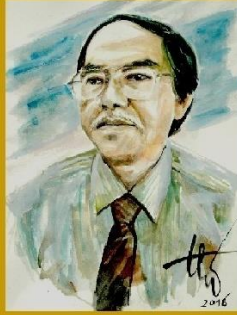

Trần Xuân An

HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY

tập thơ

64 bài thơ
01 tiểu luận
01 thảo luận

Năm mươi hai (52) bài thơ viết sau tập thơ BLSLXOBH.,
tính từ ngày 28-09-2021 đến ngày 28-01-2022
(26-12 nguyệt lịch năm Tân Sửu HB21,
sắp Tết Nguyên đán Nhâm Dần HB22)
Links đầy đủ

Đã công bố theo ngày giờ ghi ở cuối mỗi bài
trên facebook tranxuanan writer & txawriter wordpress

**Bổ sung hai bài thơ (53, 54) & một bài tiểu luận (về hai
bí tích Rửa tội và Rước lễ), đến 11-02-2022**

**Bổ sung các bài thơ 55, 56, 57, 58 & 01 bài thảo luận
đến ngày 11-03-2022**

**Bổ sung sáu bài thơ 59, 60, 61, 62, 63, 64, ngày
26-03-2022**

Trần Xuân An
HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY
tập thơ

*64 bài thơ &
01 tiểu luận + 01 thảo luận*

Trần Xuân An

HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY

(“bát nước đổ xuống, bung lên lại đầy”)

tập thơ hoà giải dân tộc thời hậu chiến
64 bài thơ & 01 tiểu luận + 01 thảo luận

*Năm mươi tám (54 + 01 +03) bài thơ,
một (01) bài tiểu luận, một (01) thảo luận
tính đến ngày 28-01-2022 & 17-02-2022
(26 tháng chạp năm Tân Sửu,
sắp Tết Nguyên đán Nhâm Dần HB22 & 17 tháng Tết)
& 11-03-2022
& 26-03-2022*

Tập thơ này là đầu sách thứ năm mươi
trong năm mươi (50) đầu sách
do Trần Xuân An
sáng tác, bình luận - phê bình, biên soạn, nghiên cứu
(nhiều thể loại khác nhau),
chưa kể một đầu sách sưu tập sử liệu
từ “Đại Nam thực lục”,
tính đến 02-2022
(& 11-03-2022)

Bài 1**ĐẶNG VĂN VIỆT VÀ ANDRÉ MENDRAS,
HAI ÔNG TREO CỜ ****Trần Xuân An*

*khi Đặng Văn Việt treo cờ Việt Minh
trên kì đài kinh thành Huế
ông chưa hiểu màu đỏ, sao vàng chủ nghĩa
chỉ mong đuổi Nhật, cứu dân mình*

*đâu ngờ ngôi sao vàng Mác – Lê-nin
cách li “hùm xám” đánh Tây, bên Trung Quốc
mẹ ông nuốt năm thuốc ngủ, chết uất
khi cha ông bị đấu, chết rũ, chết bệnh vì tù*

*chủ nghĩa lí lịch và giai cấp, ông đâu ngờ
cha tổng đốc “ngụy” triều, Việt Minh nâng rồi quật
ông là sinh viên, trung đoàn trưởng đánh Pháp
rời một đời thất sủng, nghiền ngẫm sao vàng*

*André Mendras, thầy giáo người Pháp, nông
trèo tượng treo cờ, đất trời đỏ xanh đảo ngược
trước Quốc Hội ở Sài Gòn, ngây ngô, không biết
đó là phiên bản cờ Cộng hoà xô viết Nga*

*tôi là người viết sách, có chút hội viên nhà thơ
thuở còn học trò, vội quên, cũng ngâm ngu ngơ thế
nay đọc chuyện hai ông-treo-cờ... Cười khế
ôi hai lá cờ bán nước để cứu nước, cứu công nông*

*đâu cứu lòng yêu chính nghĩa cứu toàn dân
chào cờ Búa liềm Sao Liên Xô, còn đâu độc lập!
sao vàng đê hãm phân số này, nâng lên phân số khác
búa liềm sáng sao, đất trời đảo lộn. Ngắm đờn*

sao vàng là chủ nghĩa, là Mác Lê trí thức rờng
trí thức cứu công nông, rõ ràng là thế
nhưng đảo quy luật, nên trâm trệ!

Xoá câu “tài đức – xuất thân chẳng kể”
“hùm xám” thành đe, thành lúa của búa liềm!

búa liềm vàng vẫn búa liềm, quan đở vẫn quan
quan sao vàng vẫn trên, búa liềm đở tầng lớp dưới
Đặng Văn Việt nghiền ngẫm sao vàng trong gác tối
cười mình, cười ngất André Mendras kia!

có thể ông nghĩ ra, nhưng vẫn lẩn tránh đi
cờ sao vàng chủ nghĩa, nên đỏ hay xanh đỏ
và nền đỏ búa liềm vàng, là Nga — Liên Xô đó
người chết còn cười chẳng, hay khóc đầu đây?

gọi Vàng mình “nguy” thì Đỏ ta “tay sai”
còn ông Việt treo cờ theo mệnh lệnh
ông André treo cờ chống Mỹ, đầu Nga — phản chiến
tôi lí giải nội chiến trong Chiến tranh Lạnh, xa rồi.

T.X.A.

trước 10:50, 28-09-2021

(nhân ngày ông Đặng Văn Việt qua đời: 25-09-2021)

.....

(*) Nhật hoàng tuyên bố đầu hàng Phe Đồng Minh: 15-08-1945, kí chính thức vào văn kiện đầu hàng: 02-09-1945. Ông Đặng Văn Việt đã treo cờ đỏ sao vàng vào ngày 21-08-1945 (22-08-1945, Truman và De Gaulle gặp nhau tại Washington, sau đó kí hiệp ước Mỹ – Pháp về Chiến tranh Đông Dương, bắt đầu Chiến tranh Lạnh tại đây). Ông André Mendras treo cờ Cộng hoà Miền Nam Việt Nam (cờ Mặt trận Giải phóng)

trước Trụ sở Quốc hội (Hà nghị viện) Việt Nam cộng hoà tại Sài Gòn, vào ngày 27-07-1970 (25-07-1970?).

Thông tin tư liệu từ Phan Thuý Hà, “Gia đình”, Nxb. Phụ nữ Việt Nam, 2020, tr. 183-184, 190, 206-207 (có ghi chú thêm ở Facebook của tác giả trên).

Trích bài viết tường niệm của ông André Mendras trên trang Facebook của ông, khi ông Đặng Văn Việt từ trần:

... “Ông nói: “Kể ra chú với tôi, cả hai chúng ta đều hơi khùng. Chú thì cầm cờ và rải truyền đơn trước Quốc hội Sài Gòn, tôi thì cầm cờ trước hoàng thành Huế với một khẩu súng Colt không đạn”. Tôi trả lời cờ của tôi còn có màu xanh, cờ của ông thì không. Và chúng tôi cả cười”...

Tập thơ “Búa liềm Sao Liên Xô ở Bến Hải” (một trong mười lăm đầu sách hoà giải dân tộc thời hậu chiến) đã khép lại từ cuối tháng 8-2021. Nhưng bất ngờ đọc cáo phó ông Đặng Văn Việt (người treo cờ đỏ sao vàng ở kinh thành Huế, buộc Bảo Đại thoái vị), lại bất ngờ đọc bài tường niệm của ông André Mendras (người treo cờ “nửa đỏ nửa xanh” & “ngôi sao chân lí giữa đời” ở Sài Gòn 1970), viết về ông Việt, nên tôi làm thêm bài thơ này.

Tôi có sửa chữa vài câu và đã hoàn chỉnh. Kính cáo. ~
T.X.A. ~

Ảnh: H1: Ông Đặng Văn Việt lúc đã già về lại kì đài kinh thành Huế xưa; H2: Ông André Mendras treo cờ Cộng hoà Miền Nam Việt Nam tại Sài Gòn, 1970.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2991243807816217/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/09/28/dang-van-viet-va-andre-mendras-hai-ong-treo-co/>

Bài 2**SỬ KÍ Y DƯỢC: COVID-19****Trần Xuân An**

*bảy trăm ngàn rụng khẩu trang
 thành cờ ngay lối thẳng hàng, tiếc thương
 hai vạn bình tro đau buồn
 cây nhang lá khói, phố phường vắng hoe
 lửa hoả táng, than lập loè
 hằng hà sa số mắt nhoè, huyệt hơi
 giáo đường đen tuyết tang trời
 cháy rừng triệu phố tắc thời dịch lan
 siêu vi Vũ Hán toả tràn
 sử y dược thêm ngàn trang cứu đời.*

T.X.A.

08:21-09:40, 04-10-2021

*(Ghi nhớ ngày TP.HCM. nói lỏng cách-li-xã-hội
 sau bốn tháng: 01-10-2021)*

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2995985010675430/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/05/su-ki-y-duoc-covid-19/>

Ảnh: H1: Giáo đường nổi tiếng thế giới Notre Dame de Paris bị cháy rụi, 15 & 16-04-2019. H2: Trảng khẩu trang tưởng niệm ở Mỹ. H3: An táng người chết vì Covid-19 ở Nga. H4: Hoả táng nạn nhân Covid-19 ở Ấn Độ. H5: Bình tro cốt nạn nhân Covid-19 tại TP.HCM. H6: Ngã ba trước mặt nhà sau 4 ngày nói lỏng cách-li-xã-hội (04-10-2021).

Bài 3**OÁN HẬN AI GIỮA THIÊN TAI COVID?**

Trần Xuân An

*kẻ xe người bộ rã rời ruột
đầy bụng cả tin giờ rỗng không
chủ trọ giảm tiền, phòng cũng trả
Sài Gòn bốn tháng như tù xong!*

*về quê, xe bộ chót đều chặn
ùn tắc mặt đường, mệt đổ kênh
que ngoáy mũi hầu, bắn nhiệt độ
hai ngày đêm, trẻ khóc già rên*

*ngã nam, ngã bắc đều dồn ú
trước siết cách li đã chạy cuồng
nói lỏng cách li, lại đợt mới
chạy về quê quán mà vô phương!*

*bơi trong phòng kín, dài ngày, đuối
túi gạo bó rau cấp cứu thôi
cảnh sát chặn đường, lo nhiễm khắp
tiêm ngừa, vi rút vẫn đeo người!*

*oán ai, nào biết ai gây hận!
Covid thiên tai thế giới tang!
tháo chạy, bắc, nam, về lại xứ
bao bình tro cốt, người gùi mang.*

T.X.A.

13:01-15:15, 05-10-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2996659980607933/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/06/oan-han-ai-giua-thien-tai-covid/>

Ảnh: H1: Sáng sớm 01-19-2021, người tháo chạy về Miền Tây Nam Bộ – Nguồn: Getty Images – BBCVietnamese. H2 + H3: Trợ giúp bà con cô bác trốn dịch, về quê – Nguồn ảnh: Cù Mai Công.

Bài 4

HAI CON ĐƯỜNG CHẠY TRỐN

Trần Xuân An

*xưa người chạy đạn rời quê
nay người chạy dịch thoát về cố hương
xưa ôm chầm xác dọc đường
nay sơ sinh khóc, dù thương, ngại gần
xưa ta gào, thế giới an
nay toàn nhân loại khẩu trang chung buồn
sau còn lũ lượt chân bươn
chạy xa tâm dịch, chiến trường, nhớ nay.*

T.X.A.

13:34-17:10, 08-10-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2998864357054162/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/08/hai-con-duong-chay-tron/>

Bài 5

ANH HÙNG LIỆT SĨ TÌNH THƯƠNG

Trần Xuân An

*ni cô, dì phước trải tâm *
 làm khăn lau, quạt mát, chăm sóc người
 cầm ca ngộ khổ não đời
 bón cơm, dưỡng khí nâng hơi thở tàn*

*thiện tâm tiến đến vĩnh hằng
 giao binh tro cốt, hoa tang, tên người
 bao xe chở bốn tháng trời
 tắm kho lạnh, lửa thiêu rồi, vạ thân!*

*có anh hùng gươm cứu dân
 anh hùng chất xám, trán tràn mồ hôi
 thì chống Covid, thương người
 có anh hùng liệt sĩ ngời tình thương!*

T.X.A.

09:01-11:10, 09-10-2021

.....

(*) Dì phước hay chị phước, dịch và ghép nghĩa, tạo nghĩa theo tiếng Việt từ “soeur” (chị), “ma soeur” (chị tôi), hai từ ngữ tiếng Pháp giáo hội Việt Nam dùng để gọi các nữ tu Thiên Chúa giáo. Nhưng cũng tùy địa phương. Có nơi chỉ gọi là xơ, ma xơ. Ở Quảng Trị gọi là chị, các chị.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2999446426995955/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/09/anh-hung-liet-si-tinh-thuong/>

Bài 6**GIỖ MẸ, CUỐI TRẬN ĐẠI DỊCH 2021**

Trần Xuân An

giỗ mẹ, mừng vui đại dịch
 phố phường nói lỏng cách li
 cổng chùa còn niêm, đóng kín
 điện thoại, sóng vẫn từ bi

con đến trước chùa xin lễ
 tụng kinh, chuông mõ, lệ thường
 cúng mẹ – lá qua bông gió
 gió đến nhà ta trầm hương

trong chùa, các thầy trước Phật
 và trước bài vị mẹ thôi
 ở nhà, hoa tươi đèn sáng
 tượng trưng nhang vẫn mây trời

dự lễ, tâm thêm kính cẩn
 đại dịch, đành vậy, mẹ ơi
 sáng qua, con lên thăm mộ
 đã thấy ảnh mẹ mỉm cười.

T.X.A.

09:23-12:01, 16-10-2021

(11-09 âm lịch, Tân Sửu)

(Đã đăng tập san *Tình Quê số Tết Nhâm Dần 2022*)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3005087556431842/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/19/gio-me-cuoi-tran-dai-dich-2021/>

Bài 7

TIẾNG TRỐNG TRƯỜNG HÀM NGHI
VANG VỌNG TỪ TÂN SỞ

Trần Xuân An

.
trống trường vang, dậy lòng ta Tân Sở
nhớ tuổi Người, khuya thất thủ kinh đô
Hàm Nghi khóc, khi phải rời xa Huế
rừng thượng đạo rèn luyện Người phát cờ

.
thần tượng Người giữa ma thiêng nước độc
trống mọi làng thúc quân – Dụ Cần vương
kháng chiến nung bút lông thành gươm thép
rời nhớ Người lưu đày, quặn sông Hương

.
tiếng trống trường, tiếng trống trường ta đó
vọng Alger, nơi bi kịch Hàm Nghi
thù giặc Pháp, lấy vợ là người Pháp
chính nghĩa Người riêng cảm hoá hoàng phi?

.
Người vẽ tranh, giảng dài đời biệt xứ
đến bạc trắng râu tóc, Algerie!
tiếng trống nhớ hai đại thần, thăm vọng:
chém đá Tàu và chết Tahiti *

.
lòng yêu nước đóng đinh giá vẽ gỗ
Người mất nước như Jésus uất phiền
là hình tượng lấp láy “hoà” hay chiến
Algerie! Lửa Tân Sở, Điện Biên

.
Jesus Người ngược lại Jesus Pháp
nhưng “thỏa hiệp” vẫn bi kịch, đau lòng
tiếng trống trường, tiếng trống trường nháng nắng
soi mộ Người còn lạt nước, long đong

.

*tiếng trống trường Hàm Nghi xưa vọng mãi
hiều anh hùng tận bi kịch lưu đày
hậu duệ Người dù Pháp, Công giáo vẫn
chống thực dân, "tả đạo", tâm thẳng ngay.*

T.X.A.

07:14-09:45, 28-10-2021

.....

(*) Thòi lưu vong ở Trung Hoa, Tôn Thất Thuyết được người Hoa gọi là “Đả thạch nhân”, vì ông thường chém đá để trút uất hận. Sau ít tháng bị lưu đày biệt xứ, Nguyễn Văn Tường trút hơi thở cuối cùng tại đảo Tahiti (nơi có thủ đô là Papeete).

(đăng tập san Hàm Nghi Yêu Dấu số Tết Nhâm Dần 2022)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3015604422046822/>

.

Bài 8**CA DAO THƯƠNG VUA HÀM NGHI**

Trần Xuân An

chuyện đời thường lễ giáo ruộng đồng
 “lấy chồng như gông đeo cổ”
 chuyện biệt xứ lưu đày
 lấy vợ Tây thay cổ đeo gông
 vua Hàm Nghi “rửa tội” là thêm tròng
 thân tù phải chịu, hết tròng ngày về!
 vợ-gông, đạo-tròng ở đất Alger!

hiếu Chúa khác với giặc kia
 Chúa như Ngài, mắt nước tê tái buồn!
 Thánh giá trên mộ, máu tuôn *
 ướt luôn huyết Dụ Cần vương không “hoà”!

xét chi khí tiết, xót xa
 “chết” từ góc núi đày ra chân trời
 con không tiếng Việt giống nòi *
 đi xem lễ, siêu hình rồi nước non!

thân Ngài quốc phục vẫn còn
 vẫn tròn búi tóc, chít tròn vành khăn
 năm mươi sáu năm, sống tàn *
 vợ gông tròng đạo, màu khăn hồng trần *.

T.X.A.

07:25-10:10, 30-10-2021

.....

(*) ~ Chúa Jesus là người vong quốc (mất nước), có ý hướng về một nước Do Thái (Israel) độc lập, bị đế quốc La Mã tử hình trên thập giá với tám biển ghi rõ trên đầu. “Nước” trong Kinh thánh có ý nghĩa kép: Đất

nước Do Thái và Nước Thiên Chúa (Nước Trời). ~ “Chưa bao giờ vua Hàm Nghi từ chối cho các con mình học tiếng Việt. Ngài kết hôn với một phụ nữ Pháp vào năm 1904, trước khi Nhà thờ và Nhà nước tách rời nhau tại Pháp. Và trong bối cảnh xã hội thực dân tại thời điểm đó ở Algérie, con cái của ngài buộc phải được dạy dỗ như những người Pháp nếu muốn hoà nhập được vào xã hội. Và chính người vợ của vua Hàm Nghi này đã để con cái của họ nói tiếng Pháp. Có lẽ vua Hàm Nghi cũng rất muốn dạy con học tiếng Việt, nhưng ngài không thể làm được. Một phần vì vợ ngài muốn dạy con tiếng Pháp, nhưng một phần cũng do những sức ép của xã hội trong giai đoạn đó. Trong bối cảnh thuộc địa tại Alger khá khép kín, con cái của họ cần phải được coi như những người Pháp” (trích bài trả lời phỏng vấn của hậu duệ vua Hàm Nghi, Amandine Dabat, đài và web RFI, 31-12-2014). ~ Vua Hàm Nghi bị đày từ 1888 đến ngày mất, 1944: Đầy 56 năm bị lưu đày. ~ “Vợ gông tròn đạo” là nỗi khổ tâm sâu xa của vua Hàm Nghi. Theo Judith Gautier, vợ Hàm Nghi là “một kẻ cai ngục”; theo chị vợ Hàm Nghi, vợ Ngài là “viên sen dầm” (cảnh sát, mặt vụ) (trích dẫn tư liệu Amandine Dabat trong bài viết của nhà báo Phạm Cao Phong, BBCVietnamese, 08-12-2019). Ngài khổ tâm như vậy ta mới kính yêu Ngài, Ngài mới xứng đáng để ta thương nhớ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3015705178703413/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/31/ca-dao-thuong-vua-ham-nghi/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3016526045287993/>

&

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/02/y-kien-viet-them-duoi-bai-tho-ca-dao-thuong-vua-ham-nghi/>

Ý KIẾN VIẾT THÊM CỦA TÔI DƯỚI BÀI THƠ “CA ĐAO THƯƠNG VUA HÀM NGHI”, XIN TẬP HỢP LẠI ĐỂ TRÁNH NGỘ NHẬN ĐÁNG TIẾC

Trần Xuân An

1) Về Chúa Jesus:

Nước Do Thái của Chúa Jesus bị đế quốc cổ đại La Mã xâm chiếm. Tôi kính yêu Chúa Jesus là một người vong quốc (mất nước), có ý hướng về một nước Do Thái độc lập. Và vì ý thức độc lập cho tổ quốc, Chúa Jesus đã bị đế quốc La Mã đóng đinh trên thập giá, với biển ghi chữ trên đầu: “Jesus thành Na-za-ret, vua dân Do Thái” (nguyên ngữ tiếng La-tinh, sau này được viết tắt là I.N.R.I.). Tôi viết lại ý này để nhấn mạnh, và để hoà giải dân tộc: Giáo hội Công giáo Việt Nam, giáo dân Công giáo người Việt Nam gắn bó, hiệp thông với đất nước Việt Nam, dân tộc Việt Nam qua hình tượng Chúa Jesus yêu nước, chống đế quốc cổ đại La Mã xâm lược với ý thức chủ quyền đất nước, độc lập dân tộc, như mới trình bày lại ở mấy dòng trên.

2) Về hoàng đế Hàm Nghi:

Nói thật ra, nhân vật lịch sử Hàm Nghi có hai giai đoạn khác nhau: 1885-1888 và 1888-1944. Giai đoạn đầu, Ngài là biểu tượng tối cao của phong trào Cần vương (chống Pháp và tả đạo Thiên Chúa giáo tiếp tay cho Pháp, giúp vua khôi phục chủ quyền đất nước). Giai đoạn sau, Ngài bị lưu đày sang Algeria, tại thành phố Alger. Trong giai đoạn hai này, nhất là từ lúc Ngài thành hôn với cô gái Pháp (1904), vấn đề nảy sinh! Cô ta là con của thẩm phán người Pháp thực dân tại

Alger. Và dĩ nhiên vua Hàm Nghi phải chịu phép rửa tội thành tín đồ Công giáo.

Vấn đề là vị đứng đầu phong trào Cần vương (chống Pháp, chống tả đạo) lại trở thành người lấy con gái thực dân Pháp, trở thành tín đồ Công giáo!

Thế là phản bội, đầu hàng, ít ra là thoả hiệp trong thế thua, thế yếu, tình huống bị bắt làm tù nhân lưu đày biệt xứ!

Vậy thì sao chúng ta đặt tên trường, tên đường, kính yêu vua Hàm Nghi?

Tôi lí giải vấn nạn đó, như đã viết trong bài thơ này.

Xin thưa thêm:

Trong vấn đề đó, có khía cạnh Công giáo (một bộ phận tiếp tay cho thực dân Tây Ban Nha, Pháp xâm lược, bị sĩ dân và sử cũ gọi là tả đạo, gồm cổ đạo thực dân và dữu dân). Sử sách Đông Tây kim cổ đều đã bàn luận, vì Công giáo là một trong hai tác nhân thật sự xâm lược các thuộc địa. Không phải mới mẻ gì. Không có gì phải ngần ngại viết thẳng ra. GS. Nguyễn Văn Trung là tín đồ Công giáo, mà ông cũng đã viết cuốn “Chủ nghĩa thực dân Pháp, thực chất và huyền thoại”. Tiến sĩ linh mục Trần Tam Tĩnh cũng đã viết cuốn “Thập giá và lưỡi gươm”. GS. Tsuboi cũng viết cuốn “Nước Đại Nam đối diện với Pháp và Trung Hoa”... Đó là chưa kể đến học giả Trần Trọng Kim, sử gia Phan Khoang... GS. Trần Văn Giàu, GS. Nguyễn Văn Kiệm, GS. Cao Huy Thuần...

3) Về sử học và tôn giáo:

Chúng ta không thể không phân biệt sử học và tôn giáo. Một khi tôn giáo bị can dự vào chính trị thì tôn giáo là một tác nhân chính trị trần thế, phải được sử học nghiên cứu, đánh giá như một thể lực chính trị trần tục. Cũng như X là một giáo viên, thì chỉ thuần túy dạy học; nhưng nếu X còn tham dự cướp đất, giết người,

thì không thể vì “tôn sư trọng đạo” mà không truy tố thầy giáo X ra toà án, tuyên án bị cáo X! Vấn đề gây thắc mắc cũng tương tự như thế.

4) Về thiết chế Nhà nước Pháp và Nhà thờ Công giáo Pháp, thời còn liên kết làm một:

Nghiên cứu sinh bậc tiến sĩ Amandine Dabat (chất chít của vua Hàm Nghi) đã nói: “Ngài kết hôn với một phụ nữ Pháp vào năm 1904, trước khi Nhà thờ và Nhà nước tách rời nhau tại Pháp”. Sự liên kết làm một giữa Nhà nước Pháp và Công giáo Pháp là sự thật. Linh mục viện sĩ tiến sĩ sử học Trần Tam Tỉnh có viết cuốn sách nhan đề: “Thập giá và lưỡi gươm” (tức là Nhà thờ và Nhà nước). Thế đó, rõ ràng Hội Thừa sai Paris tại hải ngoại và quân thực dân Pháp viễn chinh xâm lược thuộc địa là một (hỗ trợ và tiếp tay cho nhau). Đối phó lại, thời Tự Đức – Hàm Nghi có phong trào “Bình Tây sát tả” (đánh Pháp, dẹp Công giáo Roma). Đó là sự thật lịch sử.

5) Về khổ hình “vợ gông tròng đạo”:

Tôi dùng cụm từ “vợ gông tròng đạo” là để thanh minh cho vua Hàm Nghi. Quý vị vui lòng xem lại lời bàn luận ở trên. Hàm Nghi là người đứng đầu phong trào Cần vương (bình Tây sát tả) mà lấy vợ Tây, vào đạo Công giáo, chịu kềm thúc, thì hoá ra Hàm Nghi phản bội, đầu hàng à? Đúng là Hàm Nghi rất khổ tâm, vì vợ là gông, đạo là tròng. Gông và tròng ấy đều do Nhà nước và Nhà thờ Pháp, thời thực dân, áp đặt, và tù nhân bị lưu đầy Hàm Nghi không thể không chịu đựng. Tù nhân bị gông, bị tròng, thật khổ tâm, cho dù bằng cách đó, thì mới đáng trọng, chứ hân hoan, hạnh phúc thì thuộc loại bất thường, bị xem khinh!

6) Lời cảm ơn:

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Xin cảm ơn các anh chị và các bạn đã bấm nút bày tỏ cảm xúc, thái độ. Xin cảm ơn các vị đã tham gia bàn luận để sáng tỏ bài thơ hơn: Nguyễn Đức Kim Long, Chân Lv., Văn Thanh, Nguyễn Tài, Bích Võ Ngọc, Kỳ Bảo...

(tại:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3016526045287993/>).

T.X.A.

01-11-2021

Xem trọn vẹn bài thơ:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3015705178703413/>

Bài 9

**BÁNH NÉN SINH NHẬT,
HÌNH BÁNH NHAU CUỐNG RÓN**

Trần Xuân An

*quê hương như một bánh nhau
lòng Tổ quốc sinh quặn đau chúng mình*

*nhau tôi dù gửi cố kinh
giọng ru Quảng Trị nặng tình nước non*

*như khoai tía, đất cày son
nhau con gửi cát mãi còn trắng quê*

*cọng sen lá cuốn nắng hè
bánh nhau cuống rón bẹn bèo bầu chung*

*bánh nhau huyết ruộng máu rừng
trăm năm vụn thở, chưa từng rời ta*

*một khúc cuống rón sáng loà:
nến sinh nhật, dáng bánh là bánh nhau*

*ngày sinh, ở đâu, làm đâu
không bánh nến, cũng ôm đầu nhớ quê.*

T.X.A.

07:34-10:04, 03-11-2021

(nhớ sinh nhật 10-11)

gửi tuyển tập Tình Quê 2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3018430108430920/>

Bài 10**TẾT, NHỚ VÀ THƯƠNG**

Trần Xuân An

Tết là nhớ tuổi thơ xa
 mưa ngậm nếp, láng láng nhà hương xôi
 ngát thơm bánh tét đầy nồi
 cúng ông bà từ ba mươi, giao thừa

Tết là nhớ tuổi trẻ xưa
 nắng cành mai khởi đầu mùa trở bông
 thiệp xuân, dính chữ đôi dòng
 giấy mỏng lụa, in đoá hồng môi em *

Tết thương tuổi ngỡ nửa đêm
 thất cơ lỡ vận, ngộ thêm điều này:
 mặt trời chìm khuất đất dày
 giao thừa nhen nắng, rạng ngày, hừng đông

Tết thương tuổi bỗng làm chồng
 mới đây, thoát đã thành ông trắng đầu
 hết lòng hết sức, đến đâu
 ai cũng Tết, giặt giũ sâu, đều xuân!

Tết là nhớ tiếng thời gian
 nhắc nhau mới nữa, dù dần tuổi vơi
 Tết thương mực máu mồ hôi
 góp khóc, cười, trên nhánh đời — lá, hoa.

T.X.A.

14:01-16:45, 04-11-2021

(30-09 âm lịch, năm Tân Sửu)

.....

(*) Giấy pelure được kẹp trong giấy bìa cứng.

(Đã đăng tuần báo Văn Nghệ TP.HCM. số Tết Nhâm
Dần 2022)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3019339485006649/>

Bài 11

TIẾC TỪNG CHỮ

Trần Xuân An

*vàng, đỏ, nâu đừng rụng
vườn xanh trái chín, đau
rơi cơm – nước mắt ngọc
tiếc gạo – mồ hôi châu*

*chữ chín tâm, vừa hái
giấy yên lòng, hoặc chau?
sách mơ dâng triệu mắt
lau trắng nữ nghìn sau?*

T.X.A.

14:15-17:40, 06-11-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3020879208186010/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/07/tiec-tung-chu/>

BÀI 12

GIẤY KHAI SINH, SINH NHẬT

Trần Xuân An

chào đời, tháng Huế vào đông
lạnh vui nhờ ủ than hồng trắng tro

lưng 'thông' chân 'dụng', điệu hò
vần ca dao, tiếng 'loan' chờ mạ ru
ấm 'nồng', 'bình' 'an', đổi từ
tên khai sinh, trên chiếu như thơ thành *

bổn mạ con, tóc mạ xanh
giữa thời mưa bạc vây quanh rối bời

con là con út, mạ thôi
sinh mùa đông, Thành Nội thời hết vua
tóc sáu lăm, trắng cả chưa
soi gương, trước tủ, nhớ tờ khai sinh

mở ra, sinh nhật, giặt mình
dịch giam vẫn quần, hương linh mạ về

mở ban công nắng, lắng nghe
lặng nhìn bốn phía bạn bè bốn phương
mã tiêm ngựa cho ra đường
đứng trong phù hộ, mạ thương, thêm đời

nhớ cùng cha, anh chị tôi
thở nhà Huế cũ, khác rồi nhà xưa

bảo Hiền Lương, Vũ Hán lừa
xấp khai sinh, nguyên vẹn, chưa tro nhòe
sinh nhật, mắt cũng đỏ hoe
sống Hương, Thạch Hãn, một quê quán mình.

T.X.A.

06:11-09:40, 10-11-2021

(sinh nhật tuổi sáu lăm)

.....

(*) Ba anh chị em có ba cái tên ban đầu là: Thông, Loan, Dục, nhưng rồi thành ba cái tên chính thức trong ba tờ khai sinh: Nông, Bình, An.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3023500044590593/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/10/giay-khai-sinh-sinh-nhat/>

Bài 13

**NHÀ VĂN BẢO CỤ,
TIÊU DAO, GIÁC MỘNG TÈ VẬT**

Trần Xuân An

.
sân hoa, bàn ghế – cây chia khúc
chiều tối B’Lao, bóng điện se
trường cũ, tiêu dao, qua mặt trận
nhánh cà phê đỏ, vương sương nhòe

.
báo đăng: hồn tự do, hân trói
mặt trận, anh rời, mặt giấy tê
thương “tím hoa sim”, thỏ đá vỡ
nổi đau, đá nháng lửa, sao khuya

.
quán Sài Gòn gặp, một lần khác
biết viết nước này, in nước kia
“đối diện” đâu còn thời “đứng dậy”
Huế xưa tìm gọi sách anh về.

.
T.X.A.

07:11-09:00, 12-11-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3024922971114967/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/10/giay-khai-sinh-sinh-nhat/>

(Đã gửi nhà văn Tiêu Dao Bảo Cự, 12-11-2021)

Bài 14

CỔ TRUYỀN MÃI MÃI TẾT NHẤT

Trần Xuân An

ủ kín trong gốc cành nâu
 Nguyên đán, bùng hoa vàng thắm
 lộc Tết vội chi xanh thắm
 cứ non phố làng thảng giêng
 từ thơ từ thuở Rồng Tiên
 mới tinh, xuân mãi thiên nhiên nước mình

bao tuổi hai mươi, chuyện tình
 cũng xưa như huyền thuyết cổ
 cổ lắm niềm yêu nỗi nhớ
 đất đâu phải vừa có mai
 mai nở trái tim không phai
 trăm năm người vẫn xuân hoài, sáng tâm

cổ kính đình thôn nhang trầm
 bàn thờ gia tiên họ tộc
 cổ truyền vái chào mời mọc
 mong đất trời mãi thanh tân
 chúc sung túc Tết trồng chẵn
 muối gừng nồng mặn, ân cần muối tiêu.

T.X.A.

07:21-10:50, 13-11-2021

(Đã gửi Tạp chí Văn Nghệ TP.HCM., 25-11-2021)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3025695961037668/>

Bài 15

CÂY GỖ VUÔNG VÀ LIỄU RỪ *
Trần Xuân An

*lần đầu tiên tôi ra Hà Nội
cô gái Thanh tặng ảnh một nhà thơ
Hồ Gươm chọt “tím hoa sim” khuấy mờ “Đèo Cả”
sóng gầm, sóng yên, liễu nhu uyển lại phát phơ*

*tĩnh lại tìm em, em biến mất
“cây gỗ vuông” chịu hoà giải với liễu chưa?
thi sĩ chỉ cần viết điều phải viết
là cứng cỏi Hữu Loan cộng với liễu ven hồ*

*nội chiến, tôi chưa từng cảm sủng
thương dân tộc, dù ở phía nào, không phải nô
thấu hiểu “cây gỗ vuông”, liễu mềm hoa đỏ
tre Miền Nam, vắn mình theo bão, vì yêu tự do*

*mặc dù viết về Cao, sông Hương như gươm thép *
chân tính tôi mềm làn nước, điệu hò
“cây gỗ vuông” sinh ra em, cô giáo
ảnh nhà thơ hiển hiện, trên tre dọc đường vô*

*sông nước Tổ quốc ta đều có bóng tre, bóng liễu
những “cây gỗ vuông” theo gió buồm, hò dô
sòng phẳng, nước uốn cong do lách cồn, lách núi *
“trăm sông về một biển”, cha ông bảo tự bao giờ.*

T.X.A.

trước 18:01, 13-11-2021

.....

(*) ~ Hai bài thơ “Màu tím hoa sim”, “Đèo Cả” nổi tiếng của Hữu Loan. Và bài thơ “Chuyện Di Tề”, trong đó,

ông ví mình như “cây gổ vuông”. ~ Cao Bá Quát có câu thơ lừng danh: “trường giang như kiếm lập thanh thiên” (sông dài như kiếm dựng trời xanh, bài “Hiểu quá Hương giang”: Buổi sáng qua sông Hương). ~ Sông phẳng, đồng nghĩa với bằng phẳng, đều khắp, phân minh, không nhấp nhem. Tục ngữ: “Ăn cho đều, tiêu cho sòng” (“ăn cho đều, kêu cho khắp”).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3025935474347050/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/14/cay-go-vuong-va-lieu-ru/>

Bài 16**TÂM TRẠNG THẬT, NHÀ THƠ THẬT***Trần Xuân An*

*thù Pháp trăm năm xa, đánh Pháp
tự biết thành Hồng quân, không ngờ
suối soi, bóng người, những về đâu, vô định
“Đèo Cả”, Hữu Loan, chân thật thơ*

*cha mẹ bị bừa đầu, sau đấu tố
cô gái mồ côi, mót khoai nhai sống, bơ vơ
nhớ ơn bao gánh gạo, giúp Hồng quân đánh Pháp
Hữu Loan cưới về, một đời đá nặng xe thô*

*con gái nhà địa chủ, tóc thơm “Hoa lúa”
là ảo tưởng Đỏ nhân hậu rồi, thơ thật ước mơ
một đời thi sĩ xe thô đá nặng
ngực “Đèo Cả”, suối mồ hôi, buồn, không hư vô.*

T.X.A.

06:45-08:03, 16-11-2021

.....

(*) Trích tự thuật của nhà thơ Hữu Loan:

“... Định mệnh đưa đẩy, dắt tôi đến với một phụ nữ khác, sống cùng tôi cho đến tận bây giờ. Cô tên Phạm Thị Nhu, cũng là phụ nữ có tâm hồn sâu sắc. Cô vốn là một nạn nhân của chiến dịch cải cách ruộng đất, đấu tố địa chủ năm 1954, 1955. Lúc đó tôi còn là chính trị viên của tiểu đoàn. Tôi thấy tận mắt những chuyện đấu tố. Là người có học, lại có tâm hồn nghệ sĩ nên tôi cảm thấy chán nản quá, không còn hăng hái nữa.

Thú thật, lúc đó tôi thất vọng vô cùng. Trong một xã thuộc huyện Nga Sơn, tỉnh Thanh Hóa, cách xa nơi tôi

ở 15 cây số, có một gia đình địa chủ rất giàu, nắm trong tay gần năm trăm mẫu tư điền. Trước đây, ông địa chủ đó giàu lòng nhân đạo và rất yêu nước. Ông thấy bộ đội sư đoàn 304 của tôi thiếu ăn nên ông thường cho tá điền gánh gạo đến chỗ đóng quân để ủng hộ. Tôi là trưởng phòng tuyên huấn và chính trị viên của tiểu đoàn nên phải thay mặt anh em ra cảm ơn tấm lòng tốt của ông, đồng thời đề nghị lên sư đoàn trưởng trao tặng bằng khen ngợi để vinh danh ông.

Thế rồi, một hôm, tôi nghe tin gia đình ông đã bị đấu tố. Hai vợ chồng ông bị đội Phóng tay phát động quần chúng đem ra cho dân xỉ vả, rồi chôn xuống đất, chỉ để hở hai cái đầu lên. Xong họ cho trâu kéo bừa đi qua đi lại hai cái đầu đó cho đến chết. Gia đình ông bà địa chủ bị xử tử hết, chỉ có một cô con gái 17 tuổi được tha chết nhưng bị đội Phóng tay phát động đuổi ra khỏi nhà với vài bộ quần áo cũ rách. Tàn nhẫn hơn nữa, chúng còn ra lệnh cấm không cho ai được liên hệ, nuôi nấng hoặc thuê cô ta làm công. Thời đó, cán bộ cấm đoán dân chúng cả việc lấy con cái địa chủ làm vợ làm chồng. Biết chuyện thảm thương của gia đình ông bà địa chủ tôi hằng nhớ ơn, tôi trở về xã đó xem cô con gái họ sinh sống ra sao vì trước kia tôi cũng biết mặt cô ta. Tôi vẫn chưa thể nào quên được hình ảnh của một cô bé cứ buổi chiều lại lén lút đứng núp bên ngoài cửa sổ nghe tôi giảng Kiều ở trường Mai Anh Tuấn. Lúc gần tới xã, tôi gặp cô ta áo quần rách rưới, mặt mày lem luốc. Cô đang lom khom nhặt những củ khoai mà dân bỏ sót, nhét vào túi áo, chùi vôi một củ rồi đưa lên miệng gặm, ăn khoai sống cho đỡ đói. Quá xúc động, nước mắt muốn ứa ra, tôi đến gần và hỏi thăm và được cô kể lại rành rọt hôm bị đấu tố cha mẹ cô bị chết ra sao. Cô khóc rưng rức và nói rằng gặp ai cũng bị xua đuổi; hằng ngày cô đi mót khoai ăn đỡ đói lòng,

tôi về ngủ trong chiếc miếu hoang, cô rất lo lắng, sợ bị làm bậy và không biết ngày mai còn sống hay bị chết đói. Tôi suy nghĩ rất nhiều, bèn quyết định đem cô về làng tôi, và bắt chấp lệnh cấm, lấy cô làm vợ.

Sự quyết định của tôi không lầm. Quê tôi nghèo, lúc đó tôi còn ở trong bộ đội nên không có tiền, nhưng cô chịu thương chịu khó, bữa đói bữa no.... Cho đến bây giờ cô đã cho tôi 10 người con – 6 trai, 4 gái – và cháu nội ngoại hơn 30 đứa! ...”. (Hết trích).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3027879877485943/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/16/tam-trang-that-nha-tho-that/>

Bài 17**XIN LỖI TRƯỚC, ĐÂY LỜI NÓI THẬT**

Trần Xuân An

các nhà văn chương
 lo âu tác phẩm bị đốt xoá đi
 không còn một chữ
 lo ngại sách bị sửa, lệch xa tâm huyết
 lo sợ bị cướp sách như cướp công
 sách còn đó
 nhưng thay vào tên tác giả khác
 (như trong sử quân sự
 trong sử chính trị
 đã từng)
 lo lắng mình chết, cường quyền chưa chết
 đó là nỗi lo tự nghìn xưa
 cho đến bây giờ, còn biết

các nhà văn chương
 muốn toả sáng không chịu kém mặt trời
 nghĩ tội chi làm con đom đóm
 chớp loé phù du
 sống trong lời hứa ngậm, phỉnh gạt
 của thế lực ngậm
 tưởng các nhà văn chương là con nít

nhưng Hữu Loan...
 nhóm Nhân văn – Giai phẩm
 không có nỗi lo ấy
 biết rõ tuổi tên, tác phẩm mình lừng lẫy
 ở Miền Nam và trên thế giới, dài lâu
 (như nhiều nhà văn chương ở Miền Nam
 nổi danh ở Miền Bắc và trong Khối Đỏ)
 họ nhẫn nại trong đói nghèo, khổ nhục!

*nhưng giả dụ nếu chưa được thể
 chắc chi không uốn bút thành cần câu
 câu cơm áo, câu hào quang!
 cũng chẳng ai lao tâm khổ tứ viết
 để rồi bản thảo thành hư không!
 tác phẩm chưa tạo nên tác dụng gì
 tác giả đã mục xương trong tù huyệt!*

*nhưng trên tất cả là quy luật âm dương
 như vòng tròn thái cực
 tương khắc, tương sinh, tương tác
 cùng hiển minh tồn tại
 và nhờ thế may ra còn văn chương
 còn sự thật!
 âm dương trong một chỉnh thể
 trái tim khối óc
 biết phải trái
 — chỉnh thể nhà văn chương
 và mọi người trong xã hội...*

*câu thơ này cần lặp lại:
 trong mỗi chỉnh thể có âm dương
 trái tim khối óc biết phải trái
 phải trái của dương, phải trái của âm...
 lương tâm
 và hoà giải.*

T.X.A.
 trước 10:02, 17-11-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3028675394073058/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/17/xin-loi-truoc-day-loi-noi-that/>

Bài 18

**NGÀY HIẾN CHƯƠNG CÁC NHÀ GIÁO DÂN CHỦ
20-11 NĂM NAY, LẠI NHỚ CHUYỆN CŨ**

Trần Xuân An

~~ Và nhớ “Thầy đồ nho – Trò cộng sản” ~~

*thuở học trò lớp chín
chúng tôi vào xem vì không tin
lời đồn ra từ bệnh viện
chuyện anh bộ đội thương binh
nhỏ bé trẻ thơ
máu ướm bông băng
may thay không xích khoá
trong cơn đau mê sảng
đọc thơ Tố Hữu về Lê-nin, Bác Hồ*

*bạn tôi có đôi người buột miệng
Chúa ơi! Mô Phật!
đứng bên giường anh, khẽ hỏi
sao bạn còn nhớ Liên Xô?
muốn làm Pa-ven, gồng lên, máu rướm *
càng ướm bông băng
và có thể thêm xích khoá vào giường?*

*thầy giám học mỉm cười giải thích
Chúa ơi, mô Phật hay Lê-nin, Bác Hồ ơi
hình như ở anh chàng bộ đội này
đồng nghĩa
chính trị đã tôn giáo hoá từ vành nôi
trường học thành chùa chiền lãnh tụ
giáo đường lãnh tụ
còn ở Miền Nam
triều đại Ngô Đình độc tài đã đổ
thầy trò mình không như thế nữa*

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

trường học ta khoa học, vô tư
vượt va vấp
trên đường khoa học, vô tư

mãi hai mươi năm sau
khi tôi không còn là thầy giáo đồ
(có làm thơ về Bác Hồ
như nhân vật lịch sử)
gặp người bạn cũ
nghe bạn kể về thầy giáo cũ
thầy bị lao cải dăm năm
rồi về quê nghèo, cuốc đất
cùng bao học trò yêu khoa học vô tư
đến tuổi đi quân dịch, bại trận, trở về
cuốc đất
cùng cười buồn, vẫn khoa học vô tư:
niệm Phật, niệm Chúa cũng là nhờ sợ
nhưng nhờ sợ
buông bỏ súng, đạn, dao, lê!
hay chiến đấu cũng vì Chúa, Phật!
đã số vì khoa học vô tư
khoa học vô tư cao quý thay
đó là điều cần thiết cho Tổ quốc
nhưng sách vở một đời rồi cuốc đất
thầy trò buồn
nhưng ngẩng cao gương mặt.

T.X.A.

06:32-09:11, 19-11-2021

.....

(*) Người cộng sản là chiến sĩ cách mạng thế giới, điển hình là nhân vật tiểu thuyết tự truyện Paven Corsaghin trong “Thép đã tôi thế đấy!” của Nicolai Alekseyevich Ostrovsky, người Ukraina – cuốn sách phổ biến sâu

rộng trong thanh thiếu nhi Miền Bắc trước 1975 (Xem trích đoạn bên dưới).

“Cách mạng thế giới”, “phấn đấu vì lí tưởng cộng sản trên toàn thế giới” là tinh thần chính trong “Tuyên ngôn Đảng Cộng sản” (Marx – Enghels, 1848), trong “Luận cương về dân tộc và thuộc địa” (Lenin, 1920).

Do đó, chỉ với mục tiêu đánh đuổi thực dân Pháp, phát xít Nhật mà nước ta thành điểm nóng Chiến tranh Lạnh toàn cầu, dài dằng dặc đến 44 năm (1945-1954-1975-1989).

Về nhân vật trong bài thơ này của tôi, tôi nhấn mạnh: Tuổi thanh thiếu nhi như tấm lụa trắng mà tôn giáo, trường học, guồng máy tuyên truyền của nhà nước là các thợ nhuộm. Các thợ nhuộm ấy có thể nhuộm tấm lụa trắng thành bất kì màu sắc gì, có thể thành màu tổng hợp, chứ không thể còn là màu trắng ban đầu nữa.

Trích đoạn:

Sự thật về lời nói cuối cùng của Paven Coócsaghin

15:00 25/01/2007

Bài báo của Lê Huy Tiêu

“Trong bản thảo ban đầu, câu nói của Paven Coóc-saghin như sau: “Phấn đấu vì lý tưởng cộng sản chủ nghĩa”. Khi cuốn “Thép đã tôi thế đấy” in ra tiếng Việt, câu này được sửa thành “Phấn đấu vì sự nghiệp giải phóng loài người”. [Đúng ra, ngay trong bản tiếng Nga, đã được chỉnh sửa như thế — T.X.A. sau khi tham khảo các tư liệu khác, chưa thêm].

Ai đã từng đọc, thậm chí chưa đọc “Thép đã tôi thế đấy” đều biết câu nói nổi tiếng của nhân vật chính Paven Coócsaghin: “Cái quý nhất của con người ta là

sự sống. Đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa ân hận vì những năm tháng đã sống hoài sống phí, cho khỏi hổ thẹn vì dĩ vãng ti tiện và hèn đớn của mình, để khi nhắm mắt xuôi tay có thể nói rằng: Tất cả đời ta, tất cả sức ta, ta đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời, sự nghiệp đấu tranh giải phóng loài người”.

Trong bản thảo ban đầu, câu kết đó viết như sau: “Phấn đấu vì lý tưởng cộng sản chủ nghĩa”. Khi in ra đã được sửa thành “Phấn đấu vì sự nghiệp giải phóng loài người” (bản dịch tiếng Việt do Thép Mới và Huy Vân thực hiện năm 1967 đã bỏ mất từ “phấn đấu”). Lý tưởng Cộng sản chủ nghĩa cũng là sự giải phóng loài người. Ở đây không phải là sự thay đổi về nội hàm mà chỉ là về mặt tu từ mà thôi. Chúng ta phải thán phục sự tinh tế của người biên tập thời ấy. Thay đổi như thế, giá trị toàn nhân loại của câu cách ngôn càng thêm sâu sắc”.

(trích đoạn đầu bài báo)

[https:// cand. com. vn/Tu-lieu-van-hoa/Su-that-ve-loi-noi-cuoi-cung-cua-Paven-Coocsaghin-i325372/](https://cand.com.vn/Tu-lieu-van-hoa/Su-that-ve-loi-noi-cuoi-cung-cua-Paven-Coocsaghin-i325372/)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3030109533929644/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/19/ngay-hien-chuong-cac-nha-giao-lai-nho-chuyen-cu/>

Bài 19

THƠ ĐÁ VỠ

Trần Xuân An

*có thơ như... mảnh đá bỗng nhiên vỡ
vỡ ra từ khối lòng ta núi non
không đểo gọt, không nhũ kim óng ánh
nhìn, nghe ra, vẫn xuôi trầm trọng dồn*

*nét tư duy lặn sâu trong chất đá
chỉ tiết nào thạch anh ẩn bên trong?
trước mắt thường chẳng đá nào có tứ
thấy lờm chờm, xám xịt, đầy núi sông*

*thơ vẫn xuôi — thơ vẫn xuôi chất mộc
đặt mảnh đá thô sơ trên bàn chơi
đừng vút đi, vút ra khơi, thùng sóng
vút lên trời, mây sừng vù, ngừng trôi!*

T.X.A.

08:19-10:02, 21-11-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3031570483783549/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/21/tho-da-vo/>

Bài 20

TẾT, KHÔNG AI BỊ LỖI MÙA SINH

Trần Xuân An

*văn chương cổ, tính tuổi là đếm xuân
Tết Nguyên đán: sinh nhật chung, mừng tuổi
ngày giờ sinh, thầy tử vi mới hỏi
tôi mỉm cười, mùa đông, lỗi mùa sinh!*

*ngày tạ ơn cha mẹ, sinh nhật mình
chỉ thân yêu cùng ta vui bánh nén
lá bắc lửa: hoa mai, sương: sáp quyện
cái bánh hình chấu đất, chữ: lộc hồng*

*tôi có Tết mùa sinh trong mùa đông
nhưng Nguyên đán rộng thiên nhiên đất nước
ngày mừng tuổi, sinh nhật chung, nghìn trước
đến nghìn sau, ơn dòng họ, giống nòi*

*chẳng còn ai lỗi mùa sinh, tôi ơi
Tết, tổ tiên, mẹ cha, còn về đó
chẳng ai chết dù tro than, nắm mộ
mãi Nguyên đán, ban mai thứ nhất xuân*

*ruộng bánh chưng, trời bánh dày, hành quân
bao ruột tượng Đàng Trong, thành bánh tết
chung sinh nhật, chấu sứ vàng đất sét
mùa hoa mai, không ai lỗi mùa sinh!*

*Tết năm nay, tôi đếm tác phẩm mình
mười lăm tuổi thời thiếu nhi: rế toả
cộng năm mươi đầu sách: cành lá
khổ công tôi, cây lão mai trở bông.*

T.X.A.

08:16-10:50, 26-11-2021

(đã đăng Quán Văn số Tết Nhâm Dần 2022)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3035025120104752/>

Bài 21

NGẮM TRANH TẾT CHÚC THỌ

Trần Xuân An

*Tết Tam Kỳ thơm hoa sưa
hương mùa hạ trước tiếc chưa tình nồng*

*vẽ nghiêng về phía hư không
bông lau trắng gói, tóc bông thoi xanh
tôi nhìn tiên bụt trong tranh
đến trăm tuổi, có trở thành vậy chăng?*

*người xưa nghiêng hướng vĩnh hằng
vĩnh hằng nghiêng lại phía trần gian đây
mùa xuân mây trắng nhẹ bay
Tết bách niên, cành nhánh đầy lộc non*

*Tết chúc thọ, tranh có hồn
hai tay choàng chậu mai còn hương sưa.*

T.X.A.

05:23-10:02, 27-11-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3035714500035814/>

(Đã đăng Văn Nghệ Tam Kỳ số Tết Nhâm Dần 2022)

Bài 22

MÓNG TAY LÁ LAN, RA TAY CẦN TRỌNG *

Trần Xuân An

móng tay dài – móng tay lá lan
 tự phụ bút nghiên, vân tay hoa nở
 cần trọng ra tay... Nhưng xa ruộng cày mồ hôi đổ?
 xa nước mắt rơi xương thợ, máu đê điều?

khi giặc đến, móng tay lá lan phiêu
 như éo lá, vờn cong khói thuốc?
 không, không, đừng nói oan, đau cuộc cuộc
 khẩn tiếng chim luống cày, góc xương, chân đê

móng tay lá lan, quý tộc hoá nhà nho dân quê
 mỗi triều đại màu mè nhiều cách
 quan cách khác lực điền, thợ thuyền bung áo rách
 bây giờ cũng thế, phải không quan?

cà vạt đất tiền cũng như móng lá lan
 hoa yếm hầu, trái táo Adam dục vọng
 dây dắt cổ quan, thắt vào, nghẹn họng
 quan bây giờ quý tộc hơn xưa

xem phim "Sói xám" thời Liên Xô, ngỡ quan ngỡ vua
 quan và vua Đổ khác chi Mỹ miếc
 quan cách biệt dân, chính thể nào cũng cách biệt
 nhưng thôi đi, móng tay dài lá lan

cường tráng nhé, hỏi các vua các quan
 đừng thân hạc mình mai, trời gà không chặt
 học lễ, học văn, luyện cơ đồng xương sắt
 chợt mỉm cười, nhìn ảnh móng tay lá lan!

cũng như "trung với nước, hiếu với dân"

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

*nước là đất tổ quê cha biển bờ sông núi
dân là mẹ, cây lúa trên đồng, sợi tơ khung cửi
lễ và văn cái biển, thôi hình thức móng tay lá lan!*

*móng tay lá lan, tay nho sĩ, tay quan
móng dài nhắc ra tay cần cần trọng
một lần lỡ tay, xác dân chất đống
nhưng giặc đến, ẻo lả làm sao cầm súng cầm gươm?*

T.X.A.

08:17-12:00, 28-11-2021

.....

(*) Các nho sĩ thường chỉ để móng tay dài vài ba phân mét, có ngón dài hơn một chút, và chăm sóc, vệ sinh móng tay thường xuyên (H.3, tác giả nhiếp ảnh Léon Busy), cá biệt mới có người để móng tay dài đến vài tấc mét (H.1, H.2).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3037151113225486/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/29/mong-tay-la-lan/>

Ảnh: anhxua . net - Google search

Bài 23**BỔNG THƠ THỜI SỰ VỀ TỪ “ĐỒNG CHÍ”**

Trần Xuân An

*Đỗ và Bạch bên triều Đường, nghìn cách biệt
đồng chí, hai tiếng ấy xa vọng, từ cổ xưa
từ Nguyễn Văn Tường, Doãn Khuê thống thiết
từ Nguyễn Khuyến, Phan Đình Phùng, niềm thơ*

*từ Phong trào Duy Tân, Đảng Nguyễn Thái Học
đồng bào, đồng chí, vọng lại tự bao giờ!
đồng chí văn chương, đồng chí trung quân ái quốc
tiếng Việt mấy thời đâu cắt đứt với nhà nho*

*đồng chí cộng sản, một khi con đường đã khác
chủ tịch nước, tổng thống, gọi nhau? Ngần ngại!
truyền hình tối qua, sáng nay Facebook:
đồng chí? bất đồng chí? Hội tụ cuối đường mơ?*

*quốc kì, đảng kì nước ta, Liên Xô đã bỏ
lại là Liên bang Nga, dân chủ tự do
người phiên dịch hình như mất loà, tai không rõ
Tổ quốc ta chưa có cờ Tổ quốc, cứ mập mờ!*

*công dân chế độ Bác Hồ thời Đổi mới
mới phải khác, càng thoát vỏ vong nô
thi sĩ cày giấy, xới lật luống cày chữ nghĩa:
đồng chí, hai nguyên thủ lung linh vô bờ.*

T.X.A.

08:34-11:11, 02-12-2021

.....

(*) Việt Nam chúng ta hiện đang có Cờ Chủ Nghĩa Mác - Lênin (cờ đỏ sao vàng) và Cờ Đảng Cộng Sản (cờ đỏ

búa liềm vàng), chứ chưa có Cờ Tổ Quốc (quốc kì). Chủ nghĩa hay Chính Đảng (kể cả tôn giáo) không phải là Tổ quốc. Biểu trưng Tổ quốc Việt Nam là pho quốc sử Việt Nam (từ thượng cổ đến nay và nghìn sau). Vì lòng yêu Tổ quốc và cũng vì quyết tâm trong công cuộc Đổi mới, hoà giải dân tộc, tôi kính kiến nghị như thế.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3039163366357594/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/02/bong-tho-thoi-su-ve-tu-dong-chi/>

Bài 24**THÁNG CHẠP GIỮA HAI THỨ TẾT**

Trần Xuân An

*lịch mặt trời, lịch mặt trăng
cuối đông hai thứ tuổi bằng nhau đây
thêm tuổi lòng mạ, ơn dày
giấy khai sinh đậm ngày dây rốn rời*

*thương mạ, nhớ thuở nằm nôi
định mua võng, tự ru lời mạ xưa
Tết dương, một đầu, đông đưa
một đầu, buộc Tết âm vừa chùng lưng*

*từ xuân, gỗ khế, ngập ngừng
bài thơ sinh hạ sáng trưng giấy này
vui vui ảo chút Tết tây
cấy xong hoa nở chữ bà Tết ta*

*thật vui tháng chạp bốn ba
biển đồng cá nếp, nển hoa rẫy rừng
xưa hai tháng tuổi, út cứng
lão mai, búp lệ, nay rừng rừng cười*

*mạ sinh con đầu tháng mười
tao nôi bốn sợi Tết rồi ra giêng
ca dao tháng chạp đưa nghiêng
phía mạ nằm là nhất thiêng Tết mình.*

T.X.A.

21:34-23:45, 04-12-2021

(Đã đăng Tạp chí Cửa Việt số chuyên đề Tết Nhâm Dần 2022)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3041059562834641/>

Bài 25**BÓNG DÁNG QUỐC SỬ
TRONG LÍ LỊCH BA ĐỜI ***

Trần Xuân An

*thở trung học, học bạ có quê quán
chỉ cha mẹ, chỉ hai từ ngành nghề
đang đại học, giải phóng, truy lí lịch
bạn sáng loè, bạn tàn lụi — máu me*

*thời chủ nghĩa lí lịch, thi lí lịch
nhưng sử học, công an hãy công bằng
từ bấy lâu, khai rõ, không vin nít
tự hạ theo lập trường, sao thẳng băng!*

*đất cụ vải lách mình, do lòng Pháp
theo lệnh vua “cấm đạo”, rồi nghị “hoà”
thành quê nhà, đến đời ông, Lão giáo
trầm suy còn phong thuỷ, cày ruộng xa*

*không để lại huyết thống, duy tộc tính
ông mãi là ông nội đậm nghĩa tình
ông nội thứ: ông nội tình duyên thắm
trong máu bà bị Pháp bắn, trung trinh*

*muốn hay không, có chút gì tri phủ
ông phó tỉnh, thời vua Nguyễn về ngôi
cờ Tự Đức, Tân Sở, dù biến thể
ba dòng sông của Đất là quê Trời*

*đến đời cha, ngại cờ Liên Xô đỡ
theo Việt Minh rồi đành bỏ Việt Minh
tuy còn Pháp, nhưng theo vua dựa Mỹ
tuy kính Bác, đâu quốc kì nước mình?*

cha, thiếu tá, suốt một đời phường phố
 lính mười người, không trận mạc máu xương
 các anh em, cũng sĩ quan, ti trưởng...
 sau thống nhất, chết biển, pháo Kam cuồng *

thơ “Người Mẹ trong chiến tranh”, nển tỏ *
 ngoài dăm năm Việt Minh, trọn thường dân
 quê ngoại đổ “xôi đậu”, đổ nếp trắng
 muối mè vàng, lạc vàng, xa lẫn gần

tôi, sáu lăm, viết năm mươi đầu sách
 có năm năm, giáo án đồ cao nguyên
 lệ Đa Nhim, mỏ hôi đá Thạch Hãn *
 sóng lặn đặng Sài Gòn từ tráng niên

rõ vậy đó, tôi kê khai lí lịch
 ai yêu cầu, thì nhớ, cả Miền Nam
 mọi lí lịch — bóng dáng quốc sử đúng
 là hoà giải dân tộc hơn trăm năm!

ngọn bút tôi vượt lên trên lí lịch
 hiểu thuộc Nga để đánh các ngoại xâm
 quý Miền Nam chống thực dân Xô-viết
 thương Miền Bắc cờ quạt cũng bị lầm!

buồn nhược tiểu? Vượt lên trên ám thị
 của sách báo, nhà trường và loa đài
 đánh ngoại xâm — rộng biên cương Xô-viết
 Búa Liềm Sao quốc kì Liên Xô bay

xoáy dấu hỏi, nhìn thẳng vào sự thật
 vì lí lịch là căn cước công dân
 gốc rễ cây, gót chân người còn mãi
 sửa cái nhìn lịch sử, chuẩn cán cân

*đường ảo tưởng không đâu còn lí lịch
chỉ riêng thời cực tả bỏ gia tiên
xin hiểu sâu nội chiến, Chiến tranh Lạnh
quốc sử thôi nghiêng lệch, mọi giỗ thiêng*

*lí lịch tôi ba đời, quy kết “nguy”
tinh tuý là tác phẩm, tác phẩm thôi
Chiến tranh Lạnh, nhớ cờ Sao Liềm Búa
là cờ ngoại, để hoà giải muôn đời*

*biện chứng sống, con người và thời đại
không phải cây, có cái đầu, trái tim
không tự sinh thân xác, nhưng tâm tưởng
tự hình thành, sáng tạo không đứng im.*

T.X.A.

07:12-10:27, 07-12-2021

.....

(*) ~ 1930/1945-1975/1991. Có đến vài ba loại mẫu lí lịch, nhưng đều tính từ đời ông bà nội, ông bà ngoại trở xuống đời bản thân người khai, tổng cộng là ba đời. ~ Kam: Campuchia (Kampuchea) thời Kh'Mer Đỏ. ~ Ngâm khúc tự sự “Người Mẹ trong chiến tranh” của Trần Xuân An. ~ Đa Nhim (tiếng K'Hor): nước mắt; sông Thạch Hãn: nguyên nghĩa là sông giữ đá, có đá chặn giữa sông (chữ và hình khắc chạm trên Cửu đỉnh, Huế), nhưng được thi ca hoá với chữ “hãn” là mồ hôi, thành sông mồ hôi đá. Các tảng đá đứng giữa dòng sông để điều tiết dòng chảy cũng đổ mồ hôi thật.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3042515556022375/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/07/bong-dang-quoc-su-trong-li-lich-ba-doi/>

Bài 26**TỪ ĐIỂN: LÍ LỊCH VÀ CĂN CƯỚC ***

Trần Xuân An

guốc ông in dấu bờ sông
 cha trong phùng phổ bụi phong dấu giày
 là lí lịch, nước mình đây
 đời con lưu dấu ủng hay dép lủng *

rễ cây khó thẳng như lòng
 bao nhiêu rễ phụ xuyên vòng đan ngang
 ai mãi một đời chôn chân
 chỉ nhà thờ họ, quê căn cước người

thương lí lịch, căn cước tôi
 mảnh giấy rách, nói giùm đời chút chi
 vẽ dấu chân ba đời đi
 bao người cội rễ khác gì tôi đâu!

T.X.A.

07:23-08:50, 11-12-2021

.....

(*) ~ Định nghĩa hai từ “lí lịch” và “căn cước” trong các từ điển Hán – Việt. ~ Ủng: bốt (giày cao su cao cổ, cũng có loại được làm bằng da); dép lủng: dép rọ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3045321459075118/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/11/tu-dien-li-lich-va-can-cuoc/>

Bài 27

VƯỢT LÊN, CÁI NHÌN TOÀN CẢNH

Trần Xuân An

*gửi chim bồ câu cái nhìn
 Hiền Lương hai phía bom mìn ngày xưa
 kẹt một bên, thắng hoặc thua
 chân giầy giữa, cánh võ bừa tưởng cao*

*cái nhìn vượt búa-liềm-sao
 vượt ba-sông-đỏ, bờ nào cũng thương
 cờ quạt Liên Xô, bất thường
 giạt mình, đại thắng nhờ đường “vong nô” **

*bồ câu lượn một câu hò
 cái nhìn tôi cả hai bờ Hiền Lương
 cờ “mẫu quốc” Đỏ tràn, bươn *
 Vàng chống Đỏ, vì chung nguồn cội thôi*

*chửi Nam “ngụy”, buồn, Bắc ơi *
 “cộng nô”, Nam chửi, Bắc soi, buồn cờ *
 nhìn không toàn cảnh, một bờ
 một Miền, một Khối, lệch, bồ câu rơi*

*cầm tờ lí lịch ba đời
 gửi bồ câu, thả lên trời bồ câu
 nhìn hai Miền ở địa cầu
 thoát chiến tranh, éch giếng sâu lòng người*

*chiến tranh, hậu chiến, đã rồi
 đầu tiên, cũng cuối cùng thôi: quốc kì
 phất cờ ngoại, gọi người đi
 nước non phân hoá, thành bi kịch này!*

phân hoá, phân hoá còn đây

*sông Bến Hải, bỏ câu bay cao nhìn
giương cờ Xô-viết, khó tin
xin tự vấn để giữ gìn nước non*

*hậu quả nào kinh khủng hơn
cờ Liên Xô thành quốc hồn Việt Nam
từ đỉnh cao đến huyết nằm
qua thời “nhược tiểu” vẫn cam “chư hầu”! **

*gửi lí lịch nhé, bỏ câu
đời tôi quá rõ ràng, đâu mập mờ
năm mươi đầu sách, đời thơ
gáy là sông, giấy hai bờ Hiền Lương.*

T.X.A.

08:12-09:01, 12-12-2021

.....

(*) Những từ ngữ hai bên miệt thị nhau, trước 1975, và ít nhiều vẫn còn sử dụng đến nay.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3046078362332761/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/13/vuot-len-cai-nhin-toan-can/>

Bài 28**QUYỀN SỐNG, THỜI CHÚNG TA**

Trần Xuân An

*lí lịch tôi phơi ra thế cuộc
lâu rồi đăng báo, bốn lăm năm
dán lên điểm mạng, mây trời rộng
như nói thay cho đời nhẹ tâm*

*gái Bắc gốc Nam như biểu tượng
rất công nông bồng chốc lụt là
ngộ ra chân lí hoài thuần lí
quyền sống, sống nhân quyền, quá xa*

*dù thế, lòng tôi luôn rộng mở
chiến tranh xưa quá, Đỏ và Vàng
hai phe dính líu nhìn nhau rõ
can dự chi đâu, sao vắc mang!*

*vẫn phải vắc mang, oản lí lịch
đều tùy đổi mới để thích nghi
vẫn chan hoà vẫn ngày đêm viết
giải nội chiến trong lí lịch ghi*

*cởi trói, thì hoà giải nội chiến
cối bờ này Tổ quốc tôi đây
chỉ nghiêm một lập trường dân tộc
dân tộc là quyền sống đất này.*

T.X.A.

15:01-16:30, 15-12-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3048317202108877/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/15/quyen-song-thoi-chung-ta/>

Bài 29**GIỖ BA ĐỜI GIA TIÊN, HOÀ GIẢI**

Trần Xuân An

trên lễ tộc là tế đình
gia tiên, sáu giỗ hương linh ba đời
và giỗ vài hồn lẻ loi
là trăm năm tiếp vơi vơi nghìn năm

đỏ, vàng ở cõi xa xăm
hòa trong hồn nước, thôi làm về nhau
hang đèn, cúi niệm ơn sâu
sử vẫn hoà giải đôi câu đọc thắm!

cháu con đâu tự giam cầm
trong tuyên truyền cũ, để tâm sáng đời
chạp mả, Tết sắp đến rồi
làm thơ lí lịch, lạ thời mình chẳng!

sông Gianh còn đó, bâng khuâng
tế Nam quân, tế Bắc quân, vọng về *
nghĩa đàn, thanh trủng, đôi bèo *
Nguyễn Tiên Điền, Hoàng Bích Khê, nhắc thắm

tự do, đâu phải nín câm
sử vẫn sông phẳng, mạng trăm nước rồi
cương toả, cũng hết khom đời *
giỗ trong lí lịch, đều ngời nến nhang

truy nhau kị giỗ là oan
thế gian muôn thuở vô vàn cái riêng
cái riêng, phong phú vui, phiền
vạn muôn cha kính, mẹ hiền chơi vui...

cái riêng, con lạc, con rơi

*triệu cháu nuôi giỗ dòng nuôi, nghĩa tình
mang họ khác huyết thống mình
sao truy kị giỗ đình ninh phận người*

*cái chung, chuyện nội chiến thôi
liệu thời đồ tế lính thời vàng không
cái chung, sử sách bị còng
còng lí lịch, kị giỗ trong, không màu.*

T.X.A.

15:23-17:25, 16-12-2021

.....

(*) ~ Ở Quảng Trị và Thừa Thiên – Huế, và cả nước, theo phong tục lâu đời, hằng năm, mọi gia đình giỗ các vị đã khuất, trước gia chủ ba đời: cha mẹ, ông bà nội, cố nội ông, cố nội bà. Ngoài ra, còn giỗ những hương linh nội thân, sinh thời chưa có gia đình riêng. Các vị thuộc thế thứ cao hơn, nhà thờ họ tộc giỗ chung cho cả họ một ngày. ~ Hai bài văn tế quân Đàng Trong, quân Đàng Ngoài của Hiệp Đức Tôn Thất Hiệp (1673), trong “Nam triều công nghiệp diển chí” của Nguyễn Khoa Chiêm (1659-1736). ~ “Vãng sự bi thanh trủng”, “nhàn tâm tạ bạch âu” (“chuyện cũ, buồn thương [những] nắm mộ xanh cỏ”, “lòng rảnh rồi, tạ ơn / tạ từ chim âu trắng [phóng khoáng]”), thơ Nguyễn Du, bài “Thu chí”, “Nam trung tạp ngâm”; Nghĩa trủng đàn của họ Hoàng làng Bích Khê, Quảng Trị (một họ có nhiều đại quan triều Nguyễn), là nơi táng di cốt quân Tây Sơn ra Bắc, đánh quân Thanh và quân Lê – Trịnh, bị tử vong. Một, không quên Trịnh – Nguyễn phân tranh thời cũ, nhớ về quê xưa, muốn tâm nhàn, cũng không oán hận chi triều Nguyễn mới, vẫn làm quan triều Nguyễn đến khi qua đời, chết tại chức. Một, không những không hẹp lòng với triều cũ Tây Sơn, vốn là đối

phương của triều Nguyễn, mà còn ân nghĩa với triều ấy vì triều ấy có công đánh thắng quân Nhà Thanh (Trung Hoa).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3049053648701899/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/16/gio-ba-doi-gia-tien-hoa-giai/>

**TAM DỊCH BÀI “MÙA THU TỚI”
CỦA NGUYỄN DU**

*mảnh trăng sông Hương, đêm sâu
lan nỗi buồn, như xưa sau cùng buồn
bao mồ xanh sử, chạnh thương
sương thu mới, trên đầu sương trắng rồi
làm người, chịu khổ kiếp người
sân châu, không bệnh khom đời làm quan
ngoảnh trông về bến Lam giang
tâm nhàn, từ tạ trắng nhàn chim âu.*

*Trần Xuân An phỏng dịch thơ
08:01-09:50, 20-12-2021*

*<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3051571215116809/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/20/tam-dich-bai-mua-thu-toi-cua-nguyen-du/>*

*Xem nguyên tác chữ Hán, bản phiên âm, dịch nghĩa
trên Thivien. Net tại đây, theo link:
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3050155311925066/>*

Bài 30

“HIỆN THỰC CƯỜNG BỨC” *

Trần Xuân An

chiến tranh vào thơ, một thời
 như bồ dục, thật chia đôi, đau lòng
 một thời hậu chiến long đong
 mặc gông lí lịch, bút hồng, bảng đen

lãng mạn đổ rượu thơm men
 thơ say, giáo án say quên độc lành
 hiện thực có mầm hạt xanh
 mong hoa trên rác, át tanh hôi đời

“phải đạo”, nửa sự thật thô
 “hiện thực cường bức” kêu đòi, nửa kia
 Ba Lan đổ tượng, vỡ bia
 người xô người ngã, rã lìa Liên Xô

bồ dục, cắt đôi. Đến giờ
 năm mươi sách, viết đôi bờ, hai bên
 bên nào cũng có trắng đen
 tôi vượt xương máu, mưu hèn, ngoại xâm

hai Khối sóng thần thét gầm
 thực dân hai phía hơn trăm năm dài
 “Đạo Chúa — loạn luân”, “thịt nhai” *
 vô thần luận rõ ra hai tiên đề

hai mươi bảy tuổi ngồi nghe
 tiếng sông Bến Hải dội về hải kinh
 đao bồ dục, tôi chưa sinh
 “Cuồng nhân nhật kí” vận mình vào chãng *

bảy giờ máu đẫm Hà Giang

*người hiếp người, miệng Hán tràn thối ta
bấy giờ, “giai cấp” chưa xa *
hiện thực còn cưỡng bức là thế gian*

*“hiện thực cưỡng bức” nhà văn
chống sóng thần giặc chỉ bằng văn chương
hình tượng “Cuồng nhân”, vết thương
tôi hư cấu giữa Hiền Lương nói bờ*

*nhớ, cần nhớ đủ ngây ngô
thân nhân “sadisme” bút thơ — giai tầng
gái bắc “sadisme” bút văn —
cái ghế giai cấp, bốn chân, đê người*

*chuyện văn chương khiến bật cười
nạn nhân kẹt giữa hai trời Hiền Lương
ý hệ là giai cấp, sông
“hiện thực cưỡng bức” ai “Cuồng nhân” xưa!*

T.X.A.

08:11-10:40, 21-12-2021

.....

(*) ~ Sự cưỡng bức của hiện thực (hiện thực các lĩnh vực, sinh động, mà trong đó, có phía chính thống, và phần nào gồm cả phe đối lập ngầm hoặc bán công khai) đối với tâm thức nhà văn, kể cả vô thức, nhất là tính trung thực của lương tâm, buộc nhà văn không thể tô hồng duy ý chí hoàn toàn được. Sâu xa hơn, hiện thực xã hội đập vào mắt và các giác quan khác của nhà văn, một cách hữu thức lẫn vô thức, buộc nhà văn phản ánh vào tác phẩm, cho dù có ý thức hay không có ý thức. Đó là một thuật ngữ trong tâm lí học sáng tạo văn chương. ~ “Đạo Chúa loạn luân” (căn cứ vào Kinh Thánh, phong tục hôn nhân cận huyết ở Châu

Âu) là lời chống trả “Phép giảng tám ngày” (ấn hành năm 1651) của giám mục Roma Alexandre de Rhodes, trong đó, vị giám mục này chửi rủa nặng nề tam giáo Phật, Lão, Khổng, phong tục thờ cúng tổ tiên của người Việt Nam, nặng nhất là đối với Đức Phật Thích Ca. ~ “Cuồng nhân nhật kí” (Nhật kí người điên) của Lỗ Tấn (1881-1936). ~ Mẫu chuyện này, bấy giờ, được nhấn mạnh: “Đó chỉ là vấn đề giai cấp” — cái chính là ý thức hệ. Xem thêm, đầy đủ và rõ hơn: Trần Xuân An, “Mùa hè bên sông”, tiểu thuyết, sách in vi tính (1998, 2003), sách PDF và Word trên mạng toàn cầu (2005), đã đăng trên website Giao Điểm (2005), ở chương XI.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052282631712334/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/22/hien-thuc-cuong-buc/>

Bài 31**TRỜI ĐÊM GIÁNG SINH,
GẶP TIẾNG CHUÔNG CHÙA**

Trần Xuân An

hiểu thấu Chúa Trời, trời sâu
hẳn nghìn sau và nghìn sau cõi này?
Mình và Máu Jésus đây
ăn và uống, Mi-sa này, lòng vui *

chỉ cứu rồi đến thế thôi
lỗi Chúa Trời đã sinh sôi muôn loài
bầy đàn, nhân loại thoát ngoài
hôn nhân cận huyết tàn phai, luật rồi *

Đấng Cứu chuộc đến cõi đời
Mi-sa, Mình và Máu Người, nhớ đi
ăn loài vật thôi, từ bi
nghìn sau nữa, sẽ thoát li lỗi này

kiêng thịt, thứ sáu, gằn chay
nhớ Jésus, thập giá, ngày đóng đinh
Quả-táo-nhận-thức tội tình
Hồng thủy còn tội! Giáng sinh cứu đời

Ngày Phán xét cuối cùng thôi
Mình và Máu Chúa, nhẹ vui, để chờ
biết thiện, ác, mắt càng to
phải sinh sôi khắp, bát no, phải cày

nguyên sơ, non bộ choàng tay
choàng vũ trụ, Địa đàng quay trong lòng
không cái chết, sinh nở không
nhưng vật-người muốn sáng tròn mắt mây

*Chúa Trời là Nhân Quả đây
mừng Giáng Sinh, táo vắn dày cây thông!
thịt nhân tạo! Réveillon *
chuông giáo đường giữa thình không, chuông chùa*

*người viết Kinh Thánh cổ xưa
hiểu Chúa Trời như là chưa. Viết gì?
Chúa thiên vị thịt hơn mì *
quần hôn, có nữ yêu vì Bóng linh **

*thế gian nay mừng Giáng sinh
suy ngẫm chẳng, bi kịch hình như vời
con người viết về Chúa Trời
đem tâm địa gán cho vời vợi cao!*

*nhu cầu tôn giáo, thương sao!
thế gian nước mắt, vin vào trần ai!
loạn luân, ăn thịt nhau hoài
muôn loài vắn thế, trừ loài người thôi!*

T.X.A.

10:15-15:01, 22-12-2021

.....

(*) ~ Mi-sa (Misa, tiếng Tây Ban Nha): Messe, là thánh lễ có rước Mình Thánh Chúa. ~ Khoảng 2.700 năm sau thời Adam – Eva, có luật Môi-se (Lê-vi ký: 20:10-24). ~ Réveillon: Tiệc Giáng sinh vào lúc nửa đêm. ~ Ca-in giết A-bên vì Chúa Trời thích của lễ hiến tế thịt gia súc của A-bên hơn lúa khoai của Ca-in. ~ Ý kiến trên các tư liệu tham khảo: “Các con trai Đức Chúa Trời” lấy các người con gái con cháu Adam – E-va xinh đẹp (có lẽ có thai rồi tách ra ngoài các tập thể quần hôn), ở “Sáng thế kí”, đúng ra chỉ là các thiên sứ (các bóng linh ảo huyền).

Bị chú:

Theo “Sáng thế kí” trong “Kinh Thánh”, thuở nguyên sơ, Chúa Trời lấy đất sét nặn nên Adam, sau đó lấy xương sườn Adam, nặn thêm tượng Eva, cho cùng chủng loài (xương thịt giống nhau). Họ không mở được mắt. Chúa Trời đặt họ vào vườn địa đàng trên Trái Đất. Cả vũ trụ, trong đó có Trái Đất, chỉ là một bể nước có hòn non bộ của Chúa Trời. Adam và Eva cùng cỏ cây muông thú rất sinh động, có sự sống, nhưng không sinh sôi nảy nở gì cả.

Cho đến khi Eva trái lời Chúa Trời dặn trước, mà nghe lời Rắn, hái trái táo cấm (gọi là “Trái cấm”), đưa cho Adam cùng ăn. Ăn xong, mắt cả hai đều mở, phân biệt được thiện, ác. Như thế, họ đã thoát khỏi tình trạng vật-người, trở thành con-người, có mắt và có trí khôn, có lương tri. Chúa Trời liền xuất hiện, phạt họ phải sinh nở (muôn loài cũng thế), và phải cày cấy để có lương thực. Adam và Eva từ đó có con. Con cháu họ cũng phải sinh sôi nảy nở theo cách tạp hôn, quần hôn đồng huyết, cận huyết, để hình thành nên loài người nguyên thủy, cho đến đời Noah (Nô-ê). Loài người nguyên thủy quá tội lỗi với đủ thứ tội lỗi khác, nên Chúa Trời làm trận lụt lớn khoả chìm Trái Đất, gọi là đại hồng thủy, để tiêu diệt loài người nguyên thủy tội lỗi ấy, chỉ trừ gia đình Noah.

Gia đình Noah sống sót cùng những cặp đôi sinh vật khác, trên chiếc thuyền lớn, theo lời Chúa Trời dặn riêng cho Noah. Gia đình Noah là thủy tổ thứ hai của loài người. Và con cháu Noah cũng sống tạp hôn, quần hôn đồng huyết, cận huyết như gia đình thủy tổ thứ nhất là Adam. Họ cũng tội lỗi với đủ thứ tội lỗi khác

như thế. Do đó, không còn cách nào khác, Chúa Trời cho con trai của mình giáng sinh. Đó là Chúa Jêsus.

Chúa Jêsus cũng chịu phép rửa tội tở tở (Adam, Noah), và chịu chết trên cây thập giá để chuộc tội cho loài người, với lời hứa mới (gọi là “Tân ước”): Ngày phán xử cuối cùng.

Không thể tiêu diệt loài người bằng đại hồng thủy, để khai sinh ra nhân loại mới, để rồi nhân loại mới cũng tiếp tục tội lỗi. Chúa Jêsus giáng sinh để cứu rỗi nhân loại bằng việc giảng về Ngày phán xử cuối cùng. Đó là ngày tận thế, mọi kẻ chết đều sống lại, kể cả những kẻ đang phải chịu khổ hình trong luyện ngục, để được sự phán xét của Thiên Chúa: Người công chính, đạo hạnh, nhân đức (nói chung là Thiện) sẽ được lên Thiên đàng vĩnh hằng; người bất công, vô đạo, phi nhân (nói chung là Ác) sẽ bị đày xuống hoả ngục đời đời.

.
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3053100564963874/>

Xem thêm:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052979481642649/>

.
 Ảnh Google search

.
 o0o0o

.
HAI TIÊN ĐỀ CỦA VÔ THẦN LUẬN,
TRÊN CƠ SỞ QUAN SÁT HIỆN THỰC
 (phản bác lại “Phép giảng tám ngày”, 1651, của Alexandre de Rhodes – vị giám mục đã mạ lị tam giáo

Phật, Lão, Khổng, phong tục thờ cúng tổ tiên, nhất là Đức Phật Thích Ca, rất nặng nề)

1) MỌI SINH VẬT ĐỀU TRUYỀN GIỐNG HẦU HẾT THEO CÁCH BẦY ĐÀN LOẠN LUÂN, KỂ CẢ LOÀI NGƯỜI NGUYÊN THỦY, VÀ CHO ĐẾN NAY, Ở CHÂU ÂU VẪN CÒN HÔN NHÂN CẬN HUYẾT GẦN NHƯ ĐẠI GIA ĐÌNH NÔ-Ê (Noah) SAU ĐẠI HỒNG THỦY

2) MỌI SINH VẬT ĐỀU ĂN THỊT SINH VẬT KHÁC HOẶC CẢ SINH VẬT ĐỒNG LOẠI

==>>

Kết luận: KHÔNG THỂ CÓ MỘT ĐỨC CHÚA TRỜI THEO NHƯ KINH THÁNH.

Thượng Đế hay Ông Trời ở các tôn giáo, tín ngưỡng khác không tạo dựng và trừng phạt, bày vẽ cho loài người & cả muôn loài như thế.

CẦN PHẢI CÓ SỰ ĐIỀU CHỈNH THẦN HỌC ROMA.

T.X.A.

22-12-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052979481642649/>

Xem thêm:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3053100564963874/>

Bị chú bổ sung:

LUẬT MÔI-SE: TỘI NGOẠI TÌNH, TỘI LOẠN LUÂN, ĐỒNG TÍNH GIAO, GIAO CẦU VỚI THÚ VẬT & SỰ KIẾN ĐỨC GIÁO HOÀNG THỪA NHẬN “SÁNG THỂ KÍ” CHỈ LÀ HUYỀN THUYẾT KHỞI NGUYÊN, “KINH

THÁNH” NÓI CHUNG KHÔNG PHẢI LÀ SÁCH KHOA HỌC TỰ NHIÊN

Karl Marx: “Những gì thuộc về con người đều không xa lạ đối với tôi”. Học giả, nhà nghiên cứu, nhà văn, nhà giáo, nói chung là trí thức, và người có học ít nhiều hay không có điều kiện đến trường đều cần phải nghiên cứu, tìm hiểu.

1) Bổ sung thêm chú thích về LUẬT MÔI-SE về “tội ô uế” (tội ngoại tình, tội loạn luân, đồng tính giao, giao cấu với thú vật): Lê-vi: 20:10-24 (trong Kinh Thánh). Luật này, được Môi-se thiết lập vào khoảng thế kỉ XIII trước Jésus giáng sinh, sau Adam – Eva khoảng 2.700 năm. Trong 2.700 năm ấy, chưa có luật này. Luật Môi-se cho đến nay vẫn chi phối đến luật pháp và phong tục hiện thời ở Châu Âu và các nước có nhiều tín đồ Thiên Chúa giáo. Quả thật, Luật Môi-se không cấm hôn nhân giữa anh chị em họ nội hay ngoại (con chú, con bác, con cô, con dì, con cậu). Điều này khác với phong tục chúng ta.

Trích nguyên văn sách “Lê-vi ký”: Le: 20:19-24:

(Khởi trích:)

“Các sự ô uế

10 Nếu người nào phạm tội tà dâm cùng vợ của người khác, hay là phạm tội tà dâm cùng vợ người lân cận mình, người nam cùng người nữ đó đều phải bị xử tử.

11 Nếu người nào nằm cùng vợ cha mình, ấy là gây nhục cho cha mình, thì hai người đều hẳn phải bị xử tử; huyết họ sẽ đổ lại trên mình họ. 12 Nếu người nào nằm cùng dâu mình, hai người đều hẳn phải bị phạt xử tử; vì họ phạm một sự gớm ghiếc; huyết họ sẽ đổ lại trên mình họ. 13 Nếu một người nam nằm cùng một

người nam khác, như nằm cùng người nữ, thì hai người đó đều hẳn phải bị xử tử, vì họ đã làm một sự gớm ghiếc; huyết họ sẽ đổ lại trên mình họ. 14 Nếu một người nam lấy cả mẹ và con làm vợ, ấy là một sự tà ác; hãy thiêu cả ba đi, hầu cho sự tà ác đó không còn trong vòng các người.

15 Nếu một người nam cấu hiệp cùng thú vật, thì hẳn phải bị xử tử, và các người hãy giết thú đó đi. 16 Nếu một người nữ lại gần một con thú đặng cấu hiệp cùng nó, người hãy giết người nữ và con thú đó đi; huyết nó sẽ đổ lại trên mình nó.

17 Nếu một người nam lấy chị em gái mình, hoặc một cha khác mẹ, hoặc một mẹ khác cha, và họ cấu hiệp nhau; ấy là sự điểm nhục; họ sẽ bị truất khỏi trước mặt dân sự mình; người đã gây nhục cho chị em mình; người sẽ mang tội ác mình. 18 Nếu một người nam nằm cùng một người nữ trong lúc có kinh nguyệt, và người nam lộ ra nguyên huyết của người nữ, và chính người nữ cũng lộ ra nguyên huyết mình, thì cả hai đều sẽ bị truất khỏi dân sự mình.

19 Chớ cấu hiệp cùng chị em của mẹ hay là chị em của cha người, vì là gây nhục cho thân tộc mình; hai người đều sẽ mang tội ác mình.

20 Nếu người nam nằm cùng bác gái hay thím mình, tức là gây nhục cho chú bác mình; hai người đều sẽ mang sự hình phạt của tội mình. Họ sẽ chết tuyệt tự.

21 Nếu một người nam lấy vợ của anh em mình, ấy là sự ô uế; người đó đã gây nhục cho anh em mình. Hai người đó sẽ tuyệt tự.

22 Các người hãy gìn giữ làm theo những luật pháp và mạng lệnh ta, hầu cho xứ mà ta dẫn các người đến ở không mửa các người ra. 23 Chớ nên noi theo thói tục của dân mà ta sẽ đuổi ra khỏi trước mặt các người, vì họ đã làm những điều đó, và ta lấy làm gớm ghiếc lắm.

24 Ta đã phán cùng các người rằng: Ấy là các người

sẽ được xử của dân đó; ta cho các người xứ ấy dựng làm sản nghiệp; ấy là một xứ đợm sữa và mật: Ta là Giê-hô-va, Đức Chúa Trời của các người, đã phân rẽ các người cùng các dân”.
(Hết trích)

<https://kinhthanh.httlvn.org/doc-kinh-thanh/le/20?v=VI1934>

Tiểu mục “Tội ô ướ” còn có thêm điều khác, về chim muông, thú vật nào là ô ướ, về quan hệ giao tiếp với các người đồng cốt, bói toán cũng bị xem là ô ướ.

2) Đức Giáo hoàng Benedicto XVI, vào năm 2013, thừa nhận “Sáng thể ký” trong Kinh Thánh chỉ là huyền thuyết khởi nguyên, chứ không phải là sách khoa học tự nhiên. Nhà nghiên cứu thần học trích dẫn câu dưới đây, câu nói khẳng định Kinh Thánh chỉ là sách tôn giáo mà thôi.

Nguyên văn bản dịch như sau:

“Đức Giáo hoàng Bênêđictô XVI đã trình bày cho các tín hữu vào ngày 6 tháng 2 năm 2013:

“Chúng ta phải hiểu các câu chuyện của sách Sáng thể như thế nào? Thánh Kinh không phải là cuốn cẩm nang khoa học tự nhiên; thay vào đó nó muốn cho chúng ta hiểu về chân lý đích thực và sâu xa của sự vật. Chân lý nền tảng mà các trình thuật Sáng thể trình bày cho chúng ta đó là thế giới không phải là một tập hợp các lực lượng xung đột với nhau, nhưng nó có nguồn gốc và tính bền vững của nó trong Logos, trong Thượng Trí vĩnh cửu, hằng nâng đỡ vũ trụ.”

Nhà nghiên cứu thần học Francisco Veneto còn viết:

“Tóm lại: Sách Sáng thế không được hiểu như một cuốn sách về lịch sử ghi lại các giai đoạn theo nghĩa đen, nhưng như là lời được Thiên Chúa soi dẫn, chứa đựng những chân lý tôn giáo cơ bản, chẳng hạn như sự tồn tại của Thiên Chúa, công trình sáng tạo vật chất và tinh thần của Ngài, ý chí tự do được ban cho loài người, tội lỗi bắt nguồn từ sự chọn lựa của con người để chống lại Thiên Chúa, hoặc sự cần thiết của ơn cứu rỗi vì tội lỗi của con người”.

(Tác giả bài viết: Francisco Veneto
Giuse Võ Tá Hoàng chuyển ngữ)

[https:// gpquinhon. org /q/giao-ly/cain-da-ket-hon-voi-ai-khi-adam-va-eva-chi-co-con-trai-4144.html](https://gpquinhon.org/q/giao-ly/cain-da-ket-hon-voi-ai-khi-adam-va-eva-chi-co-con-trai-4144.html)

Theo tôi (T.X.A.) hiểu:

Chân lí ở câu nói trên là “chân lí tôn giáo”, có ý hướng giáo dục về tính nhân loại, đoàn kết giữa người với người (như huyền thuyết khởi nguyên “Sự tích Trăm Trứng”, nở ra trăm con trai, lập nghiệp ở trăm bộ lạc, của dân tộc ta) mà Adam – Eva chỉ là biểu tượng (logos) cha mẹ của nhân loại.

Đây là một câu nói kinh thiên động địa đối với giáo dân và toàn thế giới, vì trước đó, Kinh Thánh là Lời Chúa, Phúc Âm của Thiên Chúa!

T.X.A.
26-12-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3055857734688157/>

Links các phần của bài

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3053100564963874/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052979481642649/>

(Hai tiền đề vô thần luận)

Bị chú bổ sung:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3055857734688157/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/26/luat-moi-se-giao-hoang-thua-nhan-sang-the-ky-la-huyen-thuyet-khoi-nguyen/>

Bài 32

THƠ ĐÊM LỄ GIÁNG SINH 2021

Trần Xuân An

*đồng lúa nước, lũy tre xanh
rẫy nương mè đậu, chân quanh quần làng
ngũ cốc, thân nhẹ, tâm nhàn*

*cừu dê, du mục bạt ngàn
thịt bơ sữa, ngựa phóng tràn thảo nguyên
công nghệ Âu làm đảo điên*

*Phật chay tịnh, lúa cũng thiền
Chúa cho mặn thịt, mạnh thuyền đức tin
tôn giáo chi phối bom mìn*

*Phật giáo tuổi Việt hai nghìn
kính chay, trần tục giữ gìn nước non
khoa học – công nghệ, cần hơn*

*“dù sao Trái Đất vẫn tròn” *
mọi tôn giáo của hương hồn gần xa
thực nghiệm, thực tiễn, chúng ta *.*

T.X.A.

19:23-23:10, 24-12-2021

.....

(*) ~ Nicolaus Copernicus, Galileo Galilei (1564-1642).
Câu nói được cho là thể hiện đúng tư tưởng và tinh thần khoa học của Galileo Galilei. ~ Goethe: “Mọi lí thuyết đều màu xám, và cây đời mãi mãi xanh tươi”.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3054814701459127/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/25/tho-dem-le-giang-sinh-2021/>

Bài 33

CUỐI NĂM MẶT TRỜI, TỰ NGÃM

Trần Xuân An

tuổi bốn mươi, lại cả tin lòng người
 cũng tự tin, vá trời và lấp bể
 vẫn khổ luyện, bút vung như lụa xé
 trời rách tươ, bể thủng vục cũng lành

bạc trần ai lòng tin, tóc còn xanh
 ta ngộ ra, mọi thời đều sâu hiểm
 giữ lợi quyền, chia hoa xen chia kiém
 hoa im lìm, kiém trắng trợn hươ tay

ta vá trời, chỗ rách thành mây bay
 lấp biển thủng, chưa giành được đảo mát
 Trời Nhân quả dân gian bên cạnh Phật
 đỡ rách tâm và liệu chí lại đầy?

đời cần nơi thuần khiết, khấn chấp tay
 lệ bốn biển bớt duênh lên sóng mặn
 nhưng muôn sự, sức mạnh mềm và rắn
 Trời Nhân quả, Người Giác ngộ lặng im

lí và lực, hỏi hai phía, buốt tim
 xưa nhân quyền, hậu chiến ta hoà giải
 hai sóng thần lịch sử, sóng ngầm lại
 sông Bến Hải nơi nơi dũ đi chẳng!

nổi kiếp người và thế nước cân bằng
 Trời Nhân quả, Đức Phật, cờ Quốc sử
 Nhà thờ tộc, Ngôi Đình làng hội tụ
 mấy cụm từ, thấm thoát phai tóc xanh

người cầm bút xưa nay đều trời hành

*(trời-quyền-lực nợ vay Trời Nhân quả!)
mong viết được, đặng đâu như vách đá
cũng bạc đầu như nhà công nghệ thôi*

*sắp sáu sáu, tự trào một chút chơi
làm công nghệ giúp đời thêm no ấm
văn chương chỉ may ra là tự ngẫm
đời ngẫm ngợi, thế thôi, sao chữa gươm!*

*ta, công dân, đỡ đúng mực, tinh tươm
hoà giải cũng đúng mực, tinh tươm chứ
thấy rõ ra hai sóng thần lịch sử
giữa Bến Hải, vin dân tộc, thế thôi.*

T.X.A.

14:26-16:50, 26-12-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3056091737998090/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/27/cuoi-nam-mat-troi-tu-ngam/>

Bài 34

THƠ VUI VỀ BẠO LỰC PHỦ ĐẦU

Trần Xuân An

*nếu lí lẽ thắng thua thôi
chiến tranh mọi thuở trên đời có đâu
ngục tù, tên đạn phủ đầu
sĩ và dân tự quạp râu khâu mồm!*

*“ngồi buồn đốt một đống rơm...” *
trời-quyền-lực hỏi, thằng Bờm đốt sao? *
nghe trong thiên hạ xôn xao
khói cay lên tự ca dao nghìn đời!*

*chuyên chế có từ lâu rồi
cũng lâu rồi, rơm kêu trời — khói cay
cay, trời-quyền-lực cau mày
rà rơm dân chủ quá hay, thẩu trời*

*dân chủ, người mới thật người
khói không thơm, xưa tận nơi, cay xè
bây giờ còn thế là mê
trời-quyền-lực với Bờm khê khói đồng*

*bạo lực — chiến tranh, xiềng gông
đòi dân chủ, sĩ dân không chịu ngừng
hiểu biện chứng đời, ung dung
xưa trời-quyền-lực nổi khùng chi đâu.*

T.X.A.

10:01-11:09, 28-12-2021

.....

(*) ~ Ca dao dân gian:
“ngồi buồn đốt một đống rơm

khói lên nghi ngút chẳng thơm chút nào
khói lên đến tận Thiên tào
Ngọc hoàng phán hỏi: Thằng nào đốt rom?”. ~ Trời-
quyền-lực là các hoàng đế (thiên tử).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3057339807873283/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/29/tho-vui-ve-bao-luc-phu-dau/>

Bài 35**HÔN, CƯỜI VÀ XUÂN**

Trần Xuân An

*theo lịch mặt trời, sáu sáu
chào tuổi, nhịp vẫn lục ngôn
tuổi lịch mặt trăng, sáu bảy
lục ngôn cộng một chữ son: Hôn*

*hôn gió mùa xuân đang đến
như xe chạy gió đón người
con đường năm thập niên trước
đón nhau hồi chưa hai mươi: Cười*

*nụ cười cũng nụ cười gió
lạnh thảng chập lịch mặt trăng
đời bảo thơ ca không tuổi
háo hức xanh dù trắng ngần: Xuân.*

T.X.A.

10:05-12:06, 30-12-2021

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3058785624395368/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/30/hon-cuoi-va-xuan/>

Bài 36

CHỢT NHỚ “BÀI HÁT CÁI ROI MÂY” *

Trần Xuân An

~~ (bài thơ này tôi chẳng viết về ai
bao vụ án hàng ngày, tôi làm sao rõ
chỉ suy tư chung chung một mảng cõi đời
tôi, kẻ may mắn
suốt đời chỉ bị một roi) — T.X.A. ~~

*câu tục ngữ
trong túi gấm trí tuệ ông bà
chưa hề xa, chưa xa đến mù mịt
“thương con cho roi cho vọt
ghét con cho ngọt cho ngào”
và trong trí nhớ, câu thơ
yêu quê hương vì kỉ niệm
“có những lần
trốn học, bị đòn roi...” **

*hình ảnh ngày xưa
thầy đồ nho giảng bài
cầm roi mây gõ nhịp
vua Tự Đức vẫn dâng mẹ cây roi
bà Từ Dụ thành Từ Dũ phúc thần
(dân gian kính bà mẹ nuôi con có hiếu)
cầu phúc cho phụ nữ bệnh lành
cho trẻ thơ vừa lọt lòng, bụ bẫm*

*trên mạng toàn cầu bán hàng
còn bày bán roi mây nghiêm khắc
luật hình sự trong thế giới nhân quyền
vẫn có nhiều mức roi hình phạt
(dĩ nhiên trừ trẻ thơ
dưới tuổi mười lăm)*

mỗi nơi mỗi thời mỗi khác
 cần chọn cách dạy dỗ con mình
 trong thế trận giành giật quần chúng
 xúi lớp trẻ vốn khát khao chân trời rộng
 có còn như thuở bị xâm thực gia phong
 chữi cha mẹ, xô bàn thờ gia tiên — *
 kể li gián cố tình sai Thánh Kinh *
 đau vết thương ruột thịt
 hết lối trở về nhà xưa, huyết thống
 dù lòng mẹ cha khoan dung vô bờ

(chút liên tưởng nhỏ:
 như lập thế trận, phát động đấu tranh
 công nông đấu tố giai cấp
 văn nghệ sĩ chỉnh huấn, kiểm thảo, “lột xác”
 hết lối trở về nếp cũ
 với nghĩa thương, công điền, công thổ
 với tín ngưỡng, tôn giáo xưa
 gia tiên, dòng họ, đình chùa
 dù lòng dân tộc khoan dung vô bờ)

nhưng đã đến lâu rồi
 ngày tàn của chiếc roi
 giờ tàn của cái bạt tai lâu rồi đã điếm
 dăm ba lời sỉ nhục học trò, con cháu
 đã có luật hình sự lâu rồi

đi sẵn giáo dục trong vô thức người lớn
 cần xét soi
 dù không ai oán hận ngọn roi của thầy cô
 ngọn roi của cha mẹ
 có thể kèm lời mắng nhiếc
 còn lẫn trong kí ức
 nhờ yêu thương tấm mật

để được nên người
 nhưng di sản ấy càng cần xét soi
 như bao điều vô thức kể tục
 có lẽ cũng hiếm hoi người cha
 vốn được tôn kính gọi là nghiêm phụ *
 không vô thức kể tục

giáo dục trẻ con
 tuổi chưa qua trung học
 nhiều lần trên mông vài lần roi
 chỉ vài lần roi
 thế đã là xúc phạm nhân phẩm
 vi phạm quyền bảo trọng thân thể
 nhưng đến mức thương tật
 tra tấn dài ngày, đến chết
 là tội ác giết người.

T.X.A.

08:18-10:10, 31-12-2021

.....

(*) ~ Một bài thơ của Cao Bá Quát, viết về lúc ông chịu hình phạt đánh roi, do lỗi sửa bài thi cho thí sinh thi hương. ~ Thơ của nhà thơ Giang Nam, bài “Quê hương”. ~ Trong “Văn tế Nghĩa sĩ Cần Giuộc” của Nguyễn Đình Chiểu: “Sống làm chi theo quân tả đạo, quăng vùa hương xô bàn độc, thấy lại thêm buồn”. ~ Lời Chúa Jesus: “34 Chớ tưởng rằng ta đến để đem sự bình an cho thế gian; ta đến, không phải đem sự bình an, mà là đem gươm giáo. 35 Ta đến để phân rẽ con trai với cha, con gái với mẹ, dâu với bà gia; 36 và người ta sẽ có kẻ thù nghịch, là người nhà mình. 37 Ai yêu cha mẹ hơn ta thì không đáng cho ta; ai yêu con trai hay là con gái hơn ta thì cũng không đáng cho ta; 38 ai không vác cây thập tự mình mà theo ta, thì cũng

chẳng đáng cho ta. 39 Ai gìn giữ sự sống mình, thì sẽ mất; còn ai vì cố ta mất sự sống mình, thì sẽ tìm lại được.” (Mt. 10: 34-39). Đây chỉ là cách nói hình tượng, cường điệu để nhấn mạnh mà thôi, về cải cách tư tưởng tôn giáo, xã hội, có thể gây ra xung đột gia đình, chứ không phải nội chiến gia đình. Các nhà nho và xã hội đề cao sự hiếu kính không thể chấp nhận được, và càng không thể chấp nhận “cái mới” Thiên Chúa giáo Roma. Xem thêm cách thoát li gia đình (quý tộc Bà La Môn giáo) của Tất Đạt (hình tượng Đức Phật Thích Ca theo nhãn quan nhà văn) trong “Câu chuyện dòng sông” (Siddartha, 1922), một tác phẩm của Hermann Hesse (1877-1962), vốn được thể hệ trẻ Châu Âu sau hai thế chiến xem như Kinh Thánh mới. ~ Nghiêm phụ hoặc nghiêm đường (người cha thường nghiêm khắc) — cha cũng là thầy, “giáo bất nghiêm, sư chi đoạ” (dạy không nghiêm, là thầy quá quá cho xong, không xứng đáng); từ mẫu (người mẹ thường thương con, che chở, bảo bọc con mỗi khi con bị quở trách). Tuy nhiên, cũng có câu “phụ từ tử hiếu”: cha nhân từ thì con hiếu đạo. Phải chăng “nghiêm” xuất phát từ “từ”, “từ” là cơ bản của “nghiêm”. Cha mẹ giáo dục con là do lòng yêu thương, mong muốn con nên người.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3059419367665327/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/31/chot-nho-bai-hat-cai-roi-may/>

Bài 37

GIA ĐÌNH
 CUỐI HAI ĐỢT SÓNG THẦN LỊCH SỬ
 NGƯỢC CHIỀU
 Trần Xuân An

thờ biển động, giao thời, lòng người dâu bể
 thể thái nhân tình, Ớt xát thơ xưa
 nhà mây trắng, nhà cối bò ca, nhà vờ che mắt
 và nhà sông lấp, may gió độc chưa lừa *

giữa trăm rưỡi năm hai sóng thần ngược bão
 thần tượng rêu phong, con người bơ vơ
 trú ẩn gia đình, nếu tan rã cha con, chồng vợ
 hai thi sĩ ngấm thói đời, e sen rửa hoá bùn như *

Lê – Mạc nội chiến, Nguyễn sơ, thói đời đã thế *
 nữa là thơ khi Nguyễn mất nước, ngai vàng xiêu
 thể thái nhân tình, thời lũ tre xanh nói mạng
 sóng ngầm vẫn bão, gia đình đừng tan tiêu

giữa thời nhiều biến động, lắm chiêu bài lừa đảo
 căn bản mảnh đất mái nhà, dần thân,
 vẫn tự làm chủ công việc mình
 cười, thể thái nhân tình, cười, thay voi đổi chó
 vững tay bút, cố chặn gió độc lừa, tan rã gia đình

khi còn tuổi hai mươi,
 chúng ta không phải không biết
 nhưng nghĩ nhà thơ dần thân,
 bị đời vùi dập càng thấu đời
 cứ hồn nhiên tin yêu đời,
 quét bụi mặt trái lãng mạn đồ
 khi về già, cầm bút dần thân,
 vẫn giữ căn bản hai chữ “gia đình” thôi

*chẳng trào phúng như các nhà thơ cổ điển
thơ đau đời cũng bị cấm tiệt một thời
thơ xói lặt về hai sóng thần đối nghịch
không gia đình, chắc lúa gạo hoá bùn hôi.*

T.X.A.

14:23-17:09, 04-01-2022

.....

(*) ~ Nguyễn Bình Khiêm (1491-1585), Nguyễn Công Trứ (1778-1858), Nguyễn Khuyến (1835-1909), Trần Tế Xương (1870-1907). Hai nhà thơ sau thuộc thời đầu của giai đoạn “Hai sóng thần lịch sử ngược chiều”, kể từ 1858. ~ Nội chiến Lê – Mạc (1533-1592 — 1593-1677, khốc liệt trong giai đoạn đầu, 59 năm).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3062471344026796/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/06/gia-dinh-cuoi-hai-dot-song-than-lich-su-nguoc-chieu/>

Bài 38**ĐẠO SĨ TRẠNG TRÌNH TRONG NỘI CHIẾN**

Trần Xuân An

giáo án đầu tiên soạn ở Đông Hà
trước lớp mười, thực tập làm thầy giáo
gặp bài “Nhàn”, thi sĩ thánh nhân Cao đài đạo *
nội chiến xưa, Người chọn Mạc, thi đỗ làm quan! *

hắn thánh nhân phải chọn nẻo sớm tàn
triều Mạc chỉ sáu lăm năm, kể chi thời xiêu lụi
học vị cao, quan tước cao, đạt rồi, như mây bụi
tám năm nhập thế, gần trọn đời mây trắng nhàn

đạo sĩ Bạch Vân am bên Tuyết giang
ở đất Mạc, cười chê cả hai phe Lê – Mạc
sông máu núi xương, nước non chia cắt
nhân dân đâu cần hai phe đánh đuổi nhau! *

Nam – Bắc triều, nội chiến chẳng vì đâu
chỉ vì quyền lực quân vương, lẽ đời suy thịnh
vua Lê khép nép bù nhìn trong tay chúa Trịnh
Mạc tự trói mình, dâng đất, nhục nghìn thu

tám năm quan Mạc, só chém quan nội thù
muốn trừ bọn mũ mào tham ô, lộng chức
trong nội chiến máu tràn lửa ngút
Người chọn chi Nhà Mạc? Đất Mạc buộc chân?

nhõ niềm bên sông Tuyết, am Mây trắng nhàn
can chi tôi, hậu sinh thời Hiền Lương hậu chiến
giáo án đầu đời, tiết dạy đầu đời, say cống hiến
ngờ đâu tám năm cơm nhà nước, rồi cũng “nhàn” *

Người trường thọ vẫn chết khi nội chiến chưa tàn

*máu xương tràn ngập, Cao Bằng chưa dung Mạc
can chi tôi, vẫn nhập thân bài “Nhàn” râu tóc bạc
bạc tóc râu trên bực giảng, dù xanh tuổi hai mươi*

*“Bài thơ Đông Hà”, thơ tôi viết, giọng ngời ngời
Bến Hải không xa — Bàn Môn Hàn – Triều đó
tám năm dần thân như Người, đại thụ và ngọn cỏ
ngọn cỏ tôi bắc qua đôi bờ hậu chiến Hiền Lương*

*Người lưng danh tiên tri, thấu suốt vô thường
tôi thì công an quen biết từng nói nhỏ
sau như ngoài Bắc, bị loại trừ,
đừng ngồi chợ trời đen đỏ *
tôi vẫn cứ tự tin đường thơ vẫn sử vô cùng *.*

T.X.A.

07:01-09:36, 05-01-2022

.....

(*) ~ Bài thơ có hai câu khởi đầu: “Một mai, một cuộc, một cần câu / Thơ thẩn dầu ai vui thú nào”. ~ Triều Mạc Đăng Doanh (1530-1540), “Đại Việt sử ký toàn thư” ghi nhận: “Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không nhật cửa rơi”. Thật ra, nội chiến đã bắt đầu từ 1533. Đến 1535, Nguyễn Bình Khiêm (1491-1585) ứng thí, đỗ đạt cao, làm quan to. ~ Bài “Cảm hứng” của Nguyễn Bình Khiêm với các câu “Thái hoà vũ trụ bất Ngu Chu / Hổ chiến giao tranh tiểu lưỡng thù / Xuyên huyết sơn hài tùy xứ hữu / Uyên ngư từng tước vị thủy khu” (trong “Văn đàn bảo giám”, NXB Văn học, 2004; Dương Quảng Hàm, “Việt Nam văn học sử yếu”, Trung tâm học liệu xuất bản, 1968). Phan Kế Bính dịch: “Non sông nào phải buổi bình thời / Thù đánh nhau chi khéo nực cười / Cá vực, chim rừng, ai khiến đuổi? / Núi xương, sông huyết, thảm đầy voi”. ~

Ba năm học, cơm sinh viên; gần năm niên khoá giảng dạy, cơm giáo viên (chỉ kể từ sau thống nhất, 1975-1983) — đều là cơm Nhà nước (học bổng đại học và tiền lương). ~ Tôi có biết và nghe kể thêm: Sau 30-04-1975, nhiều cơ sở, cảm tình viên của Mặt trận Giải phóng và cả sinh viên, công chức Miền Nam cũ được lưu dụng, sử dụng lại, có người được nâng lên chức vụ cao, nhưng khoảng vài năm sau, lại bị hạ xuống, khai trừ đảng, đoàn, làm công việc vô thưởng vô phạt, cho về làm dân thường. Chính Tố Hữu, khi vào thăm Huế, đã nói với cán bộ tổ chức: “Thay người tạm dùng bằng người của mình đi chứ”. ~ Xem thêm: Trần Xuân An, “Giữa thuở chuyển mùa”, NXB. Trẻ, 2014.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3062953680645229/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/06/dao-si-trang-trinh-trong-noi-chien/>

Xem thêm:

BÀI THƠ ĐÔNG HÀ

Trần Xuân An, 1978

(đã đăng trên tập san Văn hoá Bình Trị Thiên, 1978)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3063216203952310/>

Ảnh: Trường PTTH. Đông Hà hiện nay (H.1) và hồi 1978 (H.2) — Xin lỗi, không rõ các nhân vật trong ảnh là ai — Google search

Thơ viết và đăng báo, 1978

BÀI THƠ ĐÔNG HÀ

Trần Xuân An

dấu nơi này tuổi nhỏ đã đi qua
 (oi những dốc, những dãy nhà chên vênh
 và gió)
 vẫn không biết nói thế này
 có vội vàng không nữa
 tôi yêu Đông Hà

đất đỏ, sao quá đổi ruột rà
 màu đất ấy thấm chân tôi thơ dại
 sớm về đây, gió thổi bồi hồi biết mấy
 tôi đi mê mãi giữa Đông Hà suốt sáng hôm qua

chẳng bàng hoàng đâu. Tất cả đã khác xa
 bom đánh nát Đông Hà xưa trong trí nhớ
 vẫn tốt tươi những gì không thể:
 màu đất đỏ nồng nàn, niềm tin yêu
 thiết tha

tôi muốn hát thì thầm cho Đông Hà nghe
 và kịp mỉm cười băng khuâng (đã trải

mùa đau xót!)
 sớm nay, giữa bọn bề công việc
 Đông Hà và tôi đây ấp trong nhau

Đông Hà lên đường bỏ lại phía sau
 bao đổ nát đau thương, bao chiều gió
 rì rào lau dại
 ngói đỏ tầng cao, công trường, tàu phà...
 Sáng mùa xây dựng mới
 Đông Hà thấp giữa quyết tâm mình
 ngọn đuốc hôm nay

cầu tàu cho tôi ngọn gió thổi dài
 trải trên dòng sông, xanh tràn ra cửa biển
 lòng vui xa khơi, hàng tươi mặt bến
 tôi đứng rộn ràng, tàu đứng đợi, không yên

máy kéo ra vào xí nghiệp, nghiêng nghiêng
 sườn dốc thoải, bánh xe rung giữa đôi dương
 gió biếc
 giữa màu sắc xanh, dọc ngang đường hào,
 cho suối chảy ngấm trong ống nước
 ngồi trước lán tranh này, tôi mở trang
 quy hoạch tương lai

bưu cục chúng mình đây,
 trên đỉnh nắng đang xây
 nơi xích lại những miền đất xa, ủ nồng
 lời tình tự
 nhà máy điện lớn hơn với bao đường phố nữa
 sẽ tỏa rộng đường dây
 cho chim đậu giữa đồng xanh

mặt kính cửa hàng thêm nắng sáng long lanh
 cửa rùng sẽ tuôn ra cho xã viên

từng thác gỗ...
 yêu lắm những gì còn phơi thai,
 những gì đã có
 những lưng áo xanh phai bạc, ướt đầm

trên sườn đồi hôm nay
 vẫn đơn sơ lán trại công nhân
 (khi nơi-cửa-mọi-người đã khang trang
 gạch hồng ngói mới)
 hạnh phúc chung đã về
 thì vui riêng sẽ tới –
 hồi kèng vào ca rộn rã nói cười

tôi nghe, Đông Hà ơi
 nghe tiếng hát học trò, nghe trái tim
 Đông Hà náo nức
 tiếng hát hồng trời mơ ước
 tôi nghe, giữa vùng đất rặng ngòi

sớm nay, sân trường mở sáng chân trời
 ở đây các em sẽ nâng cao vầng hạnh phúc
 ánh nắng chan hòa Đất Nước
 có đóa hoa đỏ thắm Đông Hà.

T.X.A.

1978

(đã đăng trên tập san Văn hoá Bình Trị Thiên, 1978)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3063216203952310/>

.

Bài 39

08-01-2022, SÀI GÒN LÀ VÙNG XANH

Trần Xuân An

*đỏ tâm dịch đã thành xanh
siêu vi dày đặc bắt hành người đau
bao giờ trong vắt không màu
thoát màu quy ước còn lâu, bao giờ?*

*đỏ, cam, vàng, nghệt phổi ho
chưa quận nào chỉ toàn tro cốt người
khát màu trong vắt khí trời
trong đại dịch thở tâm đời sáng trong*

*tâm đời trong sáng, có không
thưa có, nhưng cũng có lòng tham đen
que xét nghiệm gian phát lên
mừng vùng xanh làm sao quên oan hồn!*

T.X.A.

14:01-17:40, 08-01-2022

(chiều Sài Gòn đã được là vùng dịch cấp độ xanh)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3065231670417430/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/10/08-01-2022-sai-gon-la-vung-xanh/>

Bài 40

XUẤT XỬ, HÀNH TÀNG *,
NHỚ NGƯỜI XƯA

Trần Xuân An

cuối năm, nhớ nghìn năm xưa
sóng thời gian, kẻ sĩ vừa đâu đây
gặp thời, hữu vi, đường mây
vô vi, thời loạn, cỏ cây với mình

thời cách mạng hoặc hiện sinh
dấn thân, chống phi lí, kinh hư vô
tuổi chiều, chân mới, ô ô
lẽ xuất xử, tự bao giờ, a ha!

tam giáo, thấm nhuần cả ba
nho, hữu vi; lão – thiên là vô vi
kinh bang tế thế là chi?
đâu chỉ quan! Sao sá gì đại gia?

đại bút gia viết tại nhà
giỏi công nghệ, xưởng máy toà dọc ngang
nhưng quốc doanh tất, hành tàng:
tàng cây đất, hành là quan, hết đường!

phong kiến, toàn trị, quá thương
thời xa xưa, nói Hiền Lương, khác gì
chưa Đổi mới, đâu lối đi
“cán” hoặc “cuốc”, nhưng đều bi đát “bò”

độc tôn một Đô, ngân ngơ
hữu vi đèn tắt, nền vô vi tàn
trời ơi, muốn làm nhà văn
gốc công nông, gốc đảng đoàn — độc tôn!

thương ai cười sặc, cười nôn
 đứng ngoài đoàn đảng trên non nước mình
 nhưng phải đổ phận bạch đình
 cờ Liên Xô là quốc linh, quốc hồn!

Đôi mới rồi, rộng đường hơn
 kinh bang tế thế, lối mòn rộng ra
 công thương, muôn nẻo đại gia
 đại bút gia, chuẩn đâu là Đò đâu!

tam giáo, xuất xử bớt đau
 đến toàn trị, hành tàng đầu đẹp đi
 cuối năm, buột miệng cười khi
 dung hợp xưa, dung hợp gì nay, mai?

đường nước ta đi, rạc rài
 hẹp hơn xưa cổ, nên dài đắng cay
 HO như chém triệu thầy
 chém thêm lí lịch lột đầy đường đi *

xuất xử, hành tàng, nói chi
 cuối năm, chuyện cũ, có gì mới đâu
 đồng quy tam giáo quá lâu
 thấy giai cấp ngự trên đầu nặng hơn!

dung hợp là không độc tôn
 không độc tôn là chỉ còn Việt Nam
 không ai đời nát, tài trầm
 độc tôn bằm, độc quyền vằm nước non!

tuổi chiều, sắp Tết, cười giòn
 hành tàng chi, khi chẳng còn xanh râu
 xuất xử chi, tóc trắng đầu
 dân đen con đỏ, đỏ màu dân đen.

T.X.A.

10:12-11:30, 09-01-2022

.....

(*) ~ Lễ xuất xử, hành tàng của kẻ sĩ ngày xưa: 1) Kẻ sĩ có thể chọn cho mình con đường đời để đi trọn đời: Xuất: đi ra với xã hội, tham chính (tức là nhập thế: vào đời); xử: ở nhà, ở ẩn. Hành tàng: tương tự như xuất, xử. Kẻ sĩ xuất thân, nhập thế, hành động xã hội, làm quan bằng con đường hữu vi (Nho); ở nhà (tại gia), ở ẩn, bằng con đường vô vi (Lão, Phật). 2) Đường đời của đại đa số kẻ sĩ thường là có hai giai đoạn chính (tính từ khi đỗ đạt): làm quan (hữu vi); về hưu (vô vi). Tuy vậy, kẻ sĩ thường học tập, hàm dưỡng sâu cả tam giáo đồng nguyên, kế tục nền nếp gia phong thờ cúng tổ tiên, không cứng nhắc khi hành xử hoặc khi gặp trắc trở trên con đường lập thân, tạo dựng sự nghiệp... Ở các nước tiên tiến, văn minh trên thế giới, kể cả Liên Xô cũ và Đông Âu hiện nay, đa nguyên (nhiều nguồn, nhiều nền tảng tư tưởng) đã được hiến pháp ghi rõ. ~ HO, theo từ điển Wi-ki-pe-di-a: “Diện HO (Humanitarian Operation, đọc là “hát ô”) là các cựu tù nhân trại cải tạo, có tên chính thức là The Special Released Reeducation Center Detainees Resettlement Program (Chương trình đặc biệt về tái định cư tù nhân trung tâm cải tạo được phóng thích)”. Đó là một diện trong ba, bốn diện, gọi chung là “Chương trình ra đi có trật tự” sau khi kết thúc chiến tranh, 30-04-1975. So với triều Trần, mà thủ phạm là Trần Thủ Độ, người đã giết tôn thất Nhà Lý (“Đại Việt sử ký toàn thư” chưa rõ là chưa chắc có thật), cũng chỉ giết vài ba trăm nhân mạng, và so với Hồ Quý Ly, kẻ đã giết đến 370 tôn thất, tướng lĩnh Nhà Trần (dù Hồ Quý Ly phản công sau khi ông suyệt bị giết), thì chế độ ta với chương trình

“Ra đi có trật tự”, sự kiện “thuyền nhân”, quá trình thực thi chủ nghĩa lí lịch, không thể nói là khoan dung.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3065780950362502/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/10/xuat-xu-hanh-tang-nho-nguoi-xua/>

Bài 41

ẢO VỌNG, CHÂN THÀNH

Trần Xuân An

Việt Nam mình, dân tộc thơ ca?
đột nhiên chín đỏ một triết gia
rời hàn lâm Châu Âu về rừng Việt Bắc
rời cả đời làm than giữa Hà Nội đến già

mượn nỗi niềm thác cổ khóc sông Hương
“Ánh sáng và phù sa” đỡ dị thường
trần trở dài chuỗi tháng năm. Độc đáo
rời “Di cảo” đặt trên thơ-vũ-khí-sát-thương

tưởng tượng nhân vật vượt biên qua Hoa Kỳ
chân thành đỏ, một đảng viên không quy
vì đỏ nước mình là đỏ cực quyền, đỏ quyền lợi
trái tim đoá hồng bị bắt nạt, ném vục. Chia li

nổi lửa đỏ, Liên Xô, tắt ngúm lửa, Liên Xô
“thực tiễn là thước đo”, bật tiếng cười to
thước quặt hai Khối ngoại xâm, cũ và mới
độc lập, còn cờ quặt sọc vọng nô

tôi lại thấy tôi như thuở nhỏ, học trò
giữa Bến Hải, sóng thần hai phía, hai bờ
Đổi mới rồi, sau thét gầm, vỡ tan ảo vọng
Tổ quốc mình đây, công dân. Đổi mới hẳn, thì chờ!

số phận sinh ra tôi để hoà giải, yêu thương
thấy toàn trị vì người nghèo, hoá bạo cường!
đại bút gia, đại doanh gia nổi lên từ Đổi mới
dân tộc, nhân loại vĩnh cửu, trong vô thường

danh sĩ có thật, nhân vật hiện thực nhưng hư cấu

— số đông

*bi kịch họ như buộc tôi bật ra từ ngữ đau lòng
“cực quyền”, “vong nô”, “bạo cường”, “toàn trị” *
chỉ kính mong hoà giải, tạ lỗi với núi sông.*

T.X.A.

05:40-07:01, 11-01-2022

.....

(*) Bốn từ này (“cực quyền”, “toàn trị”, “bạo cường”, “vong nô”) được sử dụng nhiều trong các sách báo nước ngoài khi viết về chế độ xã hội chủ nghĩa. Các văn kiện chính thống thuộc khối cộng sản thì gọi là “chuyên chính vô sản” (cực quyền); “Đảng lãnh đạo toàn diện” (toàn trị); “bạo lực cách mạng” (bạo lực cách mạng bao gồm cả bạo lực quân sự trong chiến tranh, ở đây chỉ nói trong cải tạo xã hội: trí phú địa hào, đào tận gốc tróc tận rễ; cải cách ruộng đất ở Miền Bắc; Nhân Văn – Giai Phẩm; đánh đổ, tịch thu tài sản, nhà máy tư sản ở Miền Nam; đổi tiền; cưỡng bức tự sản, gia đình quân nhân, công chức cũ đi lập nghiệp ở vùng kinh tế mới; tịch thu sách báo chế độ cũ; chủ nghĩa lí lịch...v.v...); “dựa hẳn vào Liên Xô, thành trì của phe xã hội chủ nghĩa”, “Liên Xô là Tổ quốc thứ hai”, đặc biệt là quốc kì, đảng kì nước ta giống quốc kì Liên Xô (vong nô). Đây là vấn đề lịch sử, hầu hết đã thuộc về quá khứ. Nay đã Đổi mới được hơn ba mươi năm, riêng “quốc kì Liên Xô” (Búa Liềm Sao) ở nước ta đến hiện tại vẫn còn. Đã là lịch sử, thiết tưởng cần nhắc lại để lí giải nội chiến trong chiến tranh chống ngoại xâm hai Khối, nhằm mục đích hoà giải dân tộc hiện nay.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3067040586903205/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/11/ao-vong-chan-thanh/>

T.X.A.

09:01-11:34, 12-01-2022

.....

(*) Phạm Thiên (gọi là Đại Phạm Thiên khi phân biệt với chư thiên), trong Ấn giáo, chính là Thượng Đế, Thiên Chúa, đấng sáng tạo ra vũ trụ, muôn loài.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3067846313489299/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/12/cai-cay-ben-dong-doi-van-nuoc/>

Bài 43

“NHẬT KÍ NGƯỜI ĐIÊN” & MỘT Y BÁC SĨ
TRONG “MÙA HÈ BẾN SÔNG” *

Trần Xuân An

chuyện rằng, trăng, mắt chó gườm
sáng ra, người cũng mắt lườm, lưỡi son
người ngoài chợ mắng rửa con
giá nhai mày, miếng thịt non! Hãi hùng

người thềm thịt người, khắp cùng
giật mình, truy sử, muốn trùng thế gian
giữa hai dòng chữ, máu tràn
“ăn thịt người”, khắp sách ngàn năm xưa

anh suy đoán, từng giã bừa
sổ ghi thở cổ còn chừa thở sau
nên anh mắc oán từ lâu
thành con thịt, cả làng bầu quanh chờ

anh cả thuê thầy thuốc vờ
sờ anh, xem béo gầy cho thót nhà
mái nhà kèo cột long ra
đề anh ngạt thở rồi tha thêm ngày

làng bên ăn người, mới đây
nên thế chẳng, hỏi khách gay gắt lời
hỏi anh cả, hẳn ăn rồi
thịt em gái bé còn tươi thở nào

thịt em gái, anh cả xào
anh cả nấu, trộn chung vào thức ăn
hiếu xưa, bệnh rụi song thân
dâu con tự cắt xẻo dâng thịt mình

cột kèo rúng động rung rinh
 tối đen, gạch ngói trương phình, đè anh
 thay đổi đi! — hét thất thanh —
 tận chân tâm, thay đổi nhanh, chân tình!

suy diễn, hoảng, hoang tưởng, kinh
 “ăn thịt người” trong đầu mình đầy thêm
 anh hét lên: Cứu trẻ em!
 trẻ em chưa nhiễm thói thèm thịt nhau?

thét gào chấn động xưa sau
 ăn thịt nhau, muôn loài đều riêng người
 cùng tạp hôn, truyền giống nòi
 vô thần luận, tiên đề đôi! Kinh hoàng

chuyện nam bác sĩ gằm vang
 bị “sadisme”, kịch thế gian, hải hùng
 bức hại cuồng vẫn muôn trùng
 y văn bệnh án đau chung bạo cường!

vỡ-kịch-một-mình đau thương
 “sadisme” bầm sủ, văn chương, bút tàn
 vô hình dây trói, răng nhọn
 bốn chân ghé nghiêng, sóng thần hai bên

vỡ-kịch-một-mình, thét rên
 nghe ai ám thị sau phen thùng dầy
 “sadisme”. Chửi, mặt trái bày?
 nhạc y đở, thêm trắng này, cứu thương

(hiện thực đời, ảo kịch cương
 xong vai, không mất chút xương thịt nào
 ảo, phản ánh đời, rõ sao
 kịch “sadisme”, không tổn hao. Điều buồn *)

*vô thần luận! Chúa giáo đường
thành Trời-Nhân-Quả, luân thường thế gian
Trời vô ngôn từ hồng hoang
luân hồi nghiệp báo, Phật ban chuông chùa*

*tiến hoá từ muôn triệu xưa
mãi còn tiến hoá tỉ mùa xuân sau
địa ngục chính là địa cầu
mãi còn tiến hoá, bớt đau muôn loài*

*muôn triệu năm phía tương lai
yêu đời nhé hỡi trần ai buồn đời
thôi “ăn thịt”, “sadisme” người
và muôn loài khác đẹp người cùng ta.*

T.X.A.

*viết vài ba chục năm trước,
nay viết lại (16-01-2022)*

.....

(*) “Nhật ký người điên”, truyện ngắn của Lỗ Tấn, 1918 (có hai bản dịch của Phan Khôi và Trương Chính, đã được in thành sách từ lâu và hiện có trên mạng vi tính toàn cầu); “Mùa hè bên sông”, tiểu thuyết của Trần Xuân An (xem chương XI, về nhân vật hư cấu y bác sĩ Lê Đất Lành), 1998 & 2003. Cũng có thể xem trên mạng toàn cầu.

Tham khảo thêm:

Sách kinh điển của chủ nghĩa Mác – Ăngghen – Lênin do F. Engels viết về tạp hôn, quần hôn và người ăn thịt người:

https://www.marxists.org/vietnamese/marx-engels/1880s/nguon_goc_cua_gia_dinh/phan_3.htm

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3070736649866932/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/17/nhat-ki-nguoi-dien-mot-y-bac-si-trong-mua-he-ben-song/>

Tiến trình tiến hoá muôn loài còn tiếp diễn:

Tranh Google search

Bài 44

VẾT THƯƠNG, VẾT SỢ CÂY...

Trần Xuân An

thường xem vết sẹo của cây ngoài cửa
tường khó liền như trước đây
chồng lên vết thương chưa lành – cửa cắt
vết xé toạc, do gàu máy mức trượt lầy

đâu phải lịch sử như Sơn Chà, thườ đó
những vết sẹo còn nguyên mờ Tây
đâu phải lịch sử như Cửa Bắc
vết sẹo Pháp bắn, vỡ đau đến nay

đâu phải lịch sử như Thượng Tứ
trám gạch còn máu ứ – vết đạn hai phe
đâu phải lịch sử như Dinh Độc Lập
vết bom trên nóc, mãi còn khen chê

đời người là cây, cũng bóng dáng lịch sử
hậu chiến này cũng nhiều vết thương
vết sẹo xác thân bao người, buồn lắm
vết thương bao tâm hồn, số phận, quá buồn

vết thương cây rồi cũng lành lặn cả
vết sẹo lịch sử còn nguyên cho nghìn sau
bạn thử mươi dòng về những chặng đời cũ
ai đau ai công, ai công ai đau...

xưa ai cũng yêu thơ, thường ghi nhật kí
nhật kí một đời người dày nghìn trang
Anne Frank, cô bé mười sáu tuổi
hay hồi kí ai, tự truyện ai không phai thời gian

biến động thế thời khiến mọi người lo sợ

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

*đâu dám thật lòng lưu chữ lại chẳng?
vết sẹo thể xác của nhiều cây, ai cũng thấy
còn vết thương tâm, đâu ở hoa lá xuân?*

*tôi may mắn thuộc về những người nguyên vẹn
qua chiến tranh, qua hậu chiến còn chiến tranh
nhưng chấn thương tim óc làm sao tránh khỏi
trang viết bằng bó tâm hồn đời, ướt máu tanh.*

T.X.A.

15:12-17:34, 19-01-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3072887102985220/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/19/vet-thuong-vet-seo-cay/>

Ảnh gốc cây trước nhà chiều 19-01-2022

Bài 45

NHẬP THÂN, SAY VONG

Trần Xuân An

nỗi đau xưa cổ, nỗi đau đồng đại
 viết văn đau điên người,
 như các vị hầu đồng
 âm nhạc sủng, máu me,
 bạo hành gào thét
 sương mù thời gian là hương khói,
 say vong

khóc cười, nói năng bằng vong linh khác
 nhập thân vào nhân vật, rồi bị nhập vong
 kéo dài, sẽ điên song trùng nhân cách
 cái sốc nhà văn,
 phải đâu trọn kiếp xác đồng

đó là tâm linh, đó là tâm lí học nghệ sĩ?
 trên sân khấu, phim trường,
 ngỡ như con ốc mượn hồn
 vỏ ốc rỗng, tâm gửi hồn cua
 là hình tượng nhân vật
 nhưng nhà văn sáng tạo ra
 nhân vật, kịch bản,
 nhập thân, say vong, sốc hơn

nhập thân hàng trăm nhân vật,
 cảnh huống
 khắc hoạ nhiều tâm trạng,
 hình tượng con người
 thương vở kịch “Bác sĩ Lê Đất Lành”
 một nhân vật điển hình y văn bệnh án
 thời Cầu Ý hệ, ngoại xâm,
 nội chiến chưa nguôi

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

hình tượng Lê Đất Lành do tôi nhào nặn
 không nguyên mẫu, mắt người này, mũi người nọ,
 quê gốc ai kia
 lí lịch, ruột thịt anh,
 dĩ nhiên tôi tưởng tượng
 nhưng tôi nhập thân, say vong anh
 – bi kịch –
 giữa Cầu Chiến tranh Lạnh cắt chia

“Nhật kí người điên” thật ra, vạn cổ
 “ăn thịt người”, “sadisme” tự hồng hoang
 tôi đã viết, đã nhập thân,
 say vong, từ lâu lắm *
 chỉ mong người sáng thần hai phía,
 để bình đẳng, bình an

Phật giáo giác ngộ mấy nghìn năm trước
 đạo hữu tâm vẫn rất thiền
 tôi nhập thân, say vong nhân vật, tôi hư cấu
 năm xa xưa thoáng chốc, tôi mãi an nhiên.

T.X.A.

07:16-08:01, 21-01-2022

.....

(*) ~ Xem: Trần Xuân An, “Mùa hè bên sông”, tiểu thuyết, chương XI, bản 2003 (chỉnh sửa, bổ sung bản 1998 & và cũng rất lâu trước đó nữa), mạng vi tính toàn cầu của tác giả. **Lấy bản văn xuôi làm chuẩn, vì văn xuôi rõ ràng, đầy đủ hơn.** ~ Bị chú cuối bài: Cảm ơn bạn Anson Hu phản hồi, để tôi viết thêm bị chú này. Bài này, tôi chỉ nói về mối quan hệ giữa nhà văn và hình tượng nhân vật mà nhà văn sáng tạo ra (không có nguyên mẫu). Nhà văn là nhà văn, nhân vật là nhân

vật, số phận, tính cách khác nhau. Nhà văn sáng tạo ra cả chục, cả trăm nhân vật hoàn toàn khác với nhà văn. Nhưng nhà văn muốn viết được, phải nhập thân vào hình tượng nhân vật, nhập thân đến mức như say vọng. Sự thể đó cũng như diễn viên điện ảnh, sân khấu, nhưng nhà văn vừa là người sáng tạo ra kịch bản, trong đó có nhân vật, lại vừa nhập vai như diễn viên. Một kịch bản có nhân vật (dĩ nhiên) có thể do các ê kíp diễn viên đóng, ở các thời điểm khác nhau, nhưng nhà văn mãi là “cha đẻ” của kịch bản, của nhân vật. Ví dụ như nhân vật Romeo trong vở “Romeo – Juliette” đã có nhiều đạo diễn với các diễn viên chính cùng các ê kíp diễn viên đóng thành các bộ phim khác nhau, nhưng Shakespeare mãi mãi là tác giả của vở kịch đó. Một điều khác: Có lẽ tập tính con ốc mượn hồn ở đây khiến có những ý nghĩ ra ngoài ngữ cảnh. Con ốc mượn hồn nó thật ra là con cua (một loại cua) ở nhờ trong cái vỏ ốc rỗng (con ốc thịt đã chết, còn cái vỏ thôi). Con cua ấy theo độ phát triển mà thay vỏ ốc. Vỏ ốc như cái nhà của con cua, con cua có thể bỏ nhà này tìm nhà khác để ở. Ví như nhân vật Romeo (con cua) có thể được nhiều diễn viên (vỏ ốc) đóng.

Tham khảo thêm:

Sách kinh điển của chủ nghĩa Mác – Ăngghen – Lênin do F. Engels viết về tạp hôn, quần hôn và người ăn thịt người:

https://www.marxists.org/vietnamese/marx-engels/1880s/nguon_goc_cua_gia_dinh/phan_3.htm

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3073303992943531/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/20/nhap-than-say-vong/>

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=3073289236278340&id=100007918808885

Ảnh, Google search

Bài 46

**“VÌ SAO CON KHÓC?”
LÀ GIỌNG VẤN THẦY NHẤT HẠNH**

Trần Xuân An

*Bụt đến với dân tộc mình
mấy nghìn năm xưa huyền thuyết
tóc trắng phơ, quần áo trắng tinh
trong cổ tích sương mờ lung linh
bên oan khổ trẻ con thơ dại
“vì sao con khóc?” – dịu dàng ngọt mãi*

*hai nghìn năm Bụt đến rõ dáng hình
ở tượng chùa vàng, ở Thầy Nhất Hạnh
quần áo nâu, để hoà nhập cõi thế này
nghiêm tăng giới, phút xuôi tay còn gọt tóc
luôn dịu ngọt giọng văn thiền sư, đến nay:
“vì sao con khóc?” – Thầy mây trắng bay.*

T.X.A.

05:23-11:01, 22-01-2022

(Thầy Nhất Hạnh viên tịch lúc

01:30, 20.12 năm Tân Sửu HB21/HB22, Phật lịch
2566, sắp đến năm Nhâm Dần HB22)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3074789546128309/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/22/vi-sao-con-khoc-la-giong-van-thay-nhat-hanh/>

Bài 47

KHI KHỞI THUYẾT KHÔNG PHẢI LÀ LỜI

Trần Xuân An

*vật chất trùng trùng, tỉ tỉ năm tương tác
khoa học không còn tin khởi thủy là Lời
sự sống hình thành sau vô vàn duyên hợp
đơn bào rồi đa bào, ngẫu nhiên hợp duyên thôi*

*tiến hoá, tiến hoá, triệu triệu năm tiến hoá
thực vật, động vật âm dương, sau cùng – thông
đều từ đất – cũng là đất và nước
cũng là khí trời và lửa ngọn, nhiệt ấm nồng*

*siêu linh cũng hình thành theo sự sống
trong thế giới vật chất luân hồi
là gien đồng thời là hương ấm
nghiệp quả thành người hay thú vật, sinh sôi*

*siêu linh, hương ấm, luân hồi, nghiệp quả
và tôn giáo tất yếu phải hình thành
ta từ đâu, sống ra sao, đâu là nơi đến
tôn giáo tiến hoá, khoa học tiến hoá nhanh*

*hư vô thì lạnh lắm và không phải thế
chẳng lẽ sống một kiếp rồi hư vô?
mọi ý nghĩ, việc làm: trần gian thêm lành hay ác
Trời-Nhân-quả, lời Phật dạy tự bao giờ*

*trong vũ trụ, không gì không tiến hoá
tôn giáo còn tiến hoá mãi không ngừng
nhận thức “Kinh Thánh” đến nay đã khác
“Tân ước” đổi thay “Cựu ước”, đã từng.*

T.X.A.

14:54-17:45, 22-01-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3074972256110038/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/22/khi-khoi-thuy-khong-phai-la-loi/>

Bài 48

ĐỌC ĐIỂM MANG LÀNG MAI,
TIẾN BIẾT THẦY NHẤT HẠNH

Trần Xuân An

“Văn tế Nghĩa sĩ Cần Giuộc”
“Lục Vân Tiên” đất Phương Nam
có vọng về làng quê cũ
Thành Trung – Hoá Châu, xa xăm? *

nhà thơ hẩn thoi giọng Huế *
rặt chất Nam Bộ hồn mình
cách Thầy sáu đời rồi đó
không phai dòng máu Nguyễn Đình

cha, quan khai hoang cuối Nguyễn
ấu thơ Thầy choáng núi Na
bước theo truyền kì đạo sĩ
gặp giếng, ngọt vị Thích Ca

quê mẹ gần sông Bến Hải
Hà Trung ra đó cũng gần
cùng làng công thần mở cõi
Trần Đình có phải nhân thân? *

mười sáu tuổi, chùa Từ Hiếu
Thầy khai sinh lại đời mình
không hẩn, nhưng mang họ Thích
báo Tiến Hoá bên sách kinh

Huế, Sài Gòn rồi thế giới
đại thọ, chín mươi sáu năm
Từ Hiếu, nơi Thầy viên tịch
di nguyện tâm tang lặng thắm

*tâm tang, giáo hội, thế giới
báo đài tưởng tiếc nơi nơi
Từ Hiếu, ngôi chùa Huế ấy
thành nguyên quán Phật sống đời*

*không xa Hà Trung quê ngoại
gốc nội Thành Trung càng gần
tiếng chuông từ chùa Từ Hiếu
cả hành tinh sâu xa ngân.*

T.X.A.

14:32-17:46, 23-01-2022

.....

(*) ~ Nguyễn Đình Chiểu (1822-1888). Theo tài liệu phổ biến lâu nay, ông được sinh ra tại Gia Định (mẹ là người Gia Định) nhưng từ 11 tuổi ra Huế học cho đến năm 18 tuổi (07 năm, 1833-1840). Thân phụ ông người làng Bồ Điền, xã Phong An, huyện Phong Điền, Thừa Thiên, cũng không xa làng Thành Trung, huyện Quảng Điền cùng tỉnh của Thầy Nhất Hạnh. Họ Nguyễn Đình hai làng này là một. Theo điểm mạng Làng Mai (langmai.org), Nguyễn Đình Chiểu thuộc đời thứ 9, Thầy Nhất Hạnh (Nguyễn Đình Lang) thuộc đời thứ 15. ~ Làng Hà Trung, nay thuộc xã Gio Châu, huyện Gio Linh, Quảng Trị có hai tộc Trần là họ Trần Đình và họ Trần Ngọc. Họ Trần Đình có công giúp các chúa Nguyễn, từ đó nhiều đời làm quan, mãi cho đến cuối vương triều Nguyễn. Điểm mạng Làng Mai không xác định bà thuộc họ Trần nào. Xem thêm theo link:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3075651276042136/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/24/doc-diem-mang-lang-mai-tien-biet-thay-nhat-hanh/>

Chùa Báo Đông (Chùa Bình Trung), Hà Trung, Gio
Linh, Quảng Trị, quê ngoại của thiền sư Nhất Hạnh. —
Ảnh, Google search.

Bài 49

THẦY LÊ MẠNH THẮT

Trần Xuân An

*thượng toạ, chuyên viết sách
thiền sư, nhưng tóc xanh
trường chay, không vuông áo
tu sĩ, lừng thế danh*

*tử hình thành cảm cố
mười bốn năm lao tù
vẫn sử gia Phật giáo
Thầy lạ nhất thiên thu*

*bù mười bốn năm ấy
Thầy thọ đến ngoài trăm
chồng sách cao lên mãi
nghiêng bóng xuống nghìn năm.*

T.X.A.

20:19-22:10, 24-01-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3076496209290976/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/25/thay-le-manh-that/>

BÀI 50

LẮNG NGHE LẠI THỜI PHẢN CHIẾN
TRONG TÂM TANG

Trần Xuân An

phản chiến, mong yên hai Miền
và hai Khối thôi gây phiền nước non
nhưng hoà bình, Thầy đấng hồn
người lưu vong oán đổ dồn Thầy không?

oán — phản chiến là chịu còng
cam lao cái, đành long đong xứ người
thì “Máu chảy ruột mềm” đời
“Làng Mai” vàng đắp y voi oán hờn

“Làng Mai” về nước buồn hơn
Đỏ Nga rồi, Đỏ mình còn cờ xưa
dững khí, tách Đỏ khỏi chùa
Thầy đột quy, Tổ đình xưa, phải về

về Huế, lắng nghe tiếng ve
mưa nghe tiếng gió, chuông kẻ tâm ngân
trung dung, phản chiến, vì dân
dân thua một phía để dần đổi thay

viên tịch, tâm tang, lắng thay
lắng vào lòng giọng văn Thầy yêu thương
sức mạnh từ bi thì buồn
mãn phần bại, từ bi thường hằng thôi

Tết Thiên nhiên thường hằng ơi
đạo thuần khiết, Phật đã rời ngai xưa *
từ bi tốt nắng tươi mưa
bao triều đại đổ nhưng chùa còn nguyên.

T.X.A.

09:01-11:50, 25-01-2022

.....

(*) Điểm thứ nhất trong “Bảy điểm đề nghị của Thiền sư Nhất Hạnh về chính sách của nhà nước Việt Nam đối với Phật giáo” — “(7 điểm này đã được thiền sư Nhất Hạnh trực tiếp trao cho thủ tướng Phan Văn Khải ngày 25.03.2005): 1. Nhà nước xác nhận ý muốn thực hiện sự tách rời giáo quyền ra khỏi chính quyền. Giáo quyền và chính quyền là hai lãnh vực riêng biệt không có quyền can thiệp vào nhau. Nhưng cả giáo quyền và chính quyền đều phải có đạo đức, nếu cả hai đều không muốn phá sản. Vì vậy tôn giáo có thể giúp cho chính trị và chính trị có thể giúp cho tôn giáo, nhưng cả hai bên đều phải theo luật pháp quốc gia. Bên tôn giáo có thể đóng góp tuệ giác và nhắc chuông về chiều hướng tâm linh đạo đức trong cả hai ngành lập pháp và hành pháp, bên chính trị có thể đóng góp ý kiến về sự suy thoái đạo đức trong tôn giáo và sự lạm dụng giáo quyền trong việc tìm cầu danh lợi và quyền bính, và yểm trợ cho tôn giáo trong những công tác giáo dục đạo đức và thực tập đưa tới lành mạnh hóa xã hội.

Ngày xưa vua Lý Thái Tổ đã yểm trợ đạo Phật xây dựng cơ sở giáo hội, và thiền sư Vạn Hạnh đã chỉ bày thêm cho vua về các đường lối kinh tế, văn hóa, đạo đức và chính trị. Nhưng vua không chen vào để kiểm soát Phật giáo và thiền sư cũng không nhận trách vụ gì trong guồng máy chính trị. Nhà nước bảo đảm là từ nay các vị xuất gia sẽ không bị mời làm dân biểu quốc hội, trở nên thành viên hội đồng nhân dân các cấp và của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam hoặc trở nên đảng viên của bất cứ một đảng phái chính trị nào. Xen vào lãnh vực chính trị như thế các vị xuất gia sẽ phạm giới, làm mất uy tín của giáo đoàn Phật giáo và cũng làm cho

chính quyền mang tiếng là sử dụng những vị ấy để kiểm soát tôn giáo. Từ nay các vị xuất gia sẽ không còn nhận huân chương của chính quyền. Vị cao tăng nào làm cổ vấn giới, đề nghị được những biện pháp cụ thể lợi nước lợi dân thì chỉ có quyền nhận một chiếc y màu tím như các vị cao tăng quốc sư đời trước.”

(Hết trích)

Xin lưu ý điểm này nói đến Đảng cầm quyền, chính quyền hiện hành đối với giáo quyền (hệ thống các tăng ni), chứ không phải là các đạo hữu Phật giáo (tín đồ Phật giáo không xuất gia thành tu sĩ). — T.X.A.

Nguồn trích:

XEM TƯ LIỆU:

Tài liệu: TT. NHẤT HẠNH VẬN ĐỘNG HAI KHỐI CHẤM DỨT CHIẾN TRANH VN.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3076862919254305/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/25/lang-nghe-lai-thoi-phan-chien-trong-tam-tang/>

Bài 51

PHẢN CHIẾN,
HOÁ RA CHỈ RÃ RỜI MỘT PHÍA

Trần Xuân An

*nghe hết nhạc Trịnh Công Sơn
nói anh đỡ? Tai mèo hơn đá đồi
bảy lăm, thoáng ảo tưởng thôi
và hai biên đỡ giặc rồi, xâm lăng!*

*bản chất người ở giọng văn
Thầy Nhất Hạnh có đỡ phần nào đâu?
khế cơ, thoả hiệp, lòng đau
về, khi “Cởi trói” đã lâu, tuổi tàn*

*Đỡ bạo lực, Chúa cũng tan
quét thù giai cấp, Phật, Thần, sầu bi (!)
tình thương tôn giáo, rác gì?
rác gì, yêu nước, sợ khi đỡ đường? **

*oán chi phản chiến thêm buồn
làm sao thuyết phục Đổ bùng súng mìn
thét biểu tình, hát nguyện xin
Đổ hưởng lợi, rã lòng tin phía Vàng!*

*phản chiến, thương triệu khăn tang
(súng ngoại cường, ta nã càn vào ta)
phản chiến, từ bi, xót xa
Đỡ bạo lực, Đổ hùng ca thắng rồi*

*Đỡ chỉ một, một chiều thôi
cần người-đỡ, chẳng cần người thật đâu
nghĩ khác đi là mất đầu
không đài, phản chiến, tường màu đỏ xa **

*hậu chiến rồi, ta thương ta
ta thương nhau, thương thật thà: Việt Nam
ngăn hai Khối, họ thật tâm
lính và dân ngoài Bắc lắm, xung phong*

*thiền sư, nhạc sĩ thật lòng
phong trào phản chiến Đỏ lòng Đỏ vô
Vàng trần áp, họ không ngờ
đảo trời đất, theo ngọn cờ đỏ xanh*

*trời ơi, nghệ thuật chiến tranh...
theo thế trận, chia tay giành trung dung
"Làng Mai" ngoài nước không cùng
rã riêng trong nước bập bùng đỏ riêng.*

T.X.A.

13:21-15:32, 26-01-2022

.....

(*) ~ "Chiến dịch quét sạch văn hoá phẩm đồi trụy và phản động sau 04-1975" (từ ngữ trước Đổi mới). ~ Đài, viết hoặc nói đầy đủ là đài bán dẫn (Bắc), tức là máy thu thanh (Nam): Radio.

XEM THÊM TƯ LIỆU:

Tài liệu: TT. NHẤT HẠNH VẬN ĐỘNG HAI KHỐI CHẤM DỨT CHIẾN TRANH VN.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3077702925836971/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/26/phan-chien-hoa-ra-chi-ra-roi-mot-phia/>

Bài 52

TRANH CHÍN ĐOÁ CŨ

Trần Xuân An

đỏ vàng lam, chín đoá
 bình xương sọ chiến tranh
 vẫn cấm chung — hoà giải
 ai còn hận cũng đành

xin khép tập thơ lại
 ba ngày nữa Tết rồi
 có ai in vào đá
 treo lên tường muôn đời

muôn đời vẫn, sử thật
 bức tranh có đáng chi
 chỉ nhắc nhau hoà giải
 đỏ vàng lam, công ghi

lính đỏ nguyên hoa đỏ
 lính vàng sáng bông vàng
 (xanh cũng cờ vàng ấy)
 đình chùa lam khói nhang

đất màu da, bút nhóm *
 đỏ thống nhất, thương vàng
 vàng — ca dao muôn thuở
 lam đình chùa mệnh mang.

T.X.A.

20:11-21:14, 28-01-2022

(26 tháng chạp năm Tân Sửu HB21/22)

.....

(*) “Đất Vàng”, xuất phát từ điệp khúc bài dân ca: “Trên đất vàng mình trồng dưa gang / Trên đất giồng mình trồng khoai lang”.

Nguyên bài dân ca:

— Giọng nam:

cô kia gánh nước đường xa

còn bao đôi nữa

đưa qua gánh giùm

ĐK

— Giọng nữ:

tiếc thay con khỉ ở lùm

cuốc không lo cuốc

lo giùm cho ai

ĐK

— Giọng nam:

cô kia con gái nhà ai

cái miệng thì méo

như quai chèo đò

ĐK

— Giọng nữ: Xí... xí...

ĐK

— Giọng nam:

lại đây qua nắn giùm cho

nắn qua nắn lại

tròn vo lại tròn

ĐK

Tên của nhóm bút hồi trung học, 1971-1972, là Đất Vàng. Đất Vàng, do Nguyễn Tấn Sĩ đặt, ngẫu hứng từ bài dân ca trên, rồi cả nhóm nâng lên ý nghĩa như CA KHÚC DA VÀNG: ĐẤT CỦA NGƯỜI VIỆT NAM DA VÀNG.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3079217892352141/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/28/tranh-chin-doa-cu/>

BÀI 53

KHI CHÚ GIẢI

LỜI KÊU GỌI NHÂN 1-11 (1966)

Trần Xuân An

di thể Thầy đã tro than, xá lợi
 Tết mới rồi, sao lòng vẫn cảm hoài
 gửi Mặt trận, ngoại giao trong tù ngữ
 ý rõ ràng nhưng kín đáo hương mai

Quốc khánh mới Quốc gia Việt Nam sáng
 dải bạch tinh, sắc máu — hai Khối cuồng
 “Lời kêu gọi...” là chứng từ độc lập *
 thơ Đất Vàng tôi ngạt giữa, chạy sông

“Lời kêu gọi...”, trà tì, thành xá lợi
 bão lửa Đỏ năm mươi năm — sóng thần
 không thể cháy vì đó là sự thật
 sự thật, đều trực nhận, không phân vân

(“Hoa sen trong biển lửa”, nghiêng Mặt trận *
 Phật tử thời tranh đấu, thoát lên rừng
 Búa Liềm Sao Liên Xô, cây lá khuất
 tin tiêu ngữ Mặt trận thật, trung dung *)

muốn Mỹ rút, lập chính quyền đàm phán
 Thầy ảo tưởng? Hay bại để hoà bình?
 như “Vòng phán Kavkaz” giằng hai phía *
 phía nào buông tay Mẹ, mới Mẹ mình?)

thơ Đất Vàng chạy sáng. Hùng đồng Đỏ
 phần trên cờ, soi biển xanh, sao mai
 tôi ngỡ thế, rồi ngộ ra Đất Đỏ
 ngượng Trời Xanh! * ... Xá lợi Thầy còn hoài

“Giữa vòng tay Tam Kỳ và bè bạn” *
 bóng dáng Thầy trong “Ca khúc Da Vàng” *
 ba tôi ngồi trầm tư nghe nhạc ấy
 không bắt ngờ khi lịch sử sang trang

“hỡi ba miền vùng lên cách mạng” khắp *
 sao nhạc sĩ gọi Miền Bắc vùng lên?
 nhạc sĩ mất và đến nay Thầy mất
 “Lời kêu gọi...” — xá lợi — ám nhang đèn

Thầy, nhạc sĩ, thương dân, làm cách mạng
 chứng từ đây, chỉ cách mạng quốc gia
 muốn thay hết, thay cả Vàng lẫn Đỏ
 bẻ hai Khối ngoại cường siết xương da

Đất màu da khi rọp cò máu đỏ
 thầy giáo dạy trước Hiệp định, đỡ rồi
 nhóm Đất Vàng xa tuổi Thầy Nhất Hạnh...
 đỏ Miền Nam chạm Miền Bắc, rã rời *

tự do bại, văn nghệ còn sự thật
 từ bi bại, từ bi vẫn vĩnh hằng
 bạo lực Đỏ, tuyên truyền, đầu theo lệnh
 thắng nhất thời! Thực tiễn thắng lại chăng?

Thầy khế cơ dù thấu suốt sự thật
 hiểu sự thật, nhạc sĩ cũng tùy thời
 tôi trong nhóm Đất Vàng, nay bạc tóc
 theo vận nước, hoà giải lịch sử thôi

mỗi cây lá trong rừng cây, tương tác
 khám phá riêng hiện thực, mỗi người văn
 những chứng từ bối cảnh. Hồn khác biệt
 Thầy và nhạc, khúc xạ giữa nhân gian

*thuở Đất Vàng, trung lập đã chống Mỹ
từ bảy ba, bảy chín, Đẳng chống Trung
và Nga đã chống Liên Xô, chín một
“Lời kêu gọi...” còn vương Đổ lưng chùng*

*nhưng tôi chẳng xoá một thời tôi đỏ
tôi vẫn đỏ màu đỏ của riêng tôi
đỏ sinh viên, giáo viên, thường dân đỏ
không đỏ gì, chỉ đỏ máu làm người*

*đất màu da, da vàng không khác được
và tóc đen, tự hào màu mực đen
mực vĩnh cửu, dù thời gian trắng tóc
nhớ Thầy và nhạc sĩ, hương lam sen.*

T.X.A.

03-02-2022

(Mùng 3 Tết Nhâm Dần HB22)

.....

(*) ~ “Lời kêu gọi của Thượng toạ Thích Nhất Hạnh nhân ngày kỷ niệm Quốc Khánh Việt Nam [VNCH.] 1966”. ~ “Hoa sen trong biển lửa” (1966) của Thích Nhất Hạnh. ~ Tiêu ngữ của Mặt trận Giải phóng: Độc lập, Dân chủ, Hoà bình, Trung lập, Thịnh vượng. ~ vở kịch “Vòng phần Kavkaz” của Bertolt Brecht (1898-1956): Hai người giằng hai tay đứa trẻ; người buông tay vì sợ phải xé thân đứa trẻ mới là người mẹ đích thực. Đây là Mẹ Việt Nam bị giằng bởi hai đàn con Bắc – Nam. ~ Thơ Tố Hữu về lá cờ Mặt trận Giải phóng trong “Nước non ngàn dặm” (1973). ~ Hồi kí của Trần Xuân An, đăng tập san của Trung học Trần Cao Vân, Tam Kỳ (1995), in lại trong “Tuổi học trò của tôi” (2012). ~ Tập nhạc (1969) của Trịnh Công Sơn. ~ Ca từ trong bài “Huế – Sài Gòn – Hà Nội” (1972) của Trịnh

Công Sơn. ~ Những người Đỏ trưởng thành ở Miền Nam đã trải qua dân chủ tư sản đa nguyên Việt Nam cộng hoà, nhìn chung, là thoáng đảng hơn những người Đỏ trưởng thành ở Miền Bắc, vốn từ xã hội phong kiến chuyên chế thực dân tiến lên chuyên chính vô sản.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3083116655295598/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/04/khi-chu-giai-loi-keu-goi-nhan-1-11-1966/>

Bài 54

THIÊN SƯ TUỆ SỸ

Trần Xuân An

gậy cây sậy bến hoang sơ
 cây nêu làng phố giỏ thơ bút thiền
 thiền sư ấy, án tử tuyên
 xuống chung thân, mười năm liền, thả ra

chuyên chính ràng buộc cả sa
 thấy tay phản đối, sậy già, tre khô
 loài người “Cởi trói”, tươi thơ
 chủ tịch nước chuông mõ bờ tử sinh *

hoa sen thơm giữa bùn sinh
 thế gian tanh, mới trở kinh Phật thiền
 loạn luân, ăn thịt, khởi nguyên
 muôn loài! Rửa tội. Treo, niềng Chúa con *

Chúa cha là bầu trời tròn
 xưa sau luân chuyển vô ngôn triệu mùa
 Thánh Kinh huyền thoại nghìn xưa
 viết sáng thế, nghìn sau chưa thoả hồn

vượt Mác! Lê chi chiết hơn
 “ngu dân”, “nhơ nhớp”, thuyết tôn giáo đời *
 vào chùa, giáo đường lâu rồi
 bao tu sĩ Đờ, đến thời Miền Nam!

chuông, tròng gông, loa, bịt giàm
 giáo hội vượt bão bao năm, tan tành
 chí tự do được thiền hành
 sậy gãy sứt gãy, tre đành tù giam

sậy thiền sư hồn Việt Nam

Việt Nam, tre vút ngọn làm nêu xuân
 sậy tre không giỗ kinh luân
 triết thơ Phật vị cho trần gian hương

tổng bí thư ngẫm vô thường *
 trong nhà, tượng Phật, có sông lòng thiền?
 thiền sư, chùa nghìn năm nguyên
 còn sự sống, siêu linh miên viễn còn

thời bóc lột, bức hiếp hơn
 sadisme lịch sử, bút hờn bẻ cong
 Chiến tranh Lạnh rõ hơn không?
 thiền sư Tuệ Sỹ – sậy, gông – tre, xiềng!

nay trông thực tiễn, nhân quyền
 cầm quyền Đỏ đã vàng thiền đó chẳng?
 thi tăng, học giả khuya trắng
 mặt trời sâu lặn, vạn trang sách dày.

T.X.A.

07:43-11:46, 07-02-2022

.....

(*) ~ Chủ tịch Nước Trần Đại Quang. ~ Lễ rửa tội tổ
 tông và Minh Thánh Chúa, Máu Tân ước. ~ Mác cho
 rằng tôn giáo thủ tiêu đấu tranh giai cấp, vì **“tôn giáo
 là thuốc phiện của quần chúng”**; Lenin cho rằng tôn
 giáo là **“một trong những cái nhơ nhớp nhất trên
 đời”**, và chủ trương công chức hoá tu sĩ đội lốt, khi
 chính Lenin nói về L. Tolstoi: **“... là người thuyết giáo
 cuồng tín: ‘không nên’ dùng bạo lực ‘chống lại
 điều ác’. Một mặt là chủ nghĩa hiện thực sáng suốt
 nhất, là lột trần tất cả mọi thứ mặt nạ; mặt khác lại
 đem một trong những cái nhơ nhớp nhất trên đời
 ra thuyết giáo, tức là: tôn giáo, lại muốn thay thế**

những giáo trường làm công chức cho nhà nước bằng những giáo trường có đức tin, nghĩa là tuyên truyền cho chính sách ngu dân tinh vi nhất, và do đó, mà là bí ối nhất” (Toàn tập, tập 17, nxb Chính trị Quốc gia, 2005, tr. 253). Bài viết này của Lenin, sinh viên khoa ngữ văn Việt đều phải đọc khi học văn học Nga – Xô viết. Nguồn trực tiếp của trích đoạn trên: PGS.TS. Hoàng Dũng (Facebook), 26-01-2022. Ở một tác phẩm khác, Lenin còn cho rằng: ***“Tôn giáo là những người điên có tổ chức”***. ~ Tổng bí thư Lê Khả Phiêu.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3085848975022366/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/07/thien-su-tue-sy/>

Ảnh trên: Thượng toạ Tuệ Sỹ – nguồn: Google search

Ảnh dưới: MỘT TRANG SÁCH CỦA LENIN — Lenin viết về Lev Tolstoi (Léon Tolstoi) và cho rằng tôn giáo là một trong những cái nhơ nhớp nhất trên đời. Ai đã học khoa ngữ văn bậc đại học đều đã đọc bài “Lep Tôn-xtôi, tấm gương phản chiếu cách mạng Nga” này của Lê-nin.

BỊ CHÚ QUAN TRỌNG!

Xem thêm:

RỬA TỘI & RƯỚC LỄ, HAI BÍ TÍCH CỐT LỖI NHẤT...

Bài 55 chỉ bốn câu dưới đây
xem như bổ sung vào bài thơ thứ nhất
trong tập thơ này:

MƯỜI BẢY THÁNG HAI BẢY CHÍN

Trần Xuân An

*thuở dạy học trên vùng kinh tế mới
góp đánh Kh'Mer Đỏ, Tàu Đỏ mười bài thơ
suối Đạ Nga Đại Nga đã vào tiểu thuyết *
đau Biển Đông, cờ ta cờ Tàu đều cờ Liên Xô.*

T.X.A.

17-02-2022

.....

(*) Con suối lớn ở Bảo Lộc, Lâm Đồng, có hai tên chính thức là Đạ Nga hay Đại Nga, tình cờ giống tên gọi nước Nga cũ. Tiểu thuyết “Ngôi trường tháng giêng” của Trần Xuân An, viết năm 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.

Nhớ Trường PTCS. Lộc Ngãi, Bảo Lộc, Lâm Đồng.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3093129977627599/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/17/muoi-bay-thang-hai-bay-chin/>

Ảnh: Học sinh lớp 7 của tôi thuở đó và cũng là nguyên mẫu tiểu thuyết của tôi. Ảnh được chụp về sau.

Ba bài thơ viết thêm:

Bài 56

**PUTIN XÂM LƯỢC,
LÀM TAN VỠ NÓT ẢO VỌNG VỀ NGÀ**
Trần Xuân An

~~ “Lão ngòi mơ nước Nga”
(Tố Hữu, 6-1938) ~~

*ba lô dân dụng đựng sách và giấy bút
đừng trĩu nặng chủ nghĩa lí lịch ba đời
quay lại nhìn lịch sử,
không hoán vị ba đời phía tương lai mới
đừng viết bằng những đôi mắt khuất, mờ rồi!*

*hiệp ước Thiên Tân, Nga Sa hoàng thúc đẩy kí *
Stalin mặc cả với Bác Hồ, uỷ nhiệm cho Mao
với cờ quạt Búa Liềm Sao Liên Xô, toàn thắng
cuộc bán mua sòng phẳng rồi,
vẫn lỗ cờ quạt, nội chiến,
lỗ xương trắng, máu đào*

*Nga Sa hoàng thực dân cổ
Lenin, Stalin thực dân mới kiểu đồ với Ukraina
Putin, bạn nhìn ông ta bằng đôi mắt chính bạn
tiền quân, chiếm đóng, thống trị, áp đặt là tà*

*Putin nói thật về hiện thực cộng sản
thế giới trân trọng ông khía cạnh này
nhưng chủ nghĩa ấy còn ở ông: chuyên chế
ghé qua mặt hiến pháp, chết mới buông tay*

*với Mao – Đặng, vỡ lẽ, với Lenin – Putin, vỡ lẽ
thực dân mới cờ đồ, lại thực dân cũ đạn bom
yêu nhớ Tolstoi, Dos, Tsekhov,*

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

*Pushkin, Pasternak...
trong ba lô bạn, chỉ sách bạn, giấy bút thơm*

*thế giới vẫn xoay,
cường quốc mãi còn cuồng vọng
vọng ngoại thời nào cũng vỡ mộng nhục nhân
bán nước để cứu nước,
phải nhồi sọ nhồi tim dân tộc
ba lô của bạn hôm qua
có phiếu trắng hoang mang? **

*đối tác thì đối tác,
đừng nịnh hót, sùng bái
thương sao người lính Bắc xưa
mê muội Trung – Xô
Trung xúi Kam, xâm lăng,
vỡ óc vỡ tim ảo mộng
bây giờ Ukraina bị xâm lăng,
Nga đâu còn là Tổ quốc 2, tan mơ!*

*từ 1979,
Liên Xô xâm chiếm Afganistan, tàn bạo
không quen nịnh hót Nga,
và quá hiếu chiến tranh
Trung Quốc ở Kam, biên giới Bắc, phi nhân!
May truyền thống đánh Tàu
nã thơ vào Đại Hán
nên bây giờ tin Ukraina sông núi vững sẽ lành*

*đừng cồng trên lưng chủ nghĩa lí lịch
quay lại nhìn sử bằng mắt bạn, sáng trong
và nhìn hiện tại, Nga – Ukraina
đâu phải chiến tranh ý thức hệ
đã chiếm đoạt Krym, nay Donbass,
tấn công khắp cả Ukraina*

Putin xâm lược! Thế giới rối mắt trông!

*quay lại nhìn lịch sử, nhìn quanh hiện tại
thoát cái nhìn bị nhồi sọ, nhồi tim ba đời
Nga sẽ rút quân, Ukraina vẹn toàn, độc lập
từ ba lô bạn, sách vở cánh bay rợp trời*

*thế cuộc những ngày qua vậy đó
như “thư kí thời đại”, bình tâm, gọn sóng lan?
chúng ta, công dân trên đất nước đỏ
Nga xâm lăng Ukraina, bị kịch trần gian!*

T.X.A.

09:17-09:50, 03-02-2022

.....

(*) ~ Nga Sa hoàng cùng liên minh thực dân với Pháp, đứng ra môi giới và thúc đẩy Pháp – Trung Hoa kí hiệp ước Thiên Tân 1884, 1885 về Đại Nam (Việt Nam), phá vỡ thế “toạ sơn quan sông hồ đầu” của Triều Nguyễn. Nước ta mất trọn vào tay Pháp từ 1885. ~ Đại hội đồng Liên hiệp quốc trong ngày 02-03-2022 đã bỏ phiếu lên án Nga xâm lược Ukraina: 141 phiếu thuận, 5 phiếu chống, 35 phiếu trắng. Chính quyền Việt Nam cũng bỏ phiếu trắng.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3103153026625294/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/03/putin-xam-luoc-lam-tan-vo-not-ao-vong-ve-nga/>

Tranh vẽ (1890) của Henri Meyer (1841–1899). Nguồn: Wi-ki-pe-di-a. Hàng ngồi, từ trái sang: Anh, Đức, Nga, Nhật đang chia nhau “miếng bánh Trung Hoa”. Hàng

đứng, từ trái sang: Trung Hoa (đầu hàng), Pháp (Pháp hót vai Nga).

(((Xem thêm:

TÌM HIỂU VỀ UKRAINA

*Ukraina là một dân tộc có tiếng nói và chữ viết riêng, là một quốc gia có chủ quyền lãnh thổ riêng, có lịch sử riêng, nhưng bị đô hộ bởi đế quốc Mông Cổ, rồi bị sáp nhập vào nước Nga Sa hoàng. Sau 1917, Ukraina thành một nước cộng hoà xô viết trong Liên Xô. Tuy vậy, theo diển văn của tổng thống Putin vào ngày 21-02-2022, Điều logic là Cuộc khủng bố đồ và sự trượt dài nhanh chóng vào chế độ độc tài của Stalin, sự thống trị của hệ tư tưởng cộng sản và sự độc quyền của Đảng Cộng sản đối với quyền lực, quốc hữu hóa và nền kinh tế kế hoạch – tất cả những điều này đã biến những nguyên tắc chính thức được tuyên bố chính thức nhưng không hiệu quả thành một tuyên ngôn đơn thuần. Trên thực tế, các nước cộng hòa liên hiệp không có bất kỳ quyền chủ quyền nào, không có quyền gì cả. Kết quả thực tế là tạo ra một nhà nước [Liên Xô] tập trung chặt chẽ và thống nhất tuyệt đối” (BBC Tiếng Việt dịch & đăng) — Ukraina thật sự “không có bất kỳ quyền chủ quyền nào, không có quyền gì cả”. Quyền dân tộc – quốc gia tự quyết thật sự chỉ là chiêu bài trên giấy tờ, kể cả loại giấy tờ quan trọng là hiến pháp Liên Xô. Sau 1991, sau khi Liên Xô tan rã, Ukraina được độc lập là điều đáng mừng đối với quốc gia – dân tộc này *.*

T.X.A.

26-02-2022

.....

(*) *Diện tích: 603.628 km²; dân số: 43.389.221 người (2021) (theo số liệu ở Wi-ki).*

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3099399107000686/>

Ảnh – Google search – Vùng tô màu đỏ là vùng cư dân Nga nói tiếng Nga; vùng tô màu xanh da trời, xanh nước biển chiếm hầu hết lãnh thổ là vùng cư dân bản địa Ukraina nói tiếng Ukraina. Xem thêm chú thích ở bản đồ.)))

Bài 57**PHIẾU TRẮNG NGÀY XƯA BẾN HẢI****Trần Xuân An**

Hồ Chí Minh với chủ nghĩa cộng sản
 và Liên Xô uỷ nhiệm Trung Quốc
 Ngô Đình Diệm với Thiên Chúa giáo Roma
 và Mỹ lợi dụng Pháp xong rồi
 sông Bến Hải bỏ phiếu trắng,
 nhưng không bầu cử
 sóng thần Đỏ vung AK, TNT nổ,
 sóng thần Xanh vung AR, Napalm rơi

Geneve 1954,
 một thời Việt Nam khổ tâm lịch sử
 chẳng có gì giống 2022,
 Nga xâm lược Ukraina
 Putin phi Đỏ xâm lăng Ukraina phi Đỏ
 Mỹ Phương Tây núp mặt,
 Nga chường mặt ra

giống nhau bao trẻ con, người mẹ,
 người yêu, người vợ
 dù khác Miền Việt Nam,
 dù khác tiếng nói, quốc tịch, màu da
 đỏ nát, chết chóc, thét gào
 — giống nhau đau khổ
 không bỏ phiếu trắng,
 dân Việt Nam mong Nga rút về Nga

không chống các dân tộc
 Pháp, Nhật, Nga, Trung, Mỹ bao giờ
 chỉ chống thực dân cũ, mới, đỏ, phát xít ấy
 không chống Thiên Chúa giáo
 chỉ chống “tả đạo” cuồng mê

*không chống công nông
chỉ chống chiếu bài và chuyên chế
xưa sông Bến Hải bỏ phiếu trắng,
khổ tâm tái tê*

*anh nghệ nhân điêu khắc đá
tạc giúp tôi, dù chuyện đã rồi là lịch sử
dù sông Bến Hải bỏ phiếu trắng trong:
bức tranh bình sọ, chín đoá bông
năm đoá đỏ đau thương rục rĩ
hai đoá vàng, hai đoá lam
khổ buồn, chiến bại vẫn tươi công.*

T.X.A.

08:32-09:40, 05-02-2022

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3104532716487325/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/05/phiieu-trang/>

Bài 58

TIỆC TẤT CÔNG

SÁU MƯỠI BẢY ĐẦU SÁCH HOÀ GIẢI *

Trần Xuân An

*công dân đổ dưới chính thể đổ
nhìn trên bình sọ, đổ vàng lam chín bông
sông Bến Hải chẻ đôi như cọng rau muống
tôi cuộn lại, chấm tương ớt. Tiệc hoà giải xong.*

T.X.A.

08:01-09:14, 07-03-2022

.....

(*) Kể cả tiểu thuyết “Mùa hè bên sông” (1998 & 2001, 2003)

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3105961833011080/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/07/tiec-tat-cong-sau-muoi-bay-dau-sach-hoa-giai/>

Xem thêm:

“CÁC HỌC THUYẾT LỖI THỜI” NÀO?

.

.

*Ảnh (dưới): Bỏ phiếu về Nghị quyết lên án Putin (TT. Nga) xâm lược Ukraina:
Việt Nam trong 35 nước bỏ phiếu trắng... 141 nước bỏ phiếu thuận; 05 nước bỏ phiếu chống.*

Xem thêm:

**BẢN CHUYỆN NƯỚC NGƯỜI,
VÌ PHẦN NÀO LO NGHĨ ĐẾN TA**

Trần Xuân An

Nhà báo Minh Tự trích dẫn, đăng vào FB.: “Muốn hạ nhiệt ở Ukraine cần chọn công thức không có nước thất bại. Bởi trong xung đột này, Nga là nước lớn, các bên can dự như Mỹ, EU cũng vậy, sẽ không bên nào chấp nhận thất bại. Còn nếu để Ukraine thất bại thì công lý thất bại, hòa bình thế giới thất bại và đây là điều không ai chấp nhận” -- thượng tướng Nguyễn Chí Vịnh.

Tôi nghĩ: Ai gây ra chiến tranh? Rõ ràng Nga đánh chiếm Krym (Crimea), toan chiếm cả Donbass (bước đầu công nhận độc lập hai “nước” li khai trong vùng Donbass); hiện tại Nga đang đánh phá tan nát cả Ukraina và biết mấy nghìn nhân mạng thương vong!

Nếu quả như vậy, toà án Liên hiệp quốc và toà án lương tâm, công luận phải buộc Nga chịu án gì chứ! Bồi thường, xin lỗi... chứ Nga không chịu bại, lại được hưởng lợi từ sự nhân nhượng buộc Ukraina chấp nhận nữa thì công lý ở đâu? “Công lý thuộc về kẻ mạnh”? *

Trên mạng xã hội, nhiều người bày tỏ sự lo nghĩ về nguy cơ Trung Quốc không những không trả Hoàng Sa và các đá, các đảo ở Trường Sa mà còn lấn tới chiếm trọn, một khi Nga xâm lược xong, thâu tóm Ukraina làm sở hữu của Nga! Tôi cũng lo nghĩ như vậy. Và tôi thích câu này của thượng tướng Nguyễn Chí Vịnh: “Còn nếu để Ukraine thất bại thì công lý thất bại, hòa bình thế giới thất bại và đây là điều không ai chấp nhận”.

T.X.A.

06-03-2022

.....

() Các nước lớn không có quyền biến các nước nhỏ chung quanh làm vùng đệm, trái độn cho nước họ, mà chỉ lập vùng đệm, trái độn trong biên giới lãnh thổ nước họ thôi.*

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3105216979752232/>

Ảnh được mượn từ FB. NHT.

Bài 59

**ĐỌC LẠI BÀI “PHIẾU TRẮNG”
VỀ SÔNG BẾN HẢI —
CỘNG RAU MUỐNG CHÈ ĐÔI**
Trần Xuân An

yêu dân tộc Trung, yêu dân tộc Nhật
yêu dân tộc Pháp, yêu dân tộc Nga
yêu dân tộc Mỹ, yêu Thập giá, Liềm búa
chỉ ngũ cường, “tả đạo” và “đỏ”
làm đổ máu ta

lỗi thời rồi học thuyết, giáo thuyết bạo lực
gãy dân nanh vuốt áp đặt cùm gông
học tập chẳng dòng sông Bến Hải?
ngõ mãi xanh lá, xanh rong,
màu thật trắng trong

Hiến pháp vẫn còn Búa liềm Sao nền Đỏ
tôi chỉ phân giải sông Bến Hải chẻ đôi
sông Điểm nóng Chiến tranh Lạnh thế giới
bồng thét lên, yêu nhân loại hơn,
hãy tước hết vũ khí loài người!

nhớ Bến Hải là nhớ đỏ vàng lam chín đoá
bức tranh cô đọng sử kí, bảo tàng
nhân loại tương lai đạn bom thời sản xuất?
một nước nào còn cuồng vọng,
cả thế giới vũ trang!

khát vọng hoà bình mãi là tuyệt vọng
các học thuyết, giáo thuyết, bạo lực gắn liền
mất ba kì Cửu, Hồng, Hương, vì thô sơ vũ khí
chẻ đôi sông Bến Hải,
cũng vì vũ khí ngoại quyền

*tôi yêu mọi dân tộc, tôn giáo, giai cấp
bất hạnh, hiền hoà, nghèo khổ, yếu hơn
Putin đâu dám tuyên chiến NATO gồm Mỹ
bức hiếp chi Ukraina?*

Tên tuổi, Putin đào huyết, tự vùi chôn!

*Putin, Putin, hình như chưa quá muộn
trả Krym, Donbass, rút quân là yêu nước Nga
yêu cả láng giềng Ukraina, tỏ lòng ân hận
và giàu mạnh đi, Nga đã quá bao la, bao la.*

T.X.A.

18-03-2022

.....

(*) Bài thơ “Phiếu trắng”:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3104532716487325/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3113896112217652/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/18/doc-lai-bai-phiau-trang/>

“CÁC HỌC THUYẾT LỖI THỜI” NÀO?

“... Lịch sử của chính dân tộc chúng tôi hứng chịu các cuộc chiến tranh đã nhiều lần chỉ ra rằng, các cuộc chiến tranh và xung đột đến tận ngày nay thường bắt nguồn từ các học thuyết lỗi thời đề cao chính trị cường quyền, tham vọng thống trị, áp đặt và sử dụng vũ lực để giải quyết các tranh chấp quốc tế. Một số xung đột vẫn còn gắn liền với những yếu tố lịch sử, ngộ nhận và hiểu lầm...”

(Đại sứ Đặng Hoàng Giang, Trưởng Phái đoàn thường trực Việt Nam tại LHQ phát biểu tại cuộc họp, 28-02—02-03-2022. — Nguồn: TTXVN)

1. Chủ nghĩa thực dân Thập giá “tả đạo”
 2. Chủ nghĩa phát-xít
 3. Chủ nghĩa cộng sản “Búa liềm Sao”
 4. Chủ nghĩa chống cộng
 5. Chủ nghĩa thực dân mới
 6. Chủ nghĩa bành trướng bá quyền Đại Hán
 7. Chủ nghĩa khủng bố
 8. Chủ nghĩa phân biệt, kì thị chủng tộc
- đều là “các học thuyết lỗi thời đề cao chính trị cường quyền, tham vọng thống trị, áp đặt và sử dụng vũ lực để giải quyết các tranh chấp quốc tế”.

Nếu ông Putin cho rằng EU và Mỹ (cũng là NATO) chính là phe thù địch của nước Nga, thì ông Putin hãy trực tiếp tuyên chiến với EU – Mỹ (NATO), chứ không nên bức hiếp nước nhỏ Ukraina như thế.

Cuộc xâm lược Ukraina do Putin chủ động, đang diễn ra chỉ làm dân tộc Nga, nước Nga mất uy tín của mình, mất thiện cảm của thế giới, mang tiếng “cá lớn nuốt cá bé”, đáng xấu hổ.

17-03-2022

T.X.A.

.....

Diện tích lãnh thổ Nga:

17.098.246 km² (chưa tính Krym) (hạng 1 thế giới)

So sánh với Canada (vị trí gần như cùng các vĩ tuyến với Nga):

9.984.670 km² (hạng 2 thế giới)

So sánh với Ukraina:

603.628 km² (hạng 45 thế giới)

So sánh với Việt Nam:

331,212 km² (hạng 68 thế giới)

(số liệu lấy ở Wi-ki-pe-di-a)

Bài 60**TƯỜNG TƯỢNG ÔNG PUTIN
BÊN CHIẾC BÁNH BIỂN ĐEN****Trần Xuân An**

*trên chiếc ghế như chiếc muống
gác bờ Biển Đen, đầu đen như bánh cà phê
Putin bên bờ Sochi, hãy là chim câu trắng
Mỹ không chiếm mẫu đất Việt Nam nào, có nghe*

*đã từng nghe, Mỹ chỉ chiến tranh vì ý thức hệ
sao Putin động binh Nga, ăn cả phía Krym?
quà tự nhiên, mấy chim câu ăn chung, quanh đó
Krym của Ukraina, Putin trả lại, sáng tim? **

*trả Hoàng Sa, Gạc Ma..., rứt “lưỡi 9 vạch”
Trung Hoa chỉ ăn phần đảo Hải Nam
mong Putin điều chỉnh mình, răn bảo Tập
Biển Đen, Biển Đông là bánh lẽ phải,
không phải mỗi tham.*

T.X.A.

08:34-10:19, 20-03-2022

.....

(*) Sáu nước có lãnh hải ở Biển Đen là Thổ Nhĩ Kỳ, Bulgaria, Rumania, Ukraina, Nga và Gruzia (Georgia).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3115297978744132/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/20/putin-ben-chiec-banh-bien-den/>

Bài 61**YÊU CẢ VÀ THIÊN HẠ *****Trần Xuân An**

*hậu chiến Bến Hải phải sau Chiến tranh Lạnh
 nhưng Nam còn ngã Mỹ, Bắc vẫn nghiêng Nga
 Ukraina kháng chiến, nhân loại nghiêng và ngã
 chúng ta yêu công lí thôi,
 vì lo nghĩ Hoàng Sa, Gạc Ma...*

*đại đa số nhân loại đều yêu công lí
 nhưng có nước hơn tỉ dân, chỉ một kẻ cầm quyền
 chúng ta yêu cả nhân dân Nga, nhân dân Mỹ
 thế là Nam và Bắc nước mình hết ngã và nghiêng.*

T.X.A.

11:23-12:00, 21-03-2022

.....

(*) Cả và: cả thầy, tất cả (tiếng Bình, Trị, Thiên).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3116044338669496/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/21/yeu-ca-va-thien-ha/>

Bài 62

PUTIN — UKRAINA**Trần Xuân An**

xưa nay nhân dân mọi nước tốt lành
 thiện tâm chưa hao mòn vì không quyền lực
 xưa nay chính quyền mọi nước
 hầu hết là những kẻ yêu chức quyền
 (cũng có người thương dân giữ nước)

họ lấy ở nhân dân cây gậy, củ cà rốt
 chia ra các nước ngoài biên
 họ lấy ở nhân dân máu và thép
 đổ máu và thép vào các cuộc xâm lăng
 họ tuyên truyền khiến dân lầm lạc

dù sao, nhân dân mọi nước đều tốt lành
 thắm thía lại điều sơ đẳng ấy
 khi báo chữ, màn hình ngập chiến tranh
 người cầm bút thắm đẫm tình nhân loại
 ngợi ca xâm lược mực hoá máu tanh

Putin, Putin, mong ông rút quân về nước
 trả Krym, Donbass, sáng tâm hoà bình
 muộn quá sẽ sa lầy, cách mạng tái bản
 sống lại “khủng bố đỏ” Điện Kremlin!
 sống lại Zhivago, Rotsin! Sống lại Yeltsin *

nhân dân Nga, Ukraina không cần hi sinh nữa
 cú đấm Đỏ Lenin làm thế giới tỉnh rồi
 loài người lại tỉnh rồi khi Liên Xô tan rã
 cú đấm Putin này, nhân loại chứng kiến tả toì
 nhân dân Nga, Ukraina cần hoà bình, giàu mạnh!
 Trả Krym, Donbass thôi!

T.X.A.

14:34-16:50, 22-03-2022

.....

(*) Zhivago, Rotsin: Hai nhân vật trong hai tiểu thuyết “Bác sĩ Zhivago” (Pasternak), “Con đường đau khổ” (A. Tolstoi). Yeltsin: Tổng thống Nga, thời Liên Xô sụp đổ.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3116851348588795/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/23/putin-ukraina/>

Ảnh 1, BBC, 24/02/2022

Ảnh 2, VietnamNetVn, 25/02/2022

Bài 63

VIỆT NAM MÌNH ÁC HƠN NGŨ CƯỜNG?

Trần Xuân An

~~ “Súng gươm vứt bỏ lại hiền như xưa”
(Nguyễn Đình Thi) ~~ (?)

*Liên Xô có xâm lược nước ta không?
thưa rằng, có, bằng Búa liềm Sao – cờ Đỏ
bằng hệ tư tưởng Lenin – Stalin lãnh tụ
bằng cố vấn, đạn bom — tim óc bộ đội cũng Liên Xô*

*Đỏ là thực dân mới kiểu đỏ, rõ ràng mà mập mờ
đến bây giờ, ai còn phân vân hay còn cuồng tín
đuối Nhật nhờ Mỹ, sử nay rõ điều xưa giấu kín
thắng Pháp – Mỹ, phải làm Kiều cho Nga Xô – Trung **

*1979, nước ta và Afghanistan xương máu trùng trùng
lính Trung, Xô bạo tàn như quân Pháp, Nhật, Mỹ
bút nhà văn đỏ Miền Bắc xưa cũng Kiều dĩ
nỗi đau lịch sử lưu nghìn thư viện, kí ức già*

*“đánh Mỹ đến người Việt cuối cùng”, xót xa
phe Vàng đi với Mỹ, giữ cờ Vàng bản sắc
(Mỹ lợi dụng Pháp, rồi hát căng Pháp)
Miền Nam xưa cũng thân phận dĩ Kiều*

*ngũ cường, năm con cọp ác cũng liêu xiêu
rút quân khỏi nước ta, Afgha, đầu ta còn thuộc Đỏ
Nga thoát Đỏ rồi, Putin còn chuyên chế
lính Nga xâm lược Ukraina ác đến rợn người*

*từ 1858 đến nay, một trăm sáu mươi bốn năm rồi
Sa hoàng Nga liên minh Pháp thuở xưa tái hiện
ở Putin liên minh Trung Quốc, Putin đánh chiếm*

Trung Quốc lăm le cướp thêm bãi đảo Trường Sa

*đúng ra, Nga chưa từng đổ đại quân vào nước ta
chỉ triệu triệu lá cờ Búa liềm Sao Liên Xô xung trận
thực dân mới kiểu Đỏ trắng trơn mà sâu hiểm lăm
thực chất lính Nga ở Afghanistan và Ukraina*

*hậu chiến Chiến tranh Lạnh ba mươi mốt năm qua
lính cựu Quốc gia Cộng hoà còn kí ức mờ tỏ
bộ đội Việt Nam Đỏ chính là lính Trung, Xô Đỏ
nghĩa trang liệt sĩ trùng trùng sao vàng Liên Xô*

*ngũ cường, năm con cọp ác không ngờ
sao nhân dân năm nước ấy hiền lành đến thế
chiến tranh xâm lược thuộc cường quyền, tha hoá
vong thân trai tráng Pháp, Nhật, Nga, Mỹ, Trung*

*chiến tranh khiến Nam Vàng tàn, Bắc Đỏ hung
nội chiến trong Chiến tranh Lạnh đều bạo ác
nội chiến chống hai Khối ngoại xâm, xé xác
bằng nanh vuốt chiến tranh, máu sũng dân mình*

*chiến tranh biến dân tộc ta hiền lành
thành dân tộc bắn giết nhau, nên bội phần gian ác
hậu chiến Bắc thống trị Nam, sỉ nhục, bức hiếp
Việt Nam mình ác hơn năm ngoại cường kia chẳng?*

*nhưng thôi nhé, đừng vin vào chiến tranh
để biện minh cái ác do tâm địa
toà án binh xử lính ác, nhưng ác chính thể
Toà Công lí Liên hiệp quốc, sử sách xử chẳng?*

*chiến tranh là ác, vẫn có những người lính lành
chính thể ác hiển hiện nơi tiền tuyến
tôi viết để bớt máu xương nơi trận chiến*

hai trăm nghìn lính Nga đang bắn giết Ukraina!

*xưa Mỹ ném bom Miền Bắc chỉ chặn Đò tràn vô
Miền Nam tự vệ, không tiến đại quân ra Bắc
năm ngoại quyền khác năm dân tộc
năm dân tộc ấy cũng nước mắt, đau thương*

*sự thật lịch sử thế đó, vẫn chín đoá đỏ vàng lam *
cắm chung bình xương sọ, không thể khác
tôi viết thẳng, hoà giải, chiến tranh – cái ác
đừng ác với nhau bằng lừa dối sử văn...*

T.X.A.

09:06-10:57, 24-03-2022

.....

(*) ~ Ý thơ Chế Lan Viên: thân phận dân tộc như Kiều.
Tôi viết: “*phân Kiều bi thảm, thừa em / ví như dân tộc,
đau thêm, nhục hoài / nhưng Chiến tranh Lạnh chia hai
/ sự thật ấy, sử không phai bao giờ / thi đây, chín đoá,
sọ khô / đỏ vàng lam, thế phải nhờ ngoại xâm*”
(T.X.A.). ~ Bức tranh chín đoá đỏ, vàng, lam chung
một bình sọ trắng đất nâu là biểu tượng của giai đoạn
lịch sử 1945-1954-1975-1989/1991: 1) 05 đoá Đỏ:
chống Pháp, Nhật, Mỹ, Trung Quốc, Kh’Mer Đỏ; 2) 02
đóa Vàng: chống Liên Xô, Trung Quốc (chống cộng);
3) 02 đoá Lam (Chùa, Đình làng...): chống chủ nghĩa
vô thần macxit – leninit và Thiên Chúa giáo Rôma...

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3118152988458631/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/24/viet-nam-minh-ac-hon-ngu-cuong/>

Chế Lan Viên, bài “Độc Kiều (I)”

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

(...) “Chạnh thương cô Kiều như đời dân tộc
 Sắc tài sao mà lại lấm truan chuyên
 Cành xuân phải trao tay khi nước mắt
 Cỏ bên trời xanh một sắc Đạm Tiên

Bổng quý cô Kiều như đời dân tộc
 Chữ kiên trinh vượt trăm sóng Tiền Đường
 Chàng Kim đã đến tìm, lau giọt khóc
 Và lò trầm đêm ấy tỏa bay hương

Tôi hiểu sao trong xà lim án chém
 Lý Tự Trọng trưa nao còn đọc trang Kiều
 Đảng dạy ta không thể đưa lòng đi theo Đảng
 Lại xa những gì dân tộc thương yêu” (...)

C.L.V.

Nguồn: Chế Lan Viên toàn tập (Vũ Thị Thường sưu tập
 và biên soạn), NXB Văn học, 2002.
 Nguồn bản vi tính: Thivien Net

**THẬT RA RẤT NHIỀU TÁC GIA LỚN CỔ ĐIỂN VIỆT
 NAM ĐÃ PHÊ PHÁN KIỀU:**

Tản Đà Nguyễn Khắc Hiếu:

Tiếng sóng ân tình bốn mặt ran
 Tương quân chi tiếc cánh hoa tàn
 Đôi hàng nước mắt, đôi làn sóng
 Nửa đám ma chồng, nửa tiệc quan
 Tổng đốc ví thương người bạc phận
 Tiền đường chưa chắc mã hồng nhan
 Trơ trơ nắm đất bờ sông nọ
 Hồn có nghe chằng mấy giọng đàn?

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

N.K.H.

TÔI VIẾT:

... “tôi không bao giờ ví von dân tộc mình
như Kiều làm dĩ
ta mất nước
chỉ làm nô lệ vắt xác ra mồ hôi
mất nhân quyền
chỉ nhẩn nhục như trâu như ngựa
rời vùng lên
như muôn ngàn Hai Bà Trưng, Lê Lợi,
muôn ngàn Trương Định thôi”...

T.X.A.

Bài 64

CHẾ LAN VIÊN VÍ KIỀU NHƯ DÂN TỘC *

Trần Xuân An

*phân Kiều bi thảm, thừa em
ví như dân tộc, đau thêm, nhục hoài
nhưng Chiến tranh Lạnh chia hai
sự thật ấy, sử không phai bao giờ
thì đây, chín đoá, sọ khô
đỏ vàng lam, thế phải nhờ ngoại xâm.*

T.X.A.

26-03-2022

.....

(*) Bài “Độc Kiều (I)”, trong tập “Ánh sáng và phù sa” (1960).

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3119774754963121/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/27/che-lan-vien-vi-kieu-nhu-dan-toc/>

PHỤ LỤC:

1) Phụ lục 1:

Tài liệu nghiên cứu lịch sử

TT. THÍCH NHẤT HẠNH VẬN ĐỘNG HAI KHỐI, CỘNG SẢN (XỔ – TRUNG) & CHỐNG CỘNG (HOA KỲ), CHẤM DỨT CHIẾN TRANH VIỆT NAM, 1966

Lời kêu gọi của Thượng toạ Thích Nhất Hạnh nhân ngày kỷ niệm Quốc Khánh Việt Nam [VNCH.] 1966

(Lời kêu gọi này đã được nhiều hãng thông tấn tại Melbourne truyền đi đúng vào sáng mồng một tháng mười một năm 1966).

Đây là một lời kêu gọi hướng thẳng đến những người anh em của tôi trong Mặt trận Dân tộc giải phóng *.

Lời kêu gọi này đã tới sau lời kêu gọi của tôi đối với các nhà trí thức, nhân bản và tôn giáo trên thế giới, yêu cầu họ, lên tiếng chống đối ý định kéo dài cuộc tranh chấp ở Việt Nam giữa những người Hoa Kỳ và những người Cộng sản. Quốc khánh mồng 1-11 của Việt Nam có giá trị tượng trưng cho một sự đoàn kết của mọi người Việt Nam dù là Mặt trận hay không phải Mặt trận, trong cuộc chiến đấu chống độc tài trong tinh thần cách mạng dân tộc và trong ý chí dân tộc tự quyết. Tôi muốn nhân tinh thần quốc khánh để kêu gọi sự đoàn kết trong giới những người Việt Nam yêu nước để tranh đấu cho nền hoà bình và độc lập của Quốc gia Việt Nam. Không một người Việt Nam nào lại từ chối cuộc tranh đấu này, và vì vậy, không có lý do gì để những người anh em một nhà phải đi chém giết lẫn nhau.

Có những người Việt Nam ủng hộ Mặt trận vì tin tưởng rằng Mặt trận đang lãnh đạo cuộc tranh đấu giành độc lập và tự quyết, và cũng có những người Việt Nam chống lại Mặt trận vì nghi ngờ Mặt trận đang lái dân tộc về con đường Cộng sản. Điều lo ngại này đang mỗi ngày mỗi tăng bởi vì cuộc chiến tranh càng kéo dài và người Mỹ càng tăng vũ khí quân lực thì Mặt trận càng phải dựa vào khối Cộng sản để chiến đấu chống lại Hoa Kỳ và như thế càng ngày càng trở nên công cụ của Cộng sản.

Chúng tôi chống đối Hoa Kỳ bởi vì người Hoa Kỳ đã xâm phạm tới chủ quyền Việt Nam và đang trực tiếp nhúng tay vào việc tàn sát người Việt *. Chúng tôi cũng lên án âm mưu của những người Cộng sản, lợi dụng tình yêu nước và ý chí chống ngoại bang của người Việt Nam, để thực hiện chủ nghĩa của họ *. Nhưng chúng tôi nghiêng mình kính phục tất cả những người Việt Nam yêu nước đang tranh đấu cho hoà bình, độc lập và tự do dân tộc và đặt những mục tiêu ấy lên trên tất cả mọi ý thức chủ nghĩa.

Tôi kêu gọi những người anh em của tôi trong Mặt trận Giải phóng nhìn nhận sự có mặt của khối Lực lượng những người Việt Nam yêu nước không nằm trong Mặt trận, chống Cộng nhưng vẫn chống chính sách Hoa Kỳ, cấp tốc tìm cách đối thoại hợp tác và đoàn kết với họ để người Việt có đủ sức tự mình giải quyết vấn đề Việt Nam, một mặt chấm dứt được sự nương tựa vào khối Cộng sản để ngăn chặn âm mưu sử dụng Mặt trận như một công cụ thực hiện chủ nghĩa Cộng sản ở Miền Nam và để ngăn chặn hữu hiệu sự can thiệp của người Hoa Kỳ trong nội bộ Việt Nam, đang xâm lấn và tước đoạt quyền tự quyết của người Việt.

Cuộc đối thoại và hợp tác đó chắc chắn sẽ thiết lập và bình đẳng được một nền trung lập thực sự ở Việt Nam cộng hoà, loại ra ảnh hưởng của khối Cộng sản cũng như khối Hoa Kỳ và thực hiện nền hoà bình mà dân tộc ta đang khao khát.

Tôi kêu gọi những người anh em của tôi sớm hành động để kịp thời chặn đứng được nguy cơ diệt vong do Hoa Kỳ đem tới và nguy cơ Cộng sản do sự lệ thuộc càng ngày càng nhiều của Mặt trận vào khối Cộng sản. Chỉ có sự đoàn kết giữa những người Việt mới có thể tìm được lối thoát cho dân tộc. Tôi cầu nguyện cho tình thương được thực hiện giữa những người cùng một huyết thống và cho tất cả chúng ta nhận định rằng tương lai và sự sinh tồn của dân tộc không tùy thuộc Hoa Kỳ hay Nga Xô hay Trung Cộng mà tùy thuộc nơi sự đoàn kết của chính người Việt Nam.

Thích Nhất Hạnh
Melbourne, 1.11.1963 *

.....

(*) ~ Về Mặt trận Giải phóng Miền Nam Việt Nam, chính thượng tọa Thích Nhất Hạnh đã viết ngay trong cuốn sách này (“Hoa sen trong biển lửa”, chương 4):

“Trong kỳ Đại hội thứ 3 của Đảng Lao động Bắc Việt tại Hà Nội, Lê Duẩn, Tổng thư ký của Đảng, cũng báo tin về sự thành lập của Mặt trận và cho rằng Mặt trận là do Đảng lãnh đạo, mục đích để lật đổ chế độ Ngô Đình Diệm, huỷ bỏ hiến pháp Miền Nam, và tiến tới thống nhất [với] Miền Bắc” (<https://langmai.org/tang-kinh-cac/vien-sach/giang-kinh/hoa-sen-trong-bien-lua/chuong-04-doi-dien-iii/>).

“Những người anh em của tôi trong Mặt trận Giải phóng” có nghĩa là người đồng bào cùng nòi giống Việt

Nam nói chung một cách thân thiện, nhưng cũng có nghĩa là những người Quốc gia không Cộng sản, ở trong Mặt trận GPMNVN. ~ Thật ra, người Hoa Kỳ chỉ tự ý đổ quân vào Miền Nam Việt Nam (1965) trong bối cảnh rối loạn ở hàng ngũ lãnh đạo sau Cách mạng 01-11-1963 và tạo sức ép đối với hàng ngũ lãnh đạo Miền Nam Việt Nam ấy bằng viện trợ, chứ không vi phạm chủ quyền về lãnh thổ. Người Hoa Kỳ muốn chủ động chống Cộng tại chiến trường Việt Nam (hành quân, tác chiến bằng lính Hoa Kỳ, thiết lập hệ thống cố vấn ở Miền Nam và ném bom Miền Bắc). Người Hoa Kỳ cũng chủ động đàm phán với Bắc Việt mà người Hoa Kỳ biết chắc chắn rằng sau lưng Bắc Việt là Liên Xô, Trung Quốc: Hoa Kỳ đàm phán với Khối Cộng sản (Nixon đã gặp trực tiếp Mao Trạch Đông, Brezhnev). Đó là nội hàm của mệnh đề “người Hoa Kỳ đã xâm phạm tới chủ quyền Việt Nam và đang trực tiếp nhúng tay vào việc tàn sát người Việt”, mặc dù lời kêu gọi này được viết từ 1966. ~ “Người Cộng sản”, “thực hiện chủ nghĩa của họ”, là Liên Xô, theo ngữ cảnh cụ thể, và ai cũng biết chủ nghĩa cộng sản là của Liên Xô, từ Liên Xô (chủ nghĩa Lenin kế thừa chủ nghĩa Mác và sáng tạo mới, thành chủ nghĩa cộng sản hiện thực đầu tiên tại Liên Xô. Xem thêm câu cuối lời kêu gọi này, có chỉ đích danh Nga Xô. ~ Lỗi gõ phím, đúng ra là 1966. ~ Cuối chú thích này, tôi xin thêm tám câu thơ, mong suy ngẫm thêm về giai đoạn lịch sử trên:

*“ta cần viện trợ đánh Pháp và Thập giá Pháp
 Lenin buộc phải chống dân chủ tư sản toàn cầu
 phải chống tôn giáo cùng người Quốc gia – dân tộc
 khải nào tuyên chiến với Mỹ, nên bom nổ dài lâu!”
 (...)
 “con đường vàng, dù sao, cũng đã bại
 và dù sao, đường đỏ thắng lâu rồi*

*chỉ phân giải sử Chiến tranh Vàng – Đổ
hiểu vì đâu mình bắn giết nhau thôi!”*

(T.X.A., bài “Đọc luận cương Lênin về thuộc địa”,
trong tập thơ “Tổ quốc ơi, con xin thưa lời nói thẳng”)
[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/261
3144278959507/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2613144278959507/)

T.X.A.
03-02-2022
(Mùng 3 Tết Nhâm Dần HB22)

[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/308
3116655295598/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3083116655295598/)
[https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/307
8797259060871/](https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3078797259060871/)
[https://txawriter.wordpress.com/2022/01/28/tai-lieu-tt-
nhat-hanh-van-dong-hai-khoi-cham-dut-chien-tranh-vn/](https://txawriter.wordpress.com/2022/01/28/tai-lieu-tt-nhat-hanh-van-dong-hai-khoi-cham-dut-chien-tranh-vn/)

Nguồn:
[https://langmai.org/tang-kinh-cac/vien-sach/giang-
kinh/hoa-sen-trong-bien-lua/phu-luc/](https://langmai.org/tang-kinh-cac/vien-sach/giang-kinh/hoa-sen-trong-bien-lua/phu-luc/)
PDF: [thuvienhoasen. Org](http://thuvienhoasen.org)

[https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/9255f899
-9fc0-4527-bee5-4883fe3f50a3.jpeg?w=500](https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/9255f899-9fc0-4527-bee5-4883fe3f50a3.jpeg?w=500)

[https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/14b44957
-ec24-4e24-b6e8-111c791d5989.jpeg?w=500](https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/14b44957-ec24-4e24-b6e8-111c791d5989.jpeg?w=500)

[https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/13179297
-1b33-46c1-923d-7e3277148778.jpeg?w=500](https://txawriter.files.wordpress.com/2022/01/13179297-1b33-46c1-923d-7e3277148778.jpeg?w=500)

.

2) Phụ lục 2:

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

MÙA HÈ BÊN SÔNG, tiểu thuyết hoàn toàn hư cấu của Trần Xuân An, 1997 & 2003,
– đoạn đầu chương XI –

Lời đầu trích đoạn:

Cần nhấn mạnh tính chất hoàn toàn hư cấu để tránh những ngộ nhận đáng tiếc:

Chẳng hạn như: Y bác sĩ Lê Đất Lành (nhân vật bị bức hại cuồng dạng “Nhật kí người điên” của Lỗ Tấn) là ai? Lỗ Tấn tố cáo nạn “ăn thịt người” (đúng ra, sự ăn thịt đồng loại, ăn thịt khác loài của muôn loài). Ở trích đoạn tiểu thuyết “Mùa hè bên sông” là tố cáo người “cưỡng-hiếp-loạn-luân” người, “hôn-nhân-thăng-cưỡng-hiếp-bại” (đúng ra, muôn loài, kể cả loài người nguyên thủy), nhưng đọng lại, nổi rõ, chủ yếu ở chủ điểm cụ thể có ý nghĩa chính trị - văn hoá - xã hội: sadisme lịch sử, sadisme giai cấp (sadisme: bạo dâm tàn ác, gây tổn thương bằng đánh đập, cắn xé...), cũng như ở truyện ngắn trên của Lỗ Tấn, là người áp bức, bóc lột người về chính trị, kinh tế...

Xin lưu ý đến hai tiên đề của vô thần luận (lớp nghĩa đen, lớp nghĩa thứ nhất, cái biểu hiện của ẩn dụ, thứ yếu), nhưng cái chính là sự “ăn thịt”, “sadisme” về chính trị - sử học... (lớp nghĩa bóng, lớp nghĩa thứ hai, cái được biểu hiện của ẩn dụ, chủ yếu). Lớp nghĩa bóng, chủ yếu mới là chủ đích, mục đích nhắm tới.

Khi hư cấu nhân vật điển hình Lê Đất Lành theo dạng bức hại cuồng, theo nghĩa bóng của thuật ngữ “sadisme”, tôi cũng có dụng ý gán chút ít về mặt chính trị – xã hội – văn hoá – sử học – văn chương của bản thân vào đó như một người trong hàng triệu, hàng triệu

người cùng chung số phận, hoàn cảnh lịch sử điển hình.

T.X.A.

Hiền Lương dỗi mắt theo chiếc đò buôn bán rau mắm từ Cửa Tùng đang ngược dòng ngang qua bến. Hiền Lương tiếc mình đã mua vé tàu lửa rồi. Cô ngồi thừ người băng khuâng trong tiếng lao xao, kéo kẹt cửa tre hóp, chợt nhớ lại vở kịch cương hôm nào Hành đã kể cho cô nghe khi hai người tha thẩn lên chùa. Hôm ấy, đang chuyện vui, Hành bỗng trở lại với những vết thương chiến tranh và cách mạng, vấn đề Hiền Lương quan tâm. Anh kể về vở kịch cương, vở-kịch-một-người, vở-kịch-giữa-đời, anh đọc cách đây mười mấy năm:

– Nhân vật có lí lịch gia đình ngụy từ Pháp đến Mỹ, lạ một điều là cha và anh của nhân vật đều ngụy quyền cấp cao, không có ai ngụy quân. Chính gốc vốn ở một làng quê giữa rặng núi Hồng Lĩnh, Hà Tĩnh, theo cha mẹ di cư sau Ngày Chia cắt, nhưng nhân vật đấu tranh trong sinh hoạt bệnh viện, cả về chuyên môn, gần như Pa-ven, nhân vật trong tiểu thuyết Thép Đã Tôi Thế Đây. Anh ta vừa giỏi chuyên môn, vừa đồ đến vậy, nên nhiều đồng nghiệp quý mến, tuy ngại, sợ đấu tranh. Chẳng biết ai xúc xiểm, có người bôi nhọ anh ta yêu cô giáo Thơm dạy chính trị – người Bắc bảy lăm, con cán bộ tập kết – để lên chức vụ nào đó, tức là “kiếm” cái ghế! Nguyên văn lời bôi nhọ ấy còn là thế này: “Cô ấy dạy chính trị, cái nghề cưỡng hiếp lịch sử. Yêu cô Thơm là vô luân”. Anh ta bị bôi nhọ, bị sỉ nhục đau đến vậy. Và anh ta còn bị cho uống hóa chất tâm thần thực nghiệm. Người ta muốn biến anh ta thành một nhân vật tâm thần! Quả là nhân vật ấy có viết tiểu thuyết hư

cấu lại từ các nguyên mẫu ở trường phổ thông trung học cũng gần nơi công tác, trong đó có nhân vật Thơm. Nhưng đây là tiểu thuyết! Suốt mấy năm trời công tác ở miền núi, y bác sĩ này có bao giờ tán tỉnh cô này! Trong thực tế, anh ta lại yêu tin đồ Thiên Chúa giáo và con gái gia đình ngụy: Trần Thị Tuyết Sáng và Nguyễn Lan Mùa Thu. Anh ta bị ép phải bỏ việc. Về Sài Gòn, anh ấy đi kiếm việc làm, người ta không chấp nhận, ngay cả việc cho vào Lực lượng Thanh niên xung phong. Anh ta đành về quê. Đến nhà, nhân vật y bác sĩ ấy lại chạy vào Quy Nhơn, nhưng cũng chẳng biết vào đó để làm gì. Nhân vật lại về quê! Rồi anh ta nghĩ, công an đã chủ mưu vụ này, bởi lẽ, đã viết đơn kêu cứu Sở Y tế, Viện Kiểm sát bao lần, nhưng vẫn bật tăm (có lẽ người ta biết đây là đơn của người hoang tưởng). Nhân vật đành ở trong thế phải gầm lên, đọc đơn ngay trước chợ, để công khai hóa! Đêm đêm, nhân vật nghe công an đứng sau phen tôn lủng lỗ chỗ miếng đan của nhà anh ta, ám thị anh ta, lúc thức, cũng như lúc ngủ. Nội dung ám thị là cô Thơm (gái Bắc) đã sa-địch số phận anh ta, mẹ và chị anh ta cũng đã sa-địch số phận anh ta như vậy. Nhân vật “bị trói” trên giường, thành nạn nhân của sa-địch, gầm rú. Thiên hạ hòa nhau sa-địch, buộc đứng “lên” hoặc “chịu”!

Hiền Lương sượng sùng, gượng mỉm cười.

Hành vẫn tiếp tục kể vở kịch cường viết về vết thương chiến tranh ấy:

– Cả cái ghé cũng đề cứng lên cuộc đời anh ta! – Hành nói nhanh và rõ, rồi chậm rãi -. Như đã kể, y bác sĩ ấy bị ám thị để bôi nhọ rằng, anh ta “vô luân” vì chấp nhận sự cưỡng hiếp lịch sử... Trong giấc mơ hoang

tưởng, anh ta còn thấy công an ám thị kiểu thô miên, điều khiển cả giấc mơ. Công an nhảy xổ vào giấc mơ điều khiển sự tưng xéo, cắn xé kiểu sa-đích và ám thị nhập tâm để bôi nhọ, nhằm kích động chống lại Đảng: đạo diễn “hoang tưởng bị sa-đích, gồm cả bị bôi nhọ”, bị giết về nhân cách, bị tử hình sinh mệnh đạo đức và cả sinh mệnh chính trị!

Hiền Lương ngạc nhiên, nhìn những bóng nắng trên đường làng. Cô cũng chợt thấy Hành kể chuyện quá rối rắm.

– Nhưng tại sao công an lại làm như vậy? Kịch sửa sai? – Hiền Lương hỏi -. Anh có thể nói rõ hơn không?

– Để mọi người thấy, gia đình nguy, không thể đỡ được, đỡ dầm, đóng kịch đỡ mà thôi. Nhân vật tự suy luận: đã công khai hóa, đọc đơn giữa chợ, công an, chính quyền chẳng nói gì, cũng chẳng xét xử hoặc bảo vệ thì rõ là công an Bộ Nội vụ chủ mưu rồi, do đó, càng chửi để công khai hóa. Và anh ta càng chửi Bác Hồ, chửi Đảng, càng trúng kế. Kế ấy bày ra để làm gì? Để bảo vệ chính trị nội bộ, bởi sợ anh ta chui sâu vào guồng máy cán bộ Đảng và Nhà nước, như Vũ Ngọc Nhạ, một thứ gián điệp trong “Ông Cố Vấn”, cỡ nào đó... Nhân vật lại rửa cả ông Trường Chinh về đầu tổ.

– Nhân vật của vở kịch đã man khai lí lịch sao?

– Không. Nhân vật khai lí lịch rất chính xác, trung thực từng chi tiết. Trừ bản thân, dấu sao lí lịch thân thuộc anh ta cũng là chống cộng. Thực ra, nếu anh bị bôi nhọ, bị ám thị vậy, anh cũng chửi tất!

– Làm sao chui sâu được, nếu với lí lịch rõ ràng như thế?

– Nhân vật có tài, có chút tài. Anh ta ngang tính, không sử dụng được, nên làm vậy để chứng minh “chủ nghĩa lí lịch” là đúng. Thực tâm anh ta đỏ, mặc anh ta, vẫn cố sức ép anh ta chống lại Đảng, Bác Hồ, chửi ông Lê Duẩn... Để làm gì? Dùng đứng sự cố ở một nơi hẻo lánh như thế, ai biết đâu mà làm vậy? Để rồi đồn miệng, tuyên truyền miệng một bài học cảnh giác... Thỉnh thoảng anh ta chửi trong năm tám ba đó. Sau đó là âm hưởng chấn thương tâm hồn.

– Thế rồi, anh ta thế nào? Cứ kể theo diễn biến vở kịch!

– Thì chỉ phát điên vào năm một ngàn chín trăm tám ba ấy. Cái ghé, gái Bắc, mẹ và chị... là những hình tượng được hư cấu để phản ánh vấn đề giai cấp, ý thức hệ thể hiện từ trong mỗi nhà ra xã hội. Đó là vở kịch về vấn đề giai cấp, có thể nói rõ, cụ thể là về sự sa-đích lịch sử... Anh ta “vô luân vì cam làm nạn nhân của sa-đích”! Bây giờ, “cởi trói” rồi, “cởi trói” từ năm tám bảy!... Trong vở kịch, dàn đồng ca lật lại vấn đề, vì nghe đồn thổi, rằng tôi nhỏ anh ta như thế, để trả đũa bằng cách tố cáo lại sự sa-đích lịch sử nhằm thanh minh cho Ngô Đình Diệm với Trần Thị Lệ Xuân, cũng là để thăm dò dư luận. Một bung xung lãnh đạo! Thực ra, Ngô Đình Diệm – Lệ Xuân chỉ là bung xung kiểu ma-ki-a-ven-lít!?

– Vậy thủ phạm là ai? Ai biến anh ta thành một dạng bung xung ma-ki-a-ven-lít để tố cáo sự sa-đích lịch sử? Còn anh em Diệm, thì rõ quá rồi, chỉ là các bung xung ma-ki-a-ven-lít làm nhiệm vụ độc tài kiểu sa-đích. –

Hiền Lương lại hỏi -. Vậy ai là thủ phạm đạo diễn ra vụ bức hại cuồng này?

– Kẻ giấu mặt! Nói ngược, nói xuôi, dàn đồng ca bị cảm ứng bởi hoang tưởng và lại bị chi phối bởi kẻ giấu mặt! Kịch tâm thần cũng lây thành dịch đấy! Vụ tố cáo sự sa-đích lịch sử, văn hóa, tư tưởng này, ngoài tác dụng tích cực là đánh động và kêu gọi các nhà nghiên cứu, nhà văn, nhà triết phải tổng xét duyệt lại tất cả, còn có một số tác hại không nhỏ là bọn thực dân, phát-xít, đế quốc, bọn tay sai gian ác như Diệm, Nhu, Lê Xuân và Thiệu, Kỳ cũng được biện minh, thậm chí tội ác của Thiên Chúa giáo từ triều Nguyễn đến nay cũng có cơ hội để biện minh! Đó là “tác dụng phụ” của một liều thuốc chữa bệnh.

Hiền Lương kinh ngạc, không hiểu vở kịch có nguyên mẫu trong đời hay không, có thể chỉ là mười mười hư cấu. Cô đề nghị Hành kể tiếp.

– Đó là con người có thật, được viết thành kịch! Điên lên, chửi, để êm êm, anh ta lại đồ, đồ kiểu mới, nhưng vẫn đồ, nói chung là đồ từ đầu chí cuối, trừ đôi lúc chửi vì bị ám thị nhục nhã như thế. Ai lại cam đành là nạn nhân của sa-đích như vậy... (thiên hạ có thể “fuck you” anh ta chứ!...), nên phải chửi! Nhân vật chửi chế độ vì nghĩ chính công an đưa anh ta vào vở kịch này. Cũng thực là, anh ta bị buộc làm người điên của Nhật Kí Người Điên, nhân vật trong tác phẩm của Lỗ Tấn! Đấy, một “vở kịch giữa đời”, để đồn miệng. Một kí kịch, không hư cấu, hiện thực được cô đặc lại... – Hành ngừng lại, rồi nói tiếp -. Vẫn có người dùng hình tượng Khuất Nguyên để làm lá chắn nhằm tự bảo vệ trước nguy cơ bị bôi nhọ! Khuất Nguyên, một nhà thơ lớn của Trung Hoa, cũng như bạn bè, mọi người yêu thơ,

làm nhạc khác, trước khi diễn, anh ta rất tâm đắc... – Hành bỏ lửng, lại nói - . Nội và ngoại nhân vật mười đời không một ai diễn. Không một ai bị tâm thần, trong thực tế lí lịch.

Hai người vẫn bước chậm trên đường làng. Hành lại kể, tự nhận thấy mình quá lửng củng trong khi diễn đạt nhưng lại mỉm cười, vì anh hiểu rằng “lửng củng” cũng là một thủ pháp của nghệ thuật gợi ý, kích thích động não.

– Trừ cái năm tám ba ấy thôi, ngoài ra nhân vật chẳng bao giờ diễn cả, còn tỉnh hơn những người tỉnh nhất. Trí thức nên trầm tĩnh phê phán, sao lại chửi bới! Buộc anh ta làm bung xung như vậy, thì quá độc ác! Biến anh ta thành kẻ cơ hội, tráo trở, làm tan tành sự nghiệp chứ chẳng chơi! Thân bại, danh liệt! Di hại về sau, tất cả mọi mặt! Quá độc ác, và vô nghĩa! May là kịch!

Họ bàn về cái gọi là kịch cương, về những nỗi đau chiến tranh.

– Hay Việt kiều, CIA. của Mỹ, P.II của Pháp..., Thiên Chúa giáo, một bộ phận nào đó của Phật giáo... là thủ phạm vụ này? Mục đích là phục thù, gỡ gạc lại sự thảm bại nhục nhã trước bảy lăm? Nhưng xem ra chẳng gỡ gạc được gì. Sự thật lịch sử vẫn là sự thật. Thảm bại vẫn thảm bại. Chẳng ai dại gì xây lâu đài tâm huyết trên sự giả dối, lừa mị. – Hiền Lương chột nhần mạnh -. Có thể bọn Mỹ, Pháp, Nhật muốn li gián dân Miền Nam với Đảng và chính quyền cách mạng, khoét sâu mâu thuẫn, mặc cảm để làm hậu thuẫn cho chúng trở lại thực dân về kinh tế. – Hiền Lương nói.

– Đọc vở kí kịch, mình suy nghĩ như vậy. Chúng ta không ngu. Nổi rõ trong vở kịch là vấn đề ý thức hệ, giai cấp trong gia đình, ngoài xã hội, giữa các nước. Vở kịch đã lật ngược, lật xuôi nhiều vấn đề về “chiến tranh và cách mạng”, trong đó có vấn đề ý thức hệ, duy tâm hay duy vật, tư hữu (tư bản) hay công hữu (cộng sản), vấn đề mối quan hệ hài hòa giữa cái riêng và cái chung, vấn đề đấu tố giai cấp, vân vân... Khi diễn, nhân vật trong kịch quan tâm đến mọi bình diện của vấn đề đấu tranh giai cấp suốt cuộc, đặc biệt là quyền sống, nhân quyền. Anh ta khái quát: đấu tranh giai cấp thực chất là đấu-tranh-sinh-tồn-của-sinh-vật-theo-Đác-uy-n (Darwin). Từ quy luật sinh vật học, Các Mác vận dụng vào kinh tế học, xã hội học và lịch sử với quan điểm biện chứng đó thôi. Ai cũng muốn sống, muốn làm người ra người, người đừng bóc lột người, bức hiếp người!

– Thì ra chỉ là tạo tình huống giả và đạo diễn một vở kịch! Quảng Trị mình có vở-kịch-một-người kì lạ. Vở-kịch-giữa-đời thì có nghĩa lí gì! Như thế cũng chỉ là hư cấu!

Cô lại nghĩ ngợi trong âu lo, nếu ai bôi nhọ, ám thị, mình cãi, và cãi là mắc mưu sao?! “Giết người” rồi vu cáo thành “tự sát”?! Ở đây, lại “giết” nhân phẩm, sinh mệnh chính trị !

Hành cảm khái một cặp câu đối trong giai thoại về Cao Bá Quát:

Nước trong leo lẻo, cá đớp cá
Trời nắng chang chang, người trói người!

Hành nói :

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

– Nhưng y bác sĩ ấy không phải là Cao Bá Quát, cao ngạo và nổi loạn.

Hai người đến bậc thềm cổng phụ của chùa. Hành mỉm cười:

– Ngồi đây nghỉ một lát. Bóng cây ngọc lan rất mát!

Hiền Lương ngồi xuống, nhớ động tác rửa tay của Phi-la-tô La Mã, khi đã quyết định tử hình Chúa Giê-su.

– Nhân vật y bác sĩ ấy vốn rất chuyên tâm về tâm thần học trước khi bị nạn ấy. Nhân vật cũng đã sáng tác rất nhiều nhạc tình! Anh ta vừa làm y bác sĩ, vừa làm nghệ thuật, viết nhạc tặng năm người yêu chính thức: Hồ Xuân Mưa Hoa, Trần Thị Nhà Xinh, Lê Thị Chất Sen, Trần Thị Tuyết Sáng, theo thứ tự, từ những năm trung học đến khi bị nạn ấy. Và có thể kể thêm cả Nguyễn Lan Mùa Thu, cô học trò lớp mười hai do nhân vật dạy kèm môn sinh (cô bé này “không” yêu nhân vật này) cùng một lô nàng thơ khác. Nhạc là một trong những sản phẩm hư cấu của trí tuệ và tâm hồn, do đó, không lạ gì khi thấy nhân vật còn viết nhạc tình thay cho nhiều người, mọi người nữa... Qua những nàng thơ của âm nhạc anh ta, thấy rõ một quan niệm về con người siêu thành phần, phi lí lịch, độc lập trong các quan hệ, theo cách nhìn nhận của xã hội Việt Nam mình từ xưa..., và rất thơ mộng... Một vở kịch quá vô ích! Một cơn tâm thần thực nghiệm! Hay vở kịch viết về một người bị đạo diễn, để kêu đòi nhân quyền và “cởi trói”!?

Hiền Lương hơi chạnh lòng, lại mỉm cười.

Hai người đều thấy quá vô nghĩa, nếu quên vở kịch, chỉ chú ý đến diễn viên, đúng hơn, một y bác sĩ nhạc sĩ bị buộc phải đóng vở kịch Nhật Kí Người Điên ngay giữa đời, hay bị “giả điên” thì cũng thế.

Hành và Hiền Lương ngồi lặng im một lúc lâu trên bậc cấp cổng phụ của chùa. Cả hai trầm ngâm suy nghĩ. Họ ngồi đấy, cho dù bớt hơi nắng. Bóng cây ngọc lan mát rười rượi. Lát sau, Hành khế nói:

– Thôi, hãy quên anh chàng y bác sĩ nhạc sĩ bức hại cuồng ấy đi. Anh ấy đã là y bác sĩ nhạc sĩ nổi tiếng rồi.

– Bây giờ anh ấy sống ở đâu? Làm nhạc kí bút hiệu hay tên thật?... Ô, những số phận bị cả hai bên bốn bề cưỡng hiếp và bóc lột!

Hành nhìn Hiền Lương, khi ấy, cô đang trông xa vời ra cánh đồng. Anh nói:

– Ở Nha Trang. Nhạc sĩ Đất Lành đó, y bác sĩ Lê Đất Lành... Trừ cái năm một chín tám ba đó, từ nhỏ cho đến bây giờ, anh ta chẳng hề điên một tí nào cả! Có người bảo, năm tám ba ấy, anh ta chỉ giả điên mà thôi! Nói cho đúng, anh ta không giả điên một cách ngu muội như vậy. Anh ta bị kẻ khác kích động, chọc điên một cách rất có kĩ thuật, với những loại thuốc hóa chất nào đó...

Hiền Lương nghe cái tên là lạ. Hình như chưa bao giờ cô được nghe nhạc của nhạc sĩ này. Cô cũng ngạc nhiên, nếu nhạc sĩ ấy nổi tiếng sao cô chẳng biết. Có lẽ anh ấy chỉ nổi tiếng về nghề y bác sĩ ở một thành phố ven biển ấy thôi, nhưng trong ngôn ngữ nói, Hành

quen miệng kết lại hai chức danh làm một, hoặc chỉ được biết đến ở Quảng Trị này, về tài nhạc lẫn nghề y.

Hiền Lương cười, muốn “xới” thêm vở kịch gián cách kiểu Bơ-rét (Brecht) ấy:

– Hay đấy là “Bi Kịch Người Đốt Đèn”, đốt đèn cho nổi tiếng? Nói như thế thì ác thật. – Hiền Lương bưng mặt xấu hổ vì điều cô vừa nói.

Hành giật mình, không ngờ cô gái dịu dàng, nhân hậu này lại nêu vấn đề như vậy. Anh cười buồn, chuyện thế sao diễn dịch ra thế!

– Về nghĩa bóng, đèn thờ nào thiên hạ cũng đốt rồi. Đông, Tây gì cũng thế. Rất nhiều thế kỉ rồi, những ngôi đền, thánh đường đã bị bốc cháy, dọc theo chiều dài lịch sử tư tưởng, triết học bởi Đì-ô-gen Xi-ních, Căm-pa-nen-la, Mác, Nít-sơ, Ca-muy, Sác-tơ-rơ... Người ta đã “triết lí với cây búa”, và đã đèn từ rất lâu thời “hoàng hôn của những thần tượng”. Có thần tượng nào còn đâu! Trước bảy lăm, trong Nam cũng hạ bệ thần linh tội bởi, cả lãnh tụ cũng thế. Nếu ai mưu toan “đốt đèn” để nổi tiếng, có lẽ muộn rồi, và chỉ chuốc lấy tiếng cười khinh bỉ. – Hành ngừng lại -. Nhưng anh ta có tài, có bao nhiêu điều kiện để nổi tiếng, ít nhiều cũng nổi tiếng trước khi bị đóng kịch cái vở-kịch-một-người-giữa-đời oái oăm, đau khổ ấy, thì cần gì làm vậy. Anh ta chỉ là nạn nhân của một mưu đồ chính trị, và quả là đã mắc mưu thật! – Hành nhớ giọng lại, nói tiếp -. Nếu công tác tổ chức kĩ thế, sao Liên Xô và các nước Đông Âu sụp đổ...? Vấn đề là chính nghĩa, hiệu quả xã hội và năng suất kinh tế, chứ không phải là nguyên tắc tổ chức...? – Hành lúng túng, bỏ nửa chừng câu nói, vì anh chỉ muốn nói về người bị “giả điên” -. Đấy là một

người rất bản lĩnh, sức khỏe tinh thần – thể chất rất tốt, không có tiền đề tinh thần – thể chất cho bệnh điên. Tính cách của anh ta: nhiệt tình, chịu khó, kiên trì..., đặc biệt là rất điềm tĩnh, sáng suốt.

Hiền Lương buột miệng:

– Em đọc sách, biết có hóa chất tâm thần thực nghiệm.

– Đúng. Có thuốc ấy thật, và còn có bao nhiêu thiết bị điện tử để điều tra!

– Và có cả thuốc khai thác tù nhân, thuốc nói thật.

– Đúng. Thuốc nói thật có từ rất lâu rồi, ít ra từ những năm sáu mươi. Nhưng phải bắt được trọn ổ những kẻ phạm tội, bọn thủ phạm vụ này, cho tất cả uống thuốc trong phòng biệt giam, để những lời nói thật do tác dụng của thuốc phun ra, rồi tổng hợp, đối chiếu, coi khớp không. Thuốc thường dùng để khai thác đối tượng bị tinh nghi là gián điệp.

Bất ngờ, Hiền Lương nói:

– Đây là thần dược! Có nó, mọi người khỏi bị nghi là gián điệp. Hoặc, mỗi người tự nguyện đeo thiết bị theo dõi! – Hiền Lương trầm ngâm, bỗng thấy chua xót quá đỗi -. Nhưng có phải người ta bày ra vở-kịch-một-người-giữa-đời như vậy để mọi giáo viên dạy văn, dạy sử Miền Nam “mất dạy”? Những người làm nghề thuật... phải bẻ bút, quăng cọ...? Nếu lên án ngục, người ấy bất hiểu, vô luân, thì ai cũng thế, bởi ai cũng ít nhiều dính líu huyết thống với ngục quân, ngục quyền, “tả đạo”. Phải chấp nhận sự thực lịch sử, nếu sử kí, khoa học, văn hóa... không bị sa-đích nữa.

Hành thờ dài. Có phải đây là một dụng ý gỡ gạc lại vấn đề lịch sử?

– Lịch sử giai đoạn vừa qua đau đớn thật. Ngày xưa, Phạm Thái, Nguyễn Huy Lương, Nguyễn Du, Bà Huyện Thanh Quan..., nói chung, kẻ sĩ Bắc Hà sau thời Trịnh – Nguyễn, Tây Sơn – Lê Trịnh đau khổ một, nay trí thức và nhân dân Miền Nam đau khổ mười, có thể gấp trăm nữa. – Hành nói với ngữ điệu bi phẫn -.Vi ý thức hệ. Vì thế lực bên ngoài Đất nước của cả hai miền... Của cả hai miền!

Hiền Lương nhìn xa xăm, nhưng thực ra không nhìn đâu cả, nghe vết thương trong tim cô nhói buốt.

... Ờ, chuyện phiếm bao giờ cũng rồi...

Vả lại, đó là một vở kịch cương, lời thoại và tình huống kịch rất tùy nghi. Hơn nữa, đó cũng là vở kịch theo dạng gián cách của trường phái Béc-tôn Bơ-rét (Bertolt Brecht), có sự tham gia của dàn đồng ca để xới lật vấn đề và để phản ánh ý kiến của quần chúng xem kịch, kể cả loại ý kiến bên ngoài chủ đề, chủ đích của vở kịch. Do đó, không thể không rối rắm, mâu thuẫn.

Hành cũng chùng như muốn kể lể cũng, ngắt quãng, rời rạc, nên còn rối rắm, mâu thuẫn hơn. Đúng là một vở kịch tâm thần! Rõ là một vở kịch bức hại cuồng! Có điều, dẫu sao, Hiền Lương vẫn trực nhận ra một chủ đề nhất quán.

... Ờ, chuyện phiếm bao giờ cũng rồi...

Hành và Hiền Lương rơi vào một lúc im lặng khá lâu. Mỗi người đang đeo đuổi ý nghĩ riêng của mình.

Hành lại cười buồn, nhăn mặt:

– Thôi, thôi, hãy quên anh chàng y bác sĩ nhạc sĩ ấy đi. Đau đớn lắm! Đúng, vấn đề là vở kịch, chứ không phải là diễn viên. Việc bị đóng kịch, bị “giả điên” không thành vấn đề!... “Con người là tổng hòa của các quan hệ xã hội, trong tính hiện thực của nó”, Mác đã viết như vậy. Vấn đề là “tính hiện thực của nó”, của các quan hệ... Lí lịch gia thế vô nghĩa, nếu không hiểu cụ thể. Người ta xem lí lịch là một rào cản hoặc một quyền lợi khi “hạnh phúc là chiếc chăn quá hẹp”... Và phê phán những sai lầm của Đảng không phải là chống Đảng, là phản quốc. Đừng lấy lí lịch để bịt miệng, bóp nghẹt dân chủ... Những ai tham gia cách mạng Miền Bắc sau năm tư, hoặc từ bé tí theo cha mẹ ra Bắc làm “học sinh Miền Nam” ở Bắc, sao đáng quý hơn những ai ở Miền Nam đấu tranh tự phát vì yêu nước!

Hiền Lương vẫn im lặng. Cô thấy ý lại, dựa hơi là chuyện bản thủ phổ biến, để giành giật quyền lợi. Hành lại nhớ đến vấn đề Ma-ki-a-ven, trong khi đó, Hiền Lương chợt liên tưởng đến lí lịch Mác, Ăng ghen...

Hành nói:

– Ma-ki-a-ven-lít! Vấn đề là không phải không chấp nhận hành-vi-ác-độc-cần-thiết vì mục đích cuối cùng, tức là cứu cánh, hợp với đạo lí phổ quát. Vấn đề là biện pháp ấy, biện pháp vạn bất đắc dĩ ấy, thực hiện trong tình huống nào. Đánh giá một chủ trương, một

hành động chính trị phải xét đến tình huống cụ thể – lịch sử, cũng như đánh giá một phong trào khởi nghĩa, một lãnh tụ phải xét đến yêu cầu lịch sử trong một không thời gian nhất định. Trong một tình huống có nhiều cách giải quyết, nên thận trọng xét xem cách giải quyết nào là tối ưu. Bối cảnh ấy, tình huống ấy có cần phải nổi dậy, độc tài, bóc lột, tàn ác, đổ máu không? Và vì ai? Vì dân tộc, nhân loại hay vì lợi ích vị kỉ? Trước ánh sáng khoa học, tội ác chỉ là tội ác nếu vì quyền lợi cá nhân, cục bộ, bản vị. Chân lí và sự thật lịch sử thuộc về khoa học và thời gian chứ không thuộc về kẻ mạnh – các thế lực bên ngoài Đất nước. Cũng không phải “kẻ chiến thắng không bị xét xử” như Ma-ki-a-ven nói... Hiền Lương đồng ý vậy không? Trở lại với vở kịch cụ thể: Nêu lên và giải quyết vấn đề lịch sử, gồm cả văn hóa, một cách văn minh hay man rợ? Và đánh giá thế nào nếu nêu lên vấn đề, giải quyết vấn đề lịch sử, văn hóa một cách man rợ nhưng lẽ ra không cần thiết phải man rợ đến mức độc ác như thế?

Bất giác, Hiền Lương buột miệng:

– Em chợt sáng ra vấn đề. Vở-kịch-một-người, vở-kịch-giữa-đời về một nhân vật bị bức hại cuồng khiến em liên tưởng đến các vụ bức hại giáo dân Thiên Chúa giáo dưới triều Nguyễn. Phong trào “bình Tây sát tả” (II.12) thời đó là sự thật lịch sử, diễn ra từ triều Minh Mạng đến giai đoạn Càn vương. Có phải người ta muốn làm sáng tỏ về các giáo dân bị bức hại qua hình tượng y bác sĩ nhạc sĩ nọ? Nhân vật ấy có phải là giáo dân không?

Hành lặc đầu:

– Không. Đúng ra, nhân vật ấy bỏ đạo Lão từ rất lâu, mà cũng chỉ theo Lão giáo từ thời học cấp một đến hết cấp hai. Vở kịch chỉ lướt qua chi tiết này.

– Vậy mà em cứ ngỡ đây là vụ “sát tử” mới. Hình như anh có nói, vở-kịch-một-người xảy ra vào năm một chín tám ba? – Hiền Lương run giọng.

– Đúng. Đó là thời điểm lẽ ra phải kỉ niệm một trăm năm thất thủ Thuận An, một tám tám ba – một chín tám ba (1883-1983). Nhưng đó chỉ là ngẫu nhiên, trùng hợp ngẫu nhiên thôi. Chẳng lẽ... “đánh phủ đầu, chặn họng”?

– Sao em vẫn có cảm tưởng rằng đó là một cuộc báo oán, phục thù và ngụy biện về các vụ bị bức hại của “tả đạo”. Thiên Chúa giáo hồi đó theo giặc Pháp thật! Hành khế giết mình, suýt bật ra thành lời: “Phép lạ” Quy Nhơn và thánh địa La Vang! Anh cau mày ngẫm nghĩ: Chặn họng? Báo oán? Phục thù? Ngụy biện?

– Chẳng lẽ Thiên Chúa giáo buộc nhân vật ấy phải trả món nợ lịch sử từ một trăm năm trước?!?! Đúng là có các vụ “sát tử” ở Truồi, Cầu Hai, và sau ngày kinh đô Huế thất thủ, ở Bình Định và tại tổng Bái Trời này!Ồ, chúng ta chỉ suy diễn một cách hoang tưởng thôi! – Hành nói -. “Bình Tây sát tử” là vấn đề lịch sử. Sử học là một khoa học, mọi vấn đề thuộc về lịch sử đều cần thiết phải có tư liệu và là tư liệu đã được giám định về tính xác thực, phải loại trừ tư liệu giả, tư liệu sai lạc, đồng thời phải tiến hành các thao tác khoa học khác. Hiền Lương đồng ý không? Phải tỉnh táo, sáng suốt để thấy rằng, vở-kịch-một-người, vở-kịch-giữa-đời ấy chỉ là một tiếng gào thét đánh động, và chỉ như thế. Muốn làm sáng tỏ sự sa-đích lịch sử, sa-đích văn hóa, kể cả

sa-đích tôn giáo, và bi-kịch về nạn nhân do sự sa-đích suốt khoảng một trăm năm mươi năm gần đây, không thể chỉ là vở kịch bức hại cuồng đơn giản như vậy. Muốn làm sáng tỏ, thật ra, phải có một loạt công trình nghiên cứu khoa học nghiêm túc và xác thực, trên cơ sở các tư liệu được giám định nghiêm ngặt bằng phương pháp thực nghiệm. – Hành nhìn ra cánh đồng phía trước, lại nói -. Sự báo oán, phục thù ư? Và nguy biệן về vấn đề “bình Tây sát tả” một cách hàm hồ, man rợ như thế thì thuyết phục được ai? Chẳng lẽ để phỉnng gạt trẻ con và người già lú lẫn?Ồ, chúng ta suy diễn một cách quá mức hoang tưởng rồi! Phải bám chặt chủ đề của vở kịch chứ! Đó là vấn đề “bị sa-đích lịch sử”, gồm cả vấn đề “bị sa-đích văn hóa” ..., vấn đề chủ nghĩa lí lịch... Phải bám sát chỉnh thể hình tượng vở kịch: “hoang tưởng bị sa-đích, cùng dạng như Nhật Kí Người Điên”. Ngoài ra, có thể nói thêm về phương thức phản ánh và “tác dụng phụ”. Đó là vở kịch thuộc phạm trù mĩ học cái tục tĩu, thường được dùng trong truyện tiểu lâm chính trị! Đó là một sự sỉ nhục độc ác! Đó là một sự tố cáo vấn đề sa-đích để trả đũa sử học, văn hóa học, tôn giáo học..., và để vô hiệu hóa nhân vật, bằng trò đùa man rợ! – Hành nói tiếp -. Trọng tâm của vở kịch, Hiền Lương thấy không, là hiện thực những năm trước khi Đổi mới, là nỗi đau hậu chiến, là niềm nhục nhối trong sự va chạm các quan điểm (“quan điểm” cũng làm méo mó sự thật lịch sử!), sau cuộc chiến tranh một trăm mười bảy năm (1858 – 1975).

... Mẫu chuyện khi hai người ngồi dưới bóng ngọc lan ở cổng phụ của chùa lại trở về trong trí nhớ Hiền Lương chiều nay.

Hiền Lương buồn và tiếc không tìm gặp được ông Hiệu Điền. Cô lặng lẽ một mình ngồi nhớ về Hành, những câu nói của anh, nhìn xuống mặt sông lấp lóa nắng chiều. Hiền Lương thở dài.

Cô nghĩ, cuộc sống thật mệt mề, đa đoan! Muốn xông vào đời, hiểu đời để sáng tạo, để có chút gì góp phần làm đẹp hơn cuộc đời, cũng chẳng phải không khổ tâm. Nhà thơ không phải là kẻ ngây thơ mà là đứa trẻ thơ đại trí. Họ sĩ cũng vậy, phải đọc, phải tìm hiểu tất cả. Cô sợ hãi khi chuốc vào mình những đa đoan, phức tạp ấy – mặt tối và mặt sáng của mọi thực thể tinh thần lẫn vật chất trong đời. Nhưng đây là nghiệp dĩ nghề sĩ, biết làm sao được! “Những gì thuộc về con người đều không xa lạ với tôi” – câu châm ngôn Mác thích!

Một chiếc ghe nhỏ chở chú bé cầm sào, đầu ngọn sào buộc chùm lá, đang chầm chậm xuôi sông. Phía trước ghe là đàn vịt vừa bơi vừa rúc mỏ xuống nước tìm mồi.

Chiều xuống rồi. Hiền Lương thấm thía nỗi buồn của buổi chiều quê nội, bên dòng sông vĩ tuyến mười bảy này.

Bỗng dưng cô cảm thấy mình đê mạt, rờm đời khi nghĩ đến chuyện đê mạt, rờm đời. Con người là Con Người, khi biết làm, nỗ lực làm nên giá trị của bản thân, được đánh giá, nhìn nhận qua giá trị ấy -. Cô nghĩ -. Chính định kiến đời biến tình cảm cô thành bản!

Hiền Lương mỉm cười, chợt thấy đã hơi khùng khi cứ mãi ngồi một mình bên bờ sông thế này. Nhưng hình ảnh, dáng dấp thiên tài Nguyễn Du lơ lác, mỗi lời mỗi dạ dạ, vâng vâng, với câu nói, không phân biệt kẻ Bắc,

người Nam, Đàng Trong, Đàng Ngoài, của Gia Long, cứ ám ảnh cô. Hiền Lương thấy mình đa đoan thật. Cô có cảm giác hơi khinh mình. Dưới triều Mạc tiếm ngôi và hèn hạ đến mức vô liêm sỉ (Mạc Đăng Dung tự trối, quỳ gối, cắt đất dâng cho Tàu), cụm mây trắng Bạch Vân kia, biểu tượng của Nguyễn Bình Khiêm, tiêu dao, phiêu bồng rất vô ưu, thanh thản, mặc dù dấn thân vào tục lụy, đa đoan, thật đáng kính biết bao với vẻ cao thượng của nó?! Một đứa bé đen đúa, cháy nắng, ung dung tự tại tại cỡi trâu về nhà trên đường làng khiến cô liên tưởng đến Lão Tử, vị trịch tiên vẫn cứ làm tiên, mang tâm hồn trẻ thơ, dầu mới lọt lòng đã già các. Khung cảnh trước mặt như một ảo ảnh, khiến cô thấy bờ sông Bến Hải nở đầy hoa anh túc nha phiến, thứ nha phiến của tâm hồn và trí tuệ? Hiền Lương mỉm cười bước về nhà. Nụ cười rất hư vô – vô vị, vô công, vô danh?... Như vua Hùng, như Thánh Gióng, trong lĩnh vực hội họa? Chỉ lưu danh trong tổ chức Hội để chịu trách nhiệm?... – Hiền lương tự hỏi và cơ hồ hỏi đồng sông Bến Hải.

T.X.A.

(trích tiểu thuyết “Mùa hè bên sông”, 1997 & 2003)

<http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/mua-he-ben-song/tep-11>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/08/mua-he-ben-song-tieu-thuyet-hoan-toan-hu-cau-chuong-xi/>

3) Phụ lục 3:

RỬA TỘI & RƯỚC LỄ, HAI BÍ TÍCH CỐT LỖI NHẤT,
NÓI LẠI CHO RÕ, KÉO MÍCH LÒNG THIÊN CHÚA
GIÁO

Trần Xuân An

Có hai sự thật lịch sử kinh khủng trong quá trình tiến hoá hàng triệu năm của muôn loài, trong đó có loài người. Đó là sự loạn luân (tạp hôn, quần hôn) và ăn thịt, uống máu (ăn thịt, uống máu đồng loại và ăn thịt, uống máu khác loài, gồm cả ăn uống thực vật). Loài người đã tiến hoá đến mức độ thoát ra gần khỏi giới sinh vật (động vật và thực vật), nhưng thực trạng ăn thịt và ăn thực vật vẫn còn tiếp diễn.

Đó là hai tiên đề vô thần luận hoặc hữu thần luận.

Đó là hai vấn nạn gây ra sự thao thức, khắc khoải nhất, đặc biệt là về đạo đức, về siêu hình: Liệu có Thiên Chúa hay không, khi tạo hoá ra gia đình Adam – Eva và gia đình Nô-ê (tổ tông nguyên thủy, khởi nguyên) loạn luân như thế? Liệu có Thiên Chúa hay không, khi tạo hoá ra muôn loài ăn thịt, uống máu nhau như thế? Có phải “Mình Thánh Chúa và Máu Tân ước” của Chúa Jesus chỉ là ẩn dụ cho tư tưởng, đức tin cứu chuộc linh hồn hay mang ý nghĩa kép, vừa là tư tưởng, đức tin tôn giáo cứu rỗi, vừa là chuộc tội ăn thịt thật, uống máu thật của đồng loại, của khác loài? *

Với quan điểm hữu thần luận, từ khi loài người có trí khôn, biết phân biệt thiện – ác, họ tiến hoá nhanh hơn, biết tội lỗi, khổ đau, dằn vặt, thánh thiện, hạnh phúc, an lạc... theo tính chất, trình độ mới ở mức độ tiến hoá ấy. Nói thế, có nghĩa là sinh vật tiến hoá ở mức độ nào, chủng loại nào thì có tri giác, cảm giác ở trình độ đó, chủng loại đó. Và riêng loài người từ khi trí khôn đạt đến “tính người nguyên thủy”, mà Adam – Eva là biểu tượng huyền thoại của Do Thái, mới có cảm thức thiện – ác, nhưng cũng chỉ ở mức độ “tính người nguyên thủy” mà thôi. Tiêu chí đạo đức, luân lí của Adam – Eva (hình tượng ước lệ) khác xa với loài

người đầu thế kỉ XXI. Và loài người không ngừng khám phá, nhận thức về Đấng Tạo hoá (Thiên Chúa, Thượng Đế) từ thời đoạn ấy cho đến muôn triệu năm về sau. Đến nay, chưa có một nhận thức nào về Đấng Tạo hoá là hoàn hảo, vì Đấng Tạo hoá không phát ngôn, không hiển lộ bao giờ. Kinh Thánh Thiên Chúa giáo chỉ là một trong những hình dung, khám phá về Đấng Tạo hoá mà thôi. Nhưng rõ ràng là thế gian này, sản phẩm của Đấng Tạo hoá ấy, là bất toàn, có âm song hành, tương sinh tương khắc với dương (nam – nữ; tốt – xấu; thiện – ác...). Thế gian có một mặt cực kì bi đát, mà tựu trung lại là ở hai thực trạng loạn luân phổ biến (tạp hôn, quần hôn) và ăn uống động thực vật đồng loại, động thực vật khác loài. Loài người tiến bộ hơn các loài khác, nhưng lại có trí tuệ, lương tri để nhận thức ra tình trạng bi đát chưa có lối thoát của họ, cụ thể là miếng ăn, ngụm uống... Đấng Tạo hoá muốn thế, và chỉ cứu giúp bằng cách cho mỗi khu vực cư dân lớn một tôn giáo (đến nay, có khoảng mười tôn giáo lớn trên thế giới). Đấng Tạo hoá không cứu giúp hoàn toàn, mà vẫn đặt loài người trong thực trạng bi đát để loài người còn tự tu dưỡng, trau dồi đạo đức trong điều kiện sống, tình thế sống thường trực cạnh tranh sinh tồn, buộc phải khôn ra, mạnh lên, và còn sáng tạo khoa học – kĩ thuật... Đó là ý nghĩa của tiến trình sống của loài người. Thế gian hoàn hảo quá thì chẳng còn tiến trình nào, ý nghĩa gì.

Nếu hữu thần luận được hiểu là không thừa nhận có Đấng Tạo hoá nhưng vẫn tin có siêu linh – hương âm của mỗi sinh linh, có các vị Phật và Bồ tát thuộc cõi siêu linh mắt trần không thấy được, thì thế gian muôn loài vận hành theo quy luật nhân quả, luân hồi – đầu thai, nghiệp báo, theo chân lí Phật giáo đã giác ngộ

được. Và sự vận hành đó cũng trong tiến trình tiến hoá chung.

Vô thần luận duy vật phủ nhận Đấng Tạo hoá và linh hồn – hương ẩm, chỉ thừa nhận thuyết tiến hoá vật chất, tạo ra muôn loài.

Lại nói về hai bí tích cốt lõi của Thiên Chúa giáo! Thiên Chúa giáo đã phản ánh hai vấn nạn đó bằng huyền thuyết, vào huyền thoại Adam – Eva, huyền thoại Nô-ê, truyền thuyết Jesus, trong Kinh Thánh và trong nghi thức tôn giáo — hai bí tích quan trọng nhất trong bảy bí tích: Rửa tội (Tổ tông) và Rước lễ (Bánh Thánh và Rượu Lễ).

Loài người có nhiều loại hình phản ánh sự thật lịch sử (hiện thực lịch sử), như văn học nghệ thuật, luật pháp, triết học, sử học... Tôn giáo là một trong những hình thái thượng tầng kiến trúc xã hội, là một loại hình phản ánh, lí giải, giải toả thao thức, khắc khoải của loài người.

Người ta tìm đến tôn giáo để được nhẹ lòng — nói theo từ ngữ Thiên Chúa giáo là được cứu rỗi, trong tình cảnh bi đát, kinh khủng, và còn chưa lối thoát về miếng ăn, ngụm uống... Họ thường xuyên nghe giảng và chứng kiến nghi lễ rửa tội, rước Mình Thánh Chúa. Họ nghe trong họ có vọng âm nhắc nhở: Rửa tội là đã sạch tội loạn luân của nguyên tổ (tổ tông nguyên thủy) rồi, đừng bao giờ phạm tội ấy. Chúa Jesus đã chịu chết treo trên thập giá, bởi đinh đóng, mũi thương xuyên tim, và bởi vương miện gai nhọn niềng thít vào đầu, để chuộc tội cho nhân loại về miếng ăn, ngụm uống, vốn hình thành từ sự sát sanh rồi. Họ được xoa

địu, nhẹ lòng, được cứu rỗi ngay trong thực tại sinh thời.

Trong ngũ giới quy y của Phật giáo, cũng có hai giới quy y: Không sát sanh (không giết hại sinh linh, khuyến khích ăn chay); không tà dâm (không quan hệ tình dục bất chính, phi pháp). Và bao trùm lên tất cả là ý thức từ diệu đế — ý thức về cái khổ và giải thoát khỏi khổ trong đời sống và sau khi chết.

Cuối cùng, phải nhấn mạnh rằng hai sự thật lịch sử trong hàng triệu năm tiến hoá của muôn loài, trong đó có loài người — loạn luân và ăn thịt đồng loại, khác loài — là khủng khiếp nhất, nghiêm trọng nhất, đến mức chúng trở thành hai bí tích cốt lõi của Thiên Chúa giáo, thành tiên đề vô thần luận của người này hay hữu thần luận của người kia. “Nhật kí người điên” của Lỗ Tấn và cả trích đoạn “Y bác sĩ Lê Đất Lành với nạn sadisme lịch sử, sadisme giai cấp” trong tiểu thuyết hoàn toàn hư cấu “Mùa hè bên sông” của tôi cũng thuộc hai tiên đề cốt lõi đó, dù nhiều hay ít về mặt từ ngữ đơn thuần, và chỉ với tính biểu tượng (sadisme chỉ là cách dùng từ ẩn dụ, với nghĩa là bạo hành, bức hiếp, xuyên tạc tàn bạo để thoả mãn thú tính độc ác), nhưng được thể hiện với thái độ lên án mạnh mẽ, khốc liệt.

Đây là một trong những vấn nạn ngay giữa cầu Hiền Lương, Bến Hải — Chiếc Cầu Ý Hệ — thưở đó. Với cảm quan lịch sử, văn chương, tôi nhận thấy.

Lời cuối bài: Đức Phật sáng lập ra Phật giáo, Chúa Jésus sáng lập ra Thiên Chúa giáo, chỉ để cứu độ chúng sinh, cứu rỗi con người khỏi khổ não trần thế, khỏi sa xuống địa ngục, để tu dưỡng đạo đức, thấm

nhuần luân lí. Tư duy tôn giáo nói chung, do đó, không phải là tư duy chính trị. Tuy vậy, Thiên Chúa giáo ở Việt Nam đã bị Pháp lợi dụng, rồi sau đó, đoạt quyền của Quốc gia Việt Nam. Thiên Chúa giáo vì lí do thế quyền và thần quyền tôn giáo, đã lấn lướt, thực thi chính sách bất bình đẳng đối với Phật giáo, đồng thời chống Cộng mãnh liệt. Còn Phật giáo, trước nguy cơ bị tấn công, kìm kẹp, dần dà sẽ bị tiêu diệt, Phật giáo đã chống đỡ bằng đấu tranh bất bạo động. Phật giáo chống chế độ Ngô Đình Diệm (tổng thống 1955-1963), chống Thiệu – Kỳ (Nguyễn Cao Kỳ) và ít nhiều cũng chống Nguyễn Văn Thiệu (tổng thống 1967-1975), đồng thời cũng chống chủ nghĩa vô thần Cộng sản. Tuy nhiên, hữu thần Thiên Chúa giáo xung đột với hữu thần Phật giáo và hữu thần tôn giáo đối đầu với vô thần Cộng sản, mặc dù quan trọng, nhưng chưa phải là toàn bộ nội dung Chiến tranh Lạnh (Chiến tranh Ý thức hệ), trong chiến tranh chống hai Khối ngoại xâm, mà còn là đấu tranh giai cấp về kinh tế, chính thể (dân chủ đa nguyên, đa đảng với chuyên chính vô sản)... Trong tình thế lịch sử đó, trận đồ chiến tranh ý thức hệ đã diễn ra (1945-1954-1975...) — cầu Hiền Lương, Bến Hải là biểu tượng. Bài viết này được viết với ý định để các bạn trẻ hiểu thêm cuộc chiến tranh ý thức hệ và với ý muốn hoà giải cuộc chiến tranh ý thức hệ đó.

T.X.A.

11-02-2022

.....

(*) Huyền thoại Adam – Eva và Nô-ê đã có trích dẫn. Ở đây, chỉ trích dẫn về Máu & Thịt Chúa Jesus:

1 . MÁU & THỊT JESUS

GIẢNG 6 (Gioan / John

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Bản Văn Tin Mừng: Ga 6,51-58

“51 “Tôi là bánh hằng sống từ trời xuống. Ai ăn bánh này, sẽ được sống muôn đời. Và bánh tôi sẽ ban tặng, chính là thịt tôi đây, để cho thế gian được sống.”

52 Người Do-thái liền tranh luận sôi nổi với nhau. Họ nói: “Làm sao ông này có thể cho chúng ta ăn thịt ông ta được?” 53 Đức Giê-su nói với họ: “Thật, tôi bảo thật các ông: nếu các ông không ăn thịt và uống máu Con Người, các ông không có sự sống nơi mình. 54 Ai ăn thịt và uống máu tôi, thì được sống muôn đời, và tôi sẽ cho người ấy sống lại vào ngày sau hết, 55 vì thịt tôi thật là của ăn, và máu tôi thật là của uống. 56 Ai ăn thịt và uống máu tôi, thì ở lại trong tôi, và tôi ở lại trong người ấy. 57 Như Chúa Cha là Đấng hằng sống đã sai tôi, và tôi sống nhờ Chúa Cha thế nào, thì kẻ ăn tôi, cũng sẽ nhờ tôi mà được sống như vậy. 58 Đây là bánh từ trời xuống, không phải như bánh tổ tiên các ông đã ăn, và họ đã chết. Ai ăn bánh này, sẽ được sống muôn đời.””

[https:// catechesis. net/ga-651-58-su-song-xuat-phat-tu-hanh-dong-trao-ban-su-song/#ftn1](https://catechesis.net/ga-651-58-su-song-xuat-phat-tu-hanh-dong-trao-ban-su-song/#ftn1)

Văn bản Kinh Thánh:

[https:// www. bible. com/vi/bible/151/JHN.6.VIE2010](https://www.bible.com/vi/bible/151/JHN.6.VIE2010)

BẢN DỊCH KHÁC, 1925:

“48 Ta là bánh của sự sống. 49 Tổ phụ các người đã ăn ma-na trong đồng vắng, rồi cũng chết. 50 Đây là bánh từ trời xuống, hầu cho ai ăn chẳng hề chết. 51 Ta là bánh hằng sống từ trên trời xuống; nếu ai ăn bánh

ấy, thì sẽ sống vô cùng; và bánh mà ta sẽ ban cho vì sự sống của thế gian tức là thịt ta.

52 Bởi đó, các người Giu-đa cãi lẽ với nhau, mà rằng: Lẽ nào người này lấy thịt mình cho chúng ta ăn sao? 53 Đức Chúa Jê-sus bèn phán cùng họ rằng: Quả thật, quả thật, ta nói cùng các ngươi, nếu các ngươi không ăn thịt của Con người, cùng không uống huyết Ngài, thì chẳng có sự sống trong các ngươi đâu. 54 Ai ăn thịt và uống huyết ta thì được sự sống đời đời; nơi ngày sau rốt, ta sẽ khiến người đó sống lại. 55 Vì thịt ta thật là đồ ăn, huyết ta thật là đồ uống. 56 Người nào ăn thịt ta và uống huyết ta, thì ở trong ta, và ta ở trong người. 57 Như Cha, là Đấng hằng sống, đã sai ta đến, và ta sống bởi Cha; cũng một thể ấy, người nào ăn ta, sẽ sống bởi ta vậy. 58 Đây là bánh từ trên trời xuống. Bánh đó chẳng phải như ma-na mà tổ phụ các ngươi đã ăn,... rồi cũng chết; kẻ nào ăn bánh này sẽ sống đời đời”.

<https://kinhthanh.htl.vn.org/doc-kinh-thanh/gi/6?v=V11934>

2. TIỆC BIỆT LI (TIỆC THÁNH):

Ma-thi-ơ 26:26-29

(Mac 14:12-21; Lu 22:7-13,21-23; Gi 13:21-30)

“26 Khi đương ăn, Đức Chúa Jê-sus lấy bánh, tạ ơn rồi, bẻ ra đưa cho môn đồ mà rằng: Hãy lấy ăn đi, này là thân thể ta. 27 Ngài lại lấy chén, tạ ơn rồi, đưa cho môn đồ mà rằng: Hết thấy hãy uống đi; 28 vì này là huyết ta, huyết của sự giao ước đã đổ ra cho nhiều người được tha tội. 29 Ta phán cùng các ngươi, từ rày về sau, ta không uống trái nho này nữa, cho đến ngày

mà ta sẽ uống trái nho mới cùng các người ở trong nước của Cha ta.”

<https://kinhthanh.httlvn.org/doc-kinh-thanh/mat/26?v=VI1934>

Lu 22:14-20

“14 Đến giờ, Ngài ngồi bàn ăn, các sứ đồ cùng ngồi với Ngài. 15 Ngài phán rằng: Ta rất muốn ăn lễ Vượt qua này với các người trước khi ta chịu đau đớn. 16 Vì, ta nói cùng các người, ta sẽ không ăn lễ này nữa cho đến khi lễ ấy được trọn trong nước Đức Chúa Trời. 17 Ngài bèn cầm chén, tạ ơn, rồi phán rằng: Hãy lấy cái này phân phát cho nhau. 18 Vì, ta nói cùng các người, từ nay ta sẽ không uống trái nho nữa, cho tới khi nước Đức Chúa Trời đến rồi. 19 Đoạn, Ngài cầm lấy bánh, tạ ơn xong, bẻ ra phân phát cho môn đồ, mà phán rằng: Đây là thân thể ta, đã vì các người mà phó cho; hãy làm sự này để nhớ đến ta. 20 Khi ăn xong, Ngài cũng làm như vậy, lấy chén đưa cho môn đồ, mà phán rằng: Chén này là giao ước mới trong huyết ta vì các người mà đổ ra...”

<https://kinhthanh.httlvn.org/doc-kinh-thanh/lu/22?v=VI1934>

Mac: 14:22-24

“22 Khi đang ăn, Đức Chúa Jêsus lấy bánh, tạ ơn, đoạn bẻ ra trao cho các môn đồ, mà phán rằng: Hãy lấy, đây là thân thể ta. 23 Ngài lại cầm chén, tạ ơn, rồi trao cho các môn đồ, và ai nấy đều uống. 24 Ngài phán rằng: Đây là huyết ta, huyết của sự giao ước đổ ra cho nhiều người”.

<https://kinhthanh.httlvn.org/doc-kinh-thanh/mac/14?v=V11934#23>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3088774334729830/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/11/rua-toi-ruoc-le-hai-bi-tich-cot-loi-nhat/>

Tham khảo thêm:

Sách kinh điển của chủ nghĩa Mác – Ăngghen – Lênin do F. Engels viết về tạp hôn, quần hôn và người ăn thịt người:

https://www.marxists.org/vietnamese/marx-engels/1880s/nguon_goc_cua_gia_dinh/phan_3.htm

Ảnh: Chúa Jesus bị đóng đinh TREO trên thập giá và bị NIỀNG đầu bằng vương miện gai nhọn – Google search

Ảnh (Google search):
Cầu Hiền Lương – Vĩ tuyến 17

4) Phụ lục 4:

HOÀ GIẢI DÂN TỘC:

NGƯỜI CỘNG SẢN CHẤP NHẬN NHỮNG LÍ DO
NGƯỜI QUỐC GIA CHỐNG CỘNG

Trần Xuân An

Trong cuộc thảo luận ngày 09-03-2022 ở FB., tôi có viết: *“Nếu người cộng sản chấp nhận lí do tại sao người quốc gia chống cộng, thì thế là hoà giải, dễ sống với nhau rồi”*.

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Vô hình trung, cuộc thảo luận ấy đã đề cập đến những điểm cơ bản, chủ yếu:

1) Chống cộng sản xâm lược là chống ngoại xâm:

Cộng sản là Khối Cộng sản, đứng đầu là Nga trong Liên Xô, kế đó là Trung Quốc được Liên Xô uỷ nhiệm. Chỉ cần nhìn vào lá cờ chủ nghĩa (nền đỏ sao vàng) và cờ Đảng (nền đỏ búa liềm vàng), biết ngay là cờ Liên Xô (nền đỏ sao viền vàng và búa liềm vàng) – cờ Trung Quốc cũng là phiên bản, tương tự. Chống hai lá cờ đó của Việt Minh (1945-1952-1954) – Bắc Việt (1954-1975), kể cả lá cờ của “cánh tay nối dài” của Bắc Việt là Mặt trận Dân tộc Giải phóng Miền Nam Việt Nam (giống y cờ Nga xô-viết và Ukraina xô-viết), là chống ngoại xâm Liên Xô, Trung Quốc. Sống, học tập, lao động, chiến đấu dưới lá cờ Liên Xô, không phải là tay sai thì là gì? Súng đạn, khí tài, quân trang, và cả ý thức hệ (hệ tư tưởng), cổ vấn huấn luyện đều là của Liên Xô, hai ngọn cờ búa liềm sao cũng của Liên Xô, chân dung lãnh tụ cũng lãnh tụ ngoại cường, thì rõ ràng Việt Minh – Bắc Việt là tay sai. Mục tiêu của người cộng sản là áp đặt chủ nghĩa cộng sản lên dân tộc Việt Nam bằng bạo lực quân sự. Đánh Nhật (theo phe Đồng minh Xô – Mỹ... — OSS Mỹ), đánh Pháp mà giương cao hai ngọn cờ như quốc kì Liên Xô thì chỉ rước thêm ngoại xâm Đổ vào nước. Đó là nội dung của cụm từ “chống cộng sản xâm lược” của Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà.

2) Chống hệ tư tưởng cộng sản chủ nghĩa (chủ nghĩa Lênin) — Chiến tranh ý thức hệ:

2a – Hạ tầng cơ sở xã hội, chủ yếu là kinh tế. Chống nền kinh tế công hữu toàn diện, toàn trị, triệt tiêu tư hữu mà tư hữu có mặt tích cực chủ yếu là động lực phát triển kinh tế. Kinh tế cộng sản là trái ngược 180 độ với các hình thái kinh tế trước đó. Cụ thể là cải cách ruộng đất, cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh một cách tàn bạo đến nỗi kinh tế suy vi. Tư liệu sản xuất (nhà máy, ruộng đất) và công cụ sản xuất, tiền vốn đều bị tịch biên.

Các đợt đổi tiền thực chất là vô sản hoá toàn dân. Sau một đêm, tiền cũ vô giá trị, tiền mới dân chỉ nhận được với số tiền hạn chế, ngang bằng nhau tất thấy.

Kinh tế xã hội chủ nghĩa là quốc doanh (cán bộ, nhân viên nhà nước ôm đồm cả sản xuất, lưu thông phân phối) và tập thể hoá (có chi đoàn, chi bộ cơ sở), tức là nền kinh tế bị toàn trị, chỉ huy đến tận mỗi tế bào kinh tế.

Kết quả là kinh tế suy vi.

2b – Thượng tầng kiến trúc xã hội, gồm các hình thái ý thức: chính thể, luật pháp, triết học, tôn giáo, giáo dục, văn học nghệ thuật – báo chí...

— Chính thể độc đảng cầm quyền, toàn trị cả hành pháp (chính phủ), tư pháp (hệ thống toà án), lập pháp (quốc hội)

— Chỉ độc nhất hệ ý thức Mác – Lênin chi phối, xuyên suốt luật pháp, triết học, giáo dục, văn học nghệ thuật – báo chí...

— Xã hội gồm tất cả công dân đều mất dân quyền (quyền dân chủ) và nhân quyền (quyền con người). Không được có chính kiến (ý kiến chính trị) riêng, mà chỉ bàn luận để thực hiện chủ trương, chính sách... Nhân quyền theo Liên hiệp quốc bị xem là vũ khí của chủ nghĩa chống cộng!

Báo chí, nhà xuất bản, bệnh viện, trường học đều thuộc nhà nước và Đảng, không có phần nào của tư nhân. Đó cũng là biểu hiện tính chất toàn trị, độc quyền nhà nước Đảng trị.

Biểu hiện khác: Tôn giáo (Phật giáo, Thiên Chúa giáo Roma, Tin lành, Hoà hảo, Cao đài...), tín ngưỡng (Đình làng...) đều bị kiểm toả, dần dà đi đến tiêu diệt, để chủ nghĩa vô thần Mác – Lênin thống trị.

Như vậy, tóm lại, Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà chống cộng là chống xâm lược (chống ngoại xâm Nga – Liên Xô, chống tay sai số một của Nga – Liên Xô là Trung Quốc) và chống ý thức hệ mác-xít – lênin-nít.

Nếu Đảng Cộng sản Việt Nam, Nhà nước CHXHCN. Việt Nam hiện hành thừa nhận sự thật đó trong giai đoạn 1930-1945-1954-1975 một cách trung thực, khách quan thì **sách sử phải ghi nhận rõ**. Và như thế là thừa nhận quá trình chống cộng của Quốc gia, Cộng hoà là chính nghĩa. Thế là hoà giải, không còn nhìn người quốc gia, người cộng hoà với cái nhìn bị định kiến hoá do ám thị tuyên truyền giả trá của các thời kì tuyên giáo trước đây.

Cũng cần nói thêm: Nếu Đảng Cộng sản Việt Nam là Kiêu (bán nước để cứu nước) thì Quốc gia Việt Nam –

Việt Nam cộng hoà cũng là Kiều như thế (cũng bán nước để cứu nước). Đổ theo Nga – Liên Xô (Liên Xô uỷ nhiệm cho Trung Quốc rồi lấy lại); Vàng theo Mỹ (Mỹ lợi dụng Pháp, viện trợ cho Pháp 80% đến 100% từ 1947-1954).

Còn vấn đề **hoà hợp dân tộc**, Đảng và Nhà nước cộng sản Việt Nam đã không thực thi Hiệp định Paris 27-01-1973 là chính quyền ba thành phần tại Miền Nam Việt Nam (Việt Nam cộng hoà + Thành phần thứ ba trung lập + Mặt trận DTGPMNVN.), không có thành phần Miền Bắc, mà theo trình tự là sau một thời gian Chính quyền Miền Nam sẽ hiệp thương bầu cử toàn quốc với Miền Bắc để đi đến nhà nước thống nhất hai Miền, chắc chắn cũng gồm ba thành phần (VNCH. + Thành phần thứ ba + Cộng sản hai Miền).

Trên đây là quan điểm, lập trường của Quốc gia Việt Nam, Việt Nam cộng hoà (1945-1954-1975)...

T.X.A.

11-03-2022

<https://www.facebook.com/100007918808885/posts/3108782462729017/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/11/nguoi-cong-san-chap-nhan-nhung-li-do-nguoi-quoc-gia-chong-cong>

Xem thảo luận theo link:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3107391572868106/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/10/09-03-2022-status-may-dong-trang-thai/>

09-03-2022 – STATUS – Mấy dòng trạng thái

~~~ o0o0o0o ~~~

09-03-2022 – STATUS ([máy dòng] trạng thái):
Bị (được) sinh ra trong Điểm nóng Chiến tranh Lạnh, nội chiến, vào đời và già đi trong hậu chiến, muốn viết để chứng tỏ mình có sống trong giai đoạn khốc liệt bom đạn, khổ tâm, xung khắc ý hệ, để góp phần hoà giải... Chẳng lẽ mình vô tri...

<https://txawriter.files.wordpress.com/2022/03/song-thoi-chung-ta.jpg?w=350>

Lê Thy

Mình nghĩ việc xung khắc ý thức hệ sẽ không bao giờ hoà giải được.

Phản hồi23 giờĐã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Về kinh tế, lấy hiệu quả thực tiễn để đo lường. Về chính thể, lấy mức nhân quyền theo Tuyên ngôn Liên hiệp quốc mà dân được hưởng để đo lường. Về tôn giáo, tín ngưỡng hay vô thần, ai cũng thấy mình có lí [hoặc] có đức tin là được. NHƯNG HOÀ GIẢI CỦA TÔI CHỈ LÀ PHÂN TÍCH ĐỂ HIỂU VÌ SAO PHE VÀNG CHỐNG PHE ĐỎ, ĐỂ PHE ĐỎ THÔI BÔI NHỌ TRONG SỬ SÁCH, ĐÀI BÁO, THÔI BỨC HIẾP TRONG THỰC TẾ XÃ HỘI, ĐỂ HIỂU NHAU MÀ THÔI KÌ THỊ, PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ, CHỨ CẦM QUYỀN VẪN THUỘC VỀ PHE THẮNG CUỘC (không phải là chính quyền ba thành phần theo Hiệp định Paris 27-01-1973, vì phe Đỏ bắt chấp việc đã kí)...

Phản hồi23 giờĐã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Theo Hiệp định Paris 27-01-1973, chính quyền Miền Nam Việt Nam gồm 3 thành phần (Việt Nam cộng hoà, Thành phần thứ ba — trung lập, Mặt trận GPMNVN.) cho đến khi ổn định, sẽ hiệp thương bầu cử để thống nhất với Miền Bắc. Theo đó, cả nước sẽ đi đến kết quả là có chính quyền toàn quốc cũng 3 thành phần.

NHƯNG ...

Tôi chỉ là người sống, hiểu về thời mình sống, mình sống thời mình chứ không phải thời nào khác ...

Phản hồi 22 giờ

Trần Xuân An

Hoà giải là phân giải vậy thôi.

Phản hồi 22 giờ

Trần Xuân An

Hoà giải về lí nhưng mà không cân bằng về lực thì “ai mạnh nấy được”. Tôi chỉ hoà giải bằng văn chương NGOÀI LUỒNG!

Phản hồi 22 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Tôi không viện dẫn những yếu tố lịch sử ở đây để nói ai đúng ai sai. Ý tôi chỉ muốn nói rằng sự bất đồng ý thức hệ sẽ là mãi mãi, không bao giờ hoà giải được. Mỗi thâm thù truyền đời từ cha ông sang con cháu giữa những người đối lập ý thức hệ sẽ là vĩnh viễn trong những người dân Việt.

Phản hồi 22 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Hoà giải bằng việc phân tích, trình bày chứng lí, chứ để xen vào cảm xúc, tình cảm yêu ghét, thì điều đó tôi không tính tới. Tôi thấy lòng thù hận chỉ

có ở một số người hẹp hòi, thiếu quảng đại thôi. Tôi thấy nhiều người cũng như tôi, không hề thù hận gì hết. Tinh thần thượng võ, đạo lí dân tộc và cả tôn giáo nữa, không bao giờ dạy lòng căm thù, nếu thắng thua đã rõ (mà tôi có chiến đấu đâu để thắng, thua!). Nếu ai thù thì có luật pháp, và theo thời gian sẽ phai nhạt dần. Có lẽ chỉ chủ nghĩa Đò là giáo dục lòng căm thù, vì họ hiểu căm thù làm nên sức mạnh chiến đấu, nên còn hậu quả dai dẳng chẳng.

Tóm lại, tôi chỉ hoà giải về lí lẽ: Tại sao phe Vàng chống phe Đò? Thế thôi. Hoà giải về lí lẽ được mà!

Phản hồi 22 giờ: Đã chỉnh sửa

Lê Thy

Trần Xuân An.

Có lẽ bạn không phải là người từng ném những gì mà những người phía VNCH. ném trải nên bạn nghĩ vậy thôi.

Cứ cho rằng bên phía VNCH. họ không giữ lòng thù hận nữa, họ chấp nhận thực tại của kẻ thua... nhưng ý thức hệ của họ không bao giờ thay đổi, nghĩa là trong lòng họ không bao giờ yêu mến Cộng sản, không vui lòng đón nhận cái chủ nghĩa này dù họ đang phải sống cùng nó. Còn lòng yêu nước và tinh thần dân tộc lại là khác. Yêu nước không đồng nghĩa là phải yêu CS., phải yêu HCM., phải yêu Lênin hay Putin [*Putin đã từ bỏ chủ nghĩa cộng sản – chưa thêm*]... Hoàn toàn khác!

Bạn nói đến 2 chữ “quảng đại” ở đây nghe quá khiên cưỡng.

Thế nghĩa là những người VNCH. khốn khổ kia họ hẹp hòi không quảng đại bằng tấm lòng của những người lãnh đạo CS. sau 1975 đã đối xử tàn nhẫn với họ sao?????

Bạn hãy so sánh cách CSVN. đối xử bên thua cuộc với cách nước Mỹ đối đãi người Miền Nam [*Hoa Kỳ -chua thêm*] sau nội chiến của họ thì thấy chữ nhân văn của CS. là gì.

Phản hồi 21 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Nếu người cộng sản chấp nhận lí do tại sao người quốc gia chống cộng, thì thế là hoà giải, để sống với nhau rồi.

Phản hồi 21 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Tôi muốn nói đến những gì diễn ra sau 30/4/1975.

Phản hồi 21 giờ

Tai Nguyen

Trần Xuân An. Đem so sánh cuộc chiến tranh Bắc - Nam thuần túy thì dễ. Nhưng đem so sánh ý thức hệ giữa CS. với Tự Do thì rất khó vì hai ý thức hệ nó cách xa nhau mọi mặt.

Ví dụ: Tôn giáo bên vô thần bên đa tôn giáo.

Về tự do, bên tự do cá nhân, bên triệt hạ tự do cá nhân.

Bên tư hữu bên công hữu, vv.vv...

Chỉ hòa hợp "Mặt ngoài như đã trong lòng còn e"... Mọi lời nói đều giả dối, lừa lọc thôi !

Phản hồi 20 giờ

Long Nguyen Thanh

Lê Thy. "... hãy so sánh cách CSVN. đối xử bên thua cuộc với cách nước Mỹ đối đãi người Miền Nam [*Hoa Kỳ - chua thêm*] sau nội chiến của họ thì thấy chữ nhân văn của CS. là gì...". Khoan! Trước hết xin định nghĩa

về 2 cuộc chiến nói trên: Nội chiến Mỹ và cuộc chiến Việt Nam... [Xem thêm]

[Có thể là hình ảnh về 1 người và văn bản cho biết]

“chúng tôi đã từng làm tay sai cho Pháp, rồi tay sai cho Mỹ, đã quá đủ rồi. Tôi không thể tiếp tục làm tay sai cho...” – TÔNG THỐNG DƯƠNG VĂN MINH ĐÃ TRẢ LỜI CHO VIÊN NGOẠI GIAO CỦA TRUNG QUỐC KHI NHẬM CHỨC TỪ TT. TRẦN VĂN HƯƠNG”.

Phản hồi 20 giờ

Trần Xuân An

Anh Tai Nguyen. Bởi vậy, cho nên cần lí giải, chứng minh bên nào đúng; và chấp nhận cả hai cùng có quyền tồn tại? Thời cường bức, cải tạo công thương nghiệp tư bản tư doanh, tiến lên quốc doanh hoá, hợp tác hoá, tập thể hoá về quan hệ sản xuất qua rồi? Thời đình làng bị trưng dụng làm kho lúa, văn phòng HTX., cấm sinh hoạt tôn giáo qua rồi? Thời nhân quyền bị xem là vũ khí của đối phương, thuộc chủ nghĩa chống cộng qua rồi?

Phản hồi 19 giờ

Trần Xuân An

Anh Long Nguyen Thanh. Câu nói này chưa xác minh được nguồn, chắc là bịa ra thôi. Tuy nhiên, cũng có thể có, vì người VNCH. thường nói cường điệu, thừa nhận họ dùng súng đạn, quân trang, quân dụng của Pháp, Mỹ, chịu sức ép của cố vấn, thế là "tay sai". Họ trung thực nhưng nói quá đi, như thể tự chỉ trích. Còn VNDCCH. thì luôn tự dối và dối dân về thực trạng không khác gì VNCH., thậm chí còn tệ hơn. Súng đạn, và cả cờ quạt, ý thức hệ, sùng bái lãnh tụ nước ngoài, ở Miền Bắc, chẳng phải "tay sai" của Xô, Trung ư?

VNCH. và VNDCCH. đều là "tay sai", nhưng một bên dám tự mĩa mai còn một bên lại dối lừa, tự hào! Bạn

thấy thế nào? Miền Bắc chưa tự chế được con ốc vít mà!

Phản hồi 19 giờ

Lê Thy

Long Nguyen Thanh.

Tất cả chỉ là chơi chữ. Nếu Dương Văn Minh có nói vậy thì chỉ là cá nhân ông ta trong tâm thế ông ta lúc đó. Những người dân phía VNCH. không tâm phục khẩu phục điều này !

Phản hồi 19 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Sau 30/04/1975 phe Đò làm những gì?

1) Đối với quân đội, công chức, đảng phái chính trị VNCH.: binh sĩ, hạ sĩ quan học tập cải tạo tại chỗ; sĩ quan, công chức cấp cao, đảng viên các chính đảng bị tù tại các trại cải tạo. Nhà cửa sĩ quan, công chức cấp cao... bị tịch biên. Con cháu bị truy diệt bằng chủ nghĩa lí lịch ba đời, không cho học đại học, không bổ nhiệm... Gia đình các đối tượng trên bị đi "kinh tế mới" (khai hoang lập ấp).

2) Đánh triệt tư sản, tịch biên nhà máy, xí nghiệp, cửa hàng, biến thành công hữu, quốc doanh; chỉ còn tiểu thương, nông dân tập thể, thợ thủ công tập thể hoá...
Mấy lần đổi tiền, vô sản hoá toàn dân nữa

3) Văn hoá văn nghệ - giáo dục - y tế? Quốc doanh tất cả. Đến nay, 2022 chưa có nhà xuất bản tư nhân, báo chí tư nhân... (sách tôi viết hoà giải dân tộc không có nhà xuất bản nào cho in, báo chí không đăng...).

4) Trong khi đó, người bên kia Vĩ tuyến 17 vào đây áp trường học, cơ quan, đầu đầu ở Miền Nam cũng có người bắc Vĩ tuyến vào cầm quyền, trú ngụ... đồng thời bức hiếp người Miền Nam phải vượt biên.

Phản hồi 18 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Lê Thy. Thật ra hai phe Đỏ và Vàng dựa vào hai Khối, đứng đầu là Nga và Mỹ (1945-1954-1975).

Phản hồi 18 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An

Tôi là một trong số rất ít người trong số con em VNCH. bị đày đi KTM [*“kinh tế mới”*], chịu đựng đói khổ, sốt rét suốt chết... Nhưng rồi bằng sự nỗ lực của bản thân, chịu khó học hành, tôi đã vươn lên được vị trí khá cao trong guồng máy công chức, có thể gọi là lọt vào tầng lớp được chế độ đãi ngộ... nhưng tôi không bao giờ thay đổi ý thức hệ... tôi vẫn không tin những gì tôi ngồi nghe trong những lớp chính trị của họ ...

Phản hồi 18 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Cô vào Đoàn, vào Đảng chưa? Giữ chức vụ gì? Hiệu phó, hiệu trưởng?

Phản hồi 18 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Tôi từng là đảng viên. Tôi từng ở vị trí cao hơn tất cả hiệu trưởng. Với tôi, thẻ đỏ chỉ là tấm giấy thông hành. Sau khi nghỉ hưu, tôi rời khỏi hàng ngũ đó ngay!

Phản hồi 18 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Anh Long Nguyen Thanh. Lê Thy. Thật ra hai phe Đỏ và Vàng dựa vào hai Khối, đứng đầu là Nga và Mỹ (1945-1954-1975), đều nhận viện trợ súng đạn, khí tài hai Khối, cố vấn huấn luyện [*hai Khối*]... Tệ hơn là

Miền Bắc chỉ có cờ chủ nghĩa (nền đỏ sao vàng), cờ đảng (công nông, nền đỏ búa liềm vàng); chưa có cờ Tổ quốc. Sống, học tập, lao động, chiến đấu dưới cờ quạt Liên Xô là tay sai chứ còn gì nữa
Phản hồi 18 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Lê Thy.

Ui chao, cấp chi cao rứa? Phó giám đốc, giám đốc sở? Đảng viên nữa! Thế là to lắm.

Còn tôi, tôi vào đại học 1974, tốt nghiệp hệ đào tạo giáo viên cấp ba (giáo sư [trung học] đệ nhị cấp tức là cấp ba sau 1975); được bổ nhiệm nhưng phải xuống dạy cấp hai, phân hiệu cấp ba (nhưng một lớp 10) vùng "kinh tế mới", — thế là hai "kinh tế mới", hai niên khoá, sau mới được trả về dạy đúng cấp là cấp ba; chưa được kết nạp vào Đoàn, nói chi đến Đảng. Lí do: ba tôi là thiếu tá, anh tôi là trưởng ti...

Phản hồi 18 giờ Đã chỉnh sửa

Lê Thy

Trần Xuân An.

Tôi lý lịch như bạn thôi nên không được họ cho ngồi ghế lãnh đạo cấp sở đâu. Cậm cụi phụ trách cỡ một phòng chuyên môn đúng sở trường là vừa thôi. Chẳng qua là vì mình có tâm với nghề nên dày công suốt 35 năm.

Phản hồi 18 giờ

Trần Xuân An

Lê Thy. À, cán bộ phòng phổ thông thuộc sở (thời tôi còn đi dạy, phòng phổ thông cấp ba ở sở, có trường phòng và các cán bộ chỉ đạo bộ môn).

Phản hồi 18 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Đúng vậy, chúng tôi làm việc thuần túy chuyên môn .
Chức danh chỉ là cái mũ mao cho oai thôi, thực ra
chẳng có quyền lực gì . 😊😊😊😊

Phản hồi18 giờ

Trần Xuân An

TÓM LẠI, Đồ hay Vàng cũng là tay sai, nguy cả. Hoàn
cảnh lịch sử buộc phải vậy. Như Nam Hàn (Hàn
Quốc), Bắc Triều Tiên. Nhưng VNDCCH. có góp phần
đánh Nhật, đánh thắng Pháp + Mỹ, đánh thắng Mỹ,
đẩy lùi được Trung Quốc, đánh tiêu Kh'Mer Đỏ. Tôi
cũng thừa nhận VNDCCH. tuy tay sai nhưng chiến
công hiển hách: bán nước để cứu nước như Kiêu bán
mình chuộc cha ấy mà (Chế Lan Viên từng viết thành
thơ)

Phản hồi18 giờĐã chỉnh sửa

Trần Xuân An

[hình biểu tượng cười]

Phản hồi18 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Bỏ qua tất cả những điều ai đúng ai sai trong quá khứ
đi. Nhìn lại xã hội hiện nay, CS. đã đưa đất nước đi
đến đâu? Lòng dân đại đa số thực sự nghĩ gì về hiện
trạng...? Đó là điều mà chúng ta nên nói bây giờ.

Phản hồi17 giờ

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Nói thật với cô, tôi chỉ có một ham muốn,
ham muốn tốt bậc, là nước ta có một lá CỜ TỔ QUỐC
của chính dân tộc ta, chứ chào CỜ QUẠT LIÊN XÔ

hiện nay, cảm giác nô lệ, vong quốc khiến buồn lòng quá! Lịch sử sẽ nguyên rửa ba, bốn thế hệ người VN gần đây và hiện nay!

Phản hồi 17 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An

Thế mà đã có lúc tôi tưởng anh là “hạt giống đỏ”.

Phản hồi 17 giờ

Trần Xuân An

Lê Thy. Không phải! Vì Bác Hồ dù sao đi nữa thì Bác cũng lãnh đạo góp phần đánh Nhật, đánh thắng Pháp... nên tôi làm thơ từ trước 1975 và sau 1975 có tinh thần chống Nhật, Pháp... Đồng thời, làm thơ chống Mỹ và Tàu luôn... Nói tóm lại là thơ chống ngoại xâm hai Khối.

Phản hồi 17 giờ Đã chỉnh sửa

Lê Thy

Trần Xuân An

Mình có xuất bản một tập thơ, đạt giải VHNT. [*văn học nghệ thuật*] cấp tỉnh.

Nhưng toàn là thơ tình. Mình không viết được một bài nào ngợi ca chế độ.

Hiện tại, số lượng thơ có thể in được vài tập nữa nhưng mình không muốn in thêm. Mình cất luôn. Những năm gần đây thì không viết được cái gì ra hồn nữa. Toàn viết lảm nhảm xả stress... 😊😊😊

Phản hồi 16 giờ Đã chỉnh sửa

Trần Xuân An

Thơ tình rất quý, thời nào cũng đọc được. Tình yêu đương là muôn thuở. Tuy nhiên, thời chúng ta và cha ông sống là giai đoạn đau thương, biến động với các

lực lượng, hệ ý thức xung đột, nghìn xưa, nghìn sau không có. Dĩ nhiên tình yêu đương cũng có bóng dáng lịch sử. Nhưng nếu thể hiện được tâm trạng con người trong chiến tranh, hậu chiến, thời mình sống mới là điều tôi quan tâm. Như thế văn chương không phải là thứ "nước đường" phù phiếm...

Phản hồi2 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Uhm. Anh hướng tới cái cao xa của đại chúng. Tôi thì viết lại cuộc sống bình thường quanh mình vậy thôi hà. Vì vậy sách của anh mới là sách phục vụ cộng đồng.

Mình thì chỉ vui vui giải stress thôi. 😊😊😊

Phản hồi2 giờ

Trần Xuân An

Cô Lê Thy. Thơ tình tôi viết cũng nhiều lắm. Các tập thơ xuất bản có giấy phép hầu hết là thơ tình.

Phản hồi1 giờ

Lê Thy

Trần Xuân An.

Hôm nào tặng tôi một tập nhé?

Phản hồi1 giờ

Trần Xuân An

[hình biểu tượng cười]

Phản hồi18 giờ

Tram Le

Viết đi eng! Nhớ là trung thực, khách quan.

Phản hồi17 giờ

Trần Xuân An

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Chú Tram Le. Eng viết nhiều về đề tài ni rồi chú nờ.
Phản hồi 15 giờ

Trần Xuân An

Nếu vào tôn giáo, vào đảng là điều kiện tiến thân hoặc để có lợi ích cho bản thân, thì trong bất kì thời đoạn nào, nhất là trong giai đoạn một thực thể tôn giáo, tổ chức chính trị nào đó cầm quyền, rất khó mà đặt ra vấn đề lòng tin. “Mượn đạo tạo đời”, “Vào đạo có gạo mà ăn” hay “Đông, dài, đẹp, đảng” (là tiêu chuẩn quý tộc đồ), “Thẳng thắn, thật thà thời thua thiệt (thua thiệt: thua cái lười) / lọc lừa, luồn lọt, lại lên lương”... đều như nhau.

Ai đó đang nhập bình luận...

Ai đó đang nhập bình luận...

NÓI THÊM CHO RÕ:

1) Tôi viết 16 đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC (06-03-2014 — nay) dưới ánh sáng TRẮNG, trên Facebook này và tại các web của tôi, nên khó có giấy phép xuất bản. Do đó, gọi đùa là NGOÀI LUỒNG. Hi vọng một ngày nào đó sắp tới sẽ được cấp giấy phép. Còn những đầu sách khác, tôi vẫn có quyền in thành sách giấy chính thức.

2) Tôi nói, hiện nay chỉ mới có CỜ CHỦ NGHĨA (nền đỏ sao vàng), CỜ ĐẢNG (nền đỏ búa liềm vàng — liềm minh công nông). Theo pháp luật, tôi vẫn tôn trọng. NHƯNG tôi vẫn khát vọng có một lá CỜ TỔ QUỐC của Việt Nam ta mà hiện nay chưa có. Đó là vì lòng TỰ TRỌNG DÂN TỘC. Ai đời lại chào cờ Liên Xô như lâu nay! Thế thôi.

T.X.A.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3107391572868106/>

Mục lục tập thơ

HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY

(bát nước đổ xuống, bưng lên lại đầy)

Sáu mươi bốn (64) bài thơ viết sau tập thơ BLSLXOBH., tính từ ngày 28-09-2021 đến ngày 28-01-2022 & 07-02-2022 (26-12 nguyệt lịch năm Tân Sửu HB21, sắp Tết Nguyên đán Nhâm Dần HB22 & 07 Tết) & **11-03-2022 & 26-02-2022**

Links đầy đủ

Đã công bố theo ngày giờ ghi ở cuối mỗi bài

trên facebook tranxuanan writer & txawriter wordpress

Bài 1

ĐẶNG VĂN VIỆT VÀ ANDRÉ MENDRAS,

HAI ÔNG TREO CỜ *

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2991243807816217/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/09/28/dang-van-viet-va-andre-mendras-hai-ong-treo-co/>

Bài 2

SỬ KÍ Y DƯỠC: COVID-19

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2995985010675430/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/05/su-ki-y-duoc-covid-19/>

Bài 3

OÁN HẬN AI GIỮA THIÊN TAI COVID?

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2996659980607933/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/06/oan-han-ai-giua-thien-tai-covid/>

Bài 4
HAI CON ĐƯỜNG CHẠY TRỐN
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2998864357054162/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/08/hai-con-duong-chay-tron/>

Bài 5
ANH HÙNG LIỆT SĨ TÌNH THƯƠNG
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2999446426995955/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/09/anh-hung-liet-si-tinh-thuong/>

Bài 6
GIỖ MẸ, CUỐI TRẬN ĐẠI DỊCH 2021
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3005087556431842/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/19/gio-me-cuoi-tran-dai-dich-2021/>

Bài 7
TIẾNG TRỐNG TRƯỜNG HÀM NGHI

VANG VỌNG TỪ TÂN SỞ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3015604422046822/>

Bài 8

CA ĐẠO THƯƠNG VUA HÀM NGHI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3015705178703413/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/10/31/ca-dao-thuong-vua-ham-nghi/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3016526045287993/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/02/y-kien-viet-them-duoi-bai-tho-ca-dao-thuong-vua-ham-nghi/>

Bài 9

BÁNH NÉN SINH NHẬT,
HÌNH BÁNH NHAU CUÔNG RỒN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3018430108430920/>

Bài 10

TẾT, NHỚ VÀ THƯƠNG

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3019339485006649/>

Bài 11
TIẾC TỪNG CHỮ
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3020879208186010/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/07/tiec-tung-chu/>

Bài 12
GIẤY KHAI SINH, SINH NHẬT
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3023500044590593/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/10/giay-khai-sinh-sinh-nhat/>

Bài 13
NHÀ VẤN BẢO CỤ,
TIỂU ĐẠO, GIẤC MỘNG TÈ VẬT
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3024922971114967/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/12/nha-van-bao-cutieu-dao-giac-mong-te-vat/>

Bài 14
CỔ TRUYỀN MÃ MÃ TẾT NHẤT
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3025695961037668/>

Bài 15
CÂY GỖ VUÔNG VÀ LIỄU RỬ *
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3025935474347050/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/14/cay-go-vuong-va-lieu-ru/>

Bài 16
TÂM TRẠNG THẬT, NHÀ THƠ THẬT
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3027879877485943/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/16/tam-trang-that-nha-tho-that/>

Bài 17
XIN LỖI TRƯỚC, ĐÂY LỜI NÓI THẬT
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3028675394073058/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/17/xin-loi-truoc-day-loi-noi-that/>

Bài 18
NGÀY HIẾN CHƯƠNG CÁC NHÀ GIÁO DÂN CHỦ
20-11 NĂM NAY, LẠI NHỚ CHUYỆN CŨ
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3030109533929644/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/19/ngay-hien-chuong-cac-nha-giao-lai-nho-chuyen-cu/>

Bài 19

THƠ ĐÁ VỠ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3031570483783549/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/21/tho-da-vo/>

Bài 20

TẾT, KHÔNG AI BỊ LỖI MÙA SINH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3035025120104752/>

Bài 21

NGĂM TRANH TẾT CHÚC THỌ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3035714500035814/>

Bài 22

MÓNG TAY LÁ LAN, RA TAY CẦN TRỌNG *

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3037151113225486/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/11/29/mong-tay-la-lan/>

Bài 23

BỔNG THƠ THỜI SỰ VỀ TỪ “ĐỒNG CHÍ”

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3039163366357594/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/02/bong-tho-thoi-su-ve-tu-dong-chi/>

Bài 24

THÁNG CHẠP GIỮA HAI THỨ TẾT

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3041059562834641/>

Bài 25

**BÓNG DÁNG QUỐC SỰ
TRONG LÍ LỊCH BA ĐỜI ***

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3042515556022375/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/07/bong-dang-quoc-su-trong-li-lich-ba-doi/>

Bài 26

TỪ ĐIỂN: LÍ LỊCH VÀ CĂN CƯỚC *

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3045321459075118/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/11/tu-dien-li-lich-va-can-cuoc/>

Bài 27

VƯỢT LÊN, CÁI NHÌN TOÀN CẢNH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3046078362332761/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/13/vuot-len-cai-nhin-toan-canhh/>

Bài 28

QUYỀN SỐNG, THỜI CHÚNG TA

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3048317202108877/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/15/quyen-song-thoi-chung-ta/>

Bài 29

GIỎ BA ĐỜI GIA TIÊN, HOÀ GIẢI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3049053648701899/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/16/gio-ba-doi-gia-tien-hoa-giai/>

TAM DỊCH BÀI “MÙA THU TỚI”

CỦA NGUYỄN DU

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3051571215116809/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/20/tam-dich-bai-mua-thu-toi-cua-nguyen-du/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3050155311925066/>

Bài 30

“HIỆN THỰC CƯỜNG BỨC” *

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052282631712334/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/22/hien-thuc-cuong-buc/>

Bài 31

TRỜI ĐÊM GIÁNG SINH,
GẶP TIẾNG CHUÔNG CHÙA

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3053100564963874/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3052979481642649/>

(Hai tiền đề vô thần luận)

Bị chú bổ sung:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3055857734688157/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/26/luat-moise-giao-hoang-thua-nhan-sang-the-ky-la-huyen-thuyet-khoi-nguyen/>

Bài 32

THƠ ĐÊM LỄ GIÁNG SINH 2021

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3054814701459127/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/25/tho-dem-le-giang-sinh-2021/>

Bài 33

CUỐI NĂM MẶT TRỜI, TỰ NGÃM

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3056091737998090/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/27/cuoi-nam-mat-troi-tu-ngam/>

Bài 34

THƠ VUI VỀ BẠO LỰC PHỦ ĐẦU

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3057339807873283/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/29/tho-vui-ve-bao-luc-phu-dau/>

Bài 35

HÔN, CƯỜI VÀ XUÂN

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3058785624395368/>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/30/hon-cuoi-va-xuan/>

Bài 36

CHỢT NHỚ “BÀI HÁT CÁI ROI MÂY” *

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3059419367665327/>
<https://txawriter.wordpress.com/2021/12/31/chot-nho-bai-hat-cai-roi-may/>

Bài 37
GIA ĐÌNH
CUỐI HAI ĐỢT SÓNG THẦN LỊCH SỬ
NGUỘC CHIỀU
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3062471344026796/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/06/gia-dinh-cuoi-hai-dot-song-than-lich-su-nguoc-chieu/>

Bài 38
ĐẠO SĨ TRẠNG TRÌNH TRONG NỘI CHIẾN
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3062953680645229/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/06/dao-si-trang-trinh-trong-noi-chien/>

Xem thêm:
BÀI THƠ ĐÔNG HÀ
Trần Xuân An, 1978

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3063216203952310/>

Bài 39
08-01-2022, SÀI GÒN LÀ VÙNG XANH
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3065231670417430/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/10/08-01-2022-sai-gon-la-vung-xanh/>

Bài 40
XUẤT XỬ, HÀNH TÀNG *,
NHỚ NGƯỜI XƯA
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3065780950362502/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/10/xuat-xu-hanh-tang-nho-nguoi-xua/>

Bài 41
ÀO VỌNG, CHÂN THÀNH
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3067040586903205/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/11/ao-vong-chan-thanh/>

Bài 42
CÁI CÂY BÊN DÒNG ĐỜI, VẠN NƯỚC
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3067846313489299/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/12/cai-cay-ben-dong-doi-van-nuoc/>

Bài 43

"NHẬT KÍ NGƯỜI ĐIÊN" & MỘT Y BÁC SĨ
TRONG "MÙA HÈ BÊN SÔNG"
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3070736649866932/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/17/nhat-ki-nguoi-dien-mot-y-bac-si-trong-mua-he-ben-song/>

Bài 44
VẾT THƯƠNG, VẾT SẼO CÂY...
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3072887102985220/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/19/vet-thuong-vet-seo-cay/>

Bài 45
NHẬP THÂN, SAY VONG
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3073303992943531/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/20/nhap-than-say-vong/>

Bài 46
"VÌ SAO CON KHÓC?"
LÀ GIỌNG VẦN THẦY NHẤT HẠNH
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3074789546128309/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/22/vi-sao-con-khoc-la-giong-van-thay-nhat-hanh/>

Bài 47

KHI KHỞI THUYẾT KHÔNG PHẢI LÀ LỜI

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3074972256110038/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/22/khi-khoi-thuyet-khong-phai-la-loi/>

Bài 48

ĐỌC ĐIỂM MẠNG LÀNG MAI, TIỄN BIỆT THẦY
NHẤT HẠNH

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3075651276042136/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/24/doc-diem-mang-lang-mai-tien-biet-thay-nhat-hanh/>

Bài 49

THẦY LÊ MẠNH THẮT

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3076496209290976/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/25/thay-le-manh-that/>

Bài 50

LẮNG NGHE LẠI THỜI PHẦN CHIẾN
TRONG TÂM TANG

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3076862919254305/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/25/lang-nghe-lai-thoi-phan-chien-trong-tam-tang/>

Bài 51

PHẢN CHIẾN,
HOÁ RA CHỈ RÃ RÒI MỘT PHÍA
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3077702925836971/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/26/phan-chien-hoa-ra-chi-ra-roi-mot-phia/>

Bài 52

TRANH CHÍN ĐOÁ CŨ
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3079217892352141/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/28/tranh-chin-doa-cu/>

Bài 53

KHI CHÚ GIẢI
LỜI KÊU GỌI NHÂN 1-11 (1966)
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3083116655295598/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/04/khi-chu-giai-loi-keu-goi-nhan-1-11-1966/>

Bài 54
THIÊN SƯ TUỆ SỸ
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3085848975022366/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/07/thien-su-tue-sy/>

Bài 55 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
MƯỜI BẢY THÁNG HAI BẢY CHÍN
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3093129977627599/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/17/muoi-bay-thang-hai-bay-chin/>

Bài 56 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
PUTIN XÂM LƯỢC,
LÀM TAN VỠ NỐT ẢO VỌNG VỀ NGA
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3103153026625294/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/03/putin-xam-luoc-lam-tan-vo-not-ao-vong-ve-nga/>

Bài 57 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
PHIẾU TRẮNG NGÀY XƯA BẾN HẢI
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3104532716487325/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/05/phieu-trang/>

Bài 58 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
TIỆC TẬT CÔNG
SAU MƯỠI BẢY ĐẦU SÁCH HOÀ GIẢI *
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3105961833011080/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/07/tiec-tat-cong-sau-muoi-bay-dau-sach-hoa-giai/>

Bài 59 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
ĐỌC LẠI BÀI “PHIẾU TRẮNG”
VỀ SÔNG BẾN HẢI —
CỌNG RAU MUỐNG CHẼ ĐÔI
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3113896112217652/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/18/doc-lai-bai-phieu-trang/>

Bài 60 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)
TỰ ỒNG TỰ ỢNG ÔNG PUTIN
BÊN CHIẾC BÁNH BIỂN ĐEN
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3115297978744132/>
<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/20/putin-ben-chiec-banh-bien-den/>

Bài 61 (*bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ*)

YÊU CẢ VÀ THIÊN HẠ

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3116044338669496/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/21/yeu-ca-va-thien-ha/>

Bài 62 *(bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ)*

PUTIN — UKRAINA

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3116851348588795/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/23/putin-ukraina/>

Bài 63 *(bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ)*

VIỆT NAM MÌNH ÁC HƠN NGŨ CƯỜNG?

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3118152988458631/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/24/viet-nam-minh-ac-hon-ngu-cuong/>

Bài 64 *(bài bổ sung sau khi hoàn thành tập thơ)*

CHE LAN VIÊN VÍ KIỀU NHƯ DÂN TỘC

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3119774754963121/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/27/che-lan-vien-vi-kieu-nhu-dan-toc/>

PHỤ LỤC:

1. Phụ lục 1: Tài liệu nghiên cứu lịch sử: Lời kêu gọi của Thượng toạ Thích Nhất Hạnh nhân ngày kỉ niệm Quốc khánh Việt Nam (Việt Nam cộng hoà) , 01-11-1966, gửi đến Mặt trận Giải phóng Miền Nam Việt Nam. Văn bản này lưu hành trong chương trình vận động hai Khối, Cộng sản (Xô - Trung) và Chống Cộng (Mỹ), chấm dứt chiến tranh Việt Nam.

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3078797259060871/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/28/tai-lieu-tt-nhat-hanh-van-dong-hai-khoi-cham-dut-chien-tranh-vn/>

2. Phụ lục 2: MÙA HÈ BÊN SÔNG,
tiểu thuyết hoàn toàn hư cấu
của Trần Xuân An, 1997 & 2003,
-- trích đoạn đầu chương XI --

(Nhấn mạnh tính chất hoàn toàn hư cấu để tránh những ngộ nhận đáng tiếc).

<http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/mua-he-ben-song/tep-11>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/08/mua-he-ben-song-tieu-thuyet-hoan-toan-hu-cau-chuong-xi/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3065174657089798/>

3. Phụ lục 3: RỬA TỘI & RƯỚC LỄ, HAI BÍ TÍCH CỐT LỜI NHẤT, NÓI LẠI CHO RÕ, KÉO MÍCH LÒNG THIÊN CHÚA GIÁO
Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3088774334729830/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/02/11/rua-toi-ruoc-le-hai-bi-tich-cot-loi-nhat/>

4. Phụ lục 4: HOÀ GIẢI DÂN TỘC: NGƯỜI CỘNG SẢN CHẤP NHẬN NHỮNG LÝ DO NGƯỜI QUỐC GIA CHỐNG CỘNG

Trần Xuân An

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3108782462729017/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/03/11/nguoi-cong-san-chap-nhan-nhung-li-do-nguoi-quoc-gia-chong-cong>

----- o0o0o0o0o -----

PHỤ ĐÍNH QUAN TRỌNG:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3080175425589721/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/30/phu-dinh-dau-sach-50-51-danh-muc-tac-pham-tran-xuan-an/>

LINK MỤC LỤC

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/15/muc-luc-tap-tho-hoa-giai-bat-nuoc-lai-day/>

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3069931193280811/>

----- o0o0o0o0o -----

Sáu mươi bốn (54+01+03+06) bài thơ, tính đến ngày
28-01-2022 & 17-02-2022
(26 tháng chạp năm Tân Sửu,
sắp Tết Nguyên đán Nhâm Dần HB22 & 17 tháng Tết)
& 11-03-2022
& 26-03-2022

Phụ đính cần thiết vào đầu sách 50/51

DANH MỤC TÁC PHẨM

CỦA TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN

(năm mươi đầu sách, không kể đầu sách sưu tập tư liệu từ "Đại Nam thực lục", tính đến 28-01-2022 & 11-03-2022)

I. Thơ

1. Nắng và mưa, tập thơ, Hội VHNT. Quảng Trị xuất bản, 1991.
2. Hát chiêu hồn mình, tập thơ, Nxb. Đồng Nai, 1992.
3. Tôi vẫn ở trên đường, tập thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1993.
4. Lặng lẽ ở phố, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
5. Kẻ bị ném vào bão, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
6. Hát với đời ơi thương mến, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1996.
7. Quê nhà yêu dấu, trường ca thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1998.
8. Giọt mực, cánh đồng và vở kịch điên, tập thơ, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
9. Thơ những mùa hương, tập thơ, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2011.
10. Tưởng niệm Mẹ, tập thơ tự tuyển, Nxb. Thanh Niên, 2010.
11. Thơ sử và những bài thơ khác, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2011.
12. Hát mộc với biển đảo & những bài thơ khác, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2012.
13. Mỡ lòng bàn tay để đan tay, tập thơ, Nxb. Trẻ, 2014.
14. Để lòng người thôi trầm uất, tập thơ, công bố tại Facebook & Tạp chí điện tử Chim Việt Cành Nam, 2014.

15. Cầu Ý Hệ, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2016.
16. Tuổi nhớ, tập thơ, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ, 2016.
17. Độc lập thật, khát vọng!, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017
18. Chiếc cầu Chiến Tranh Lạnh, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2017
19. Bốn năm Chữ Thập Đỏ, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 3-2018
20. Trong tôi Bến Hải và Thạch Hãn, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 7-2018
21. Danh dự, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 10-2018
22. Cái nhìn của người hậu chiến, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 04-2019
23. Lí lịch và quốc sử, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 07 & 10-2019
24. Sau hai đợt sóng thần, Đất nước mình nay thế đó, tập thơ 30 bài, 02-2020 & bổ sung 06 bài mới + 02 bài cũ, 18-03-2020 & 15-04-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả.
25. Người Mẹ trong chiến tranh, ngâm khúc tự sự, 460 câu song thất lục bát, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 4 & 5-2020
26. Tổ quốc ơi, con kính thưa lời nói thẳng, tập thơ 41 bài, viết và công bố đến ngày 10-11-2020, Facebook & các điểm mạng của tác giả
27. “Nguy” và “phiền”, hoà giải thời hậu chiến, tập thơ 44 bài (viết và công bố đến ngày 05 & 06-03-2021; ngày bổ sung 02 bài mới viết, 01 bài cũ ở tập trước, đọc lại: 30-03-2021), Facebook & các điểm mạng của tác giả
28. Búa liềm Sao ở Bến Hải, tập thơ 55 bài (viết và công bố từ ngày 06-04 đến 28-07-2021), Facebook & các điểm mạng của tác giả.

29. Hoà giải, bát nước lại đầy, tập thơ 64 bài (viết và công bố từ ngày 28-09-2021 đến ngày 28-01-2022 & 07-02-2022, 11-03-2022 & 26-03-2022), Facebook & các điểm mạng của tác giả.

II. Tiểu thuyết, truyện kí:

30. Mùa hè bên sông (Nỗi đau hậu chiến), tiểu thuyết, 1997; hai bản đã sửa chữa và bổ sung, 2001 (lần hai) và 2003 (lần ba), Tạp chí điện tử Giao Điểm tháng 6-2005.

31. Có một nơi lá mãi xanh, tiểu thuyết, Nxb. Hội Nhà văn, 1999.

32. Ngôi trường tháng giêng, tiểu thuyết, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.

33. Sen đỏ, bài thơ hoà bình, tiểu thuyết, 1999, Nxb. Thanh Niên, 2003.

34. Nước mắt có vị ngọt, tập truyện ngắn liên hoàn, 1999, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.

35. Tuổi học trò của tôi, hồi kí – tự truyện, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.

36. Bên kia dốc “Mạ ơi!”, truyện vừa – hồi ức, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.

37. Giữa thuở chuyển mùa, truyện – hồi ức, Nxb. Trẻ, 2013.

38. Sáng đều hai nửa gương mặt, truyện vừa (gồm 6 truyện ngắn), Facebook & các điểm mạng vi tính toàn cầu, 2016

III. Nghiên cứu, khảo luận:

39. Thơ Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) – Vài nét về con người, tâm hồn và tư tưởng (biên soạn – nghiên cứu, phân bác, và tập hợp một số bản dịch, bài

khảo luận văn học và sử học về NVT.), 2000 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 2008.

40. Tiểu sử biên niên phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường – kẻ thù không đội trời chung của chủ nghĩa thực dân Pháp (từ Đại Nam thực lục, rút gọn), dạng niên biểu, sách dẫn chi tiết, phần I, 2001, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.

41. Những trang “Đại Nam thực lục” về phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) và các sự kiện thời kì đầu chống thực dân Pháp... (Quốc sử quán triều Nguyễn, Tổ Phiên dịch Viện Sử học VN.), chọn lọc, phần II, 2001.

42. Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), một người trung nghĩa, khảo luận và phê bình sử học, 2002 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.

43. Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), truyện – sử kí – khảo cứu tư liệu lịch sử, trọn bộ 4 tập, 2002 – 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2004.

44. Suy nghĩ về một số vấn đề trong lịch sử cổ đại nước ta, khảo luận, 7.2004, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.

45. Bàn thêm về mấy vấn nạn sử học, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2007.

IV. Phê bình & bình luận:

46. Ngẫu hứng đọc thơ, phê bình thơ, 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2005.

47. Luận về thời chúng ta, một số vấn đề trong chiến tranh và hậu chiến, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.

48. Thời sự văn hoá và suy nghĩ, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2008.

49. Đọc văn chương và cảm nghĩ, phê bình, viết ngắn & điểm sách, Nxb. Thanh Niên, 2009.

50. Vì văn chương, bình – khảo và phiếm luận, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2010.

51. Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương, phê bình, đăng trên các trang thông tin điện tử & điểm mạng toàn cầu, 2011.

XIN LƯU Ý:

1) Có 10 cuốn, viết và công bố từ 2014 trở về trước, chưa xuất bản thành sách giấy được, tôi (tác giả T.X.A.) đã gửi bản chữ vi tính cho YBOOK, thành viên của NXB. Trẻ, TP.HCM., cụ thể là gửi trực tiếp tại NXB. cho cô Hoạ Mi.

2) Trong đó, có hai đầu sách phê bình & bình luận, “Vì văn chương, bình – khảo và phiếm luận” và “Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương”, tôi đã gửi cả bản in giấy A4 và bản chữ vi tính cho Chi nhánh NXB. Văn Học – anh Trương Đình Chiến – để xin giấy phép xuất bản dạng sách in giấy, nhưng chưa được cấp giấy phép.

3) Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12, trong mười lăm (15) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC lại liệt kê riêng dưới đây (mười hai bản thảo vi tính hoàn chỉnh), được viết trước ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến Nhà Xuất bản Tự Do để mong ấn hành sách giấy:
nhaxuatbantudo@hushmail.com

4) Bốn (04) đầu sách biên khảo về nhân vật lịch sử Nguyễn Văn Tường (1824-1886), tôi đã xuất bản thành sách in giấy, 2004, 2006 & 2008, qua hai nhà xuất bản Văn nghệ TP.HCM. và Thanh Niên. Vào ngày 12-03-2020, tôi đã kí hợp đồng tái bản KHÔNG SỬA CHỮA cả bốn đầu sách ấy với Tạp chí Xưa & Nay (cơ quan của Hội Khoa học lịch sử Việt Nam), tại Văn phòng

phía Nam (Đề Thám, TP.HCM.), theo đề nghị của Tạp chí. Tôi đã trao bốn bản chữ vi tính và phụ liệu hình ảnh đã được dàn trang, quét chụp (scan) để xuất bản lần thứ nhất, của cả bốn đầu sách. Xin ghi nhớ ở đây.

TRẦN TRỌNG MỜI XEM

bốn đầu sách có tính chất tự truyện của tác giả:

- 1) Tuổi học trò của tôi
(hồi kí – tự truyện, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012
Tác giả tự thuật về bản thân
qua việc khắc hoạ nhân vật Trần Nguyễn Phan

- 2) Ngôi trường tháng giêng
(tiểu thuyết – hồi ức, 1998), Nxb. Thanh Niên, 2003
Tác giả tự phân thân, khắc hoạ bản thân
qua việc xây dựng ba nhân vật Đặng Nam, Khoai,
Lộc Biếc

- 3) Bên kia Dốc “Mạ ơi!”
(truyện – hồi ức, 2012), Nxb. Hội Nhà văn, 2012
Tác giả tự khắc hoạ bản thân
qua việc xây dựng nhân vật Phan Huyền Đình

- 4) Giữa thưở chuyển mùa
(truyện – hồi ức, 2013), Nxb. Trẻ, 2013
Tác giả tự khắc hoạ bản thân
qua việc xây dựng nhân vật Nguyễn Phan Huyền

.....

MƯỜI BẢY (17) ĐẦU SÁCH,
TÁC GIẢ TRẦN XUÂN AN VIẾT
TRONG GẦN TÁM NĂM TRÊN FACEBOOK,
06-03-2014 — 28-01-2022
(kể cả tập thơ tình cảm “TUỔI NHỚ”, Nxb. Văn hoá –
Văn nghệ TP.HCM. ấn hành, 2016)

Trân trọng mời đọc & tự in thành sách giấy:
**16 ĐẦU SÁCH THƠ, TRUYỆN, VỚI CHUYÊN ĐỀ
HOÀ GIẢI DÂN TỘC SAU CUỘC NỘI CHIẾN –
CHỐNG NGOẠI XÂM TRONG CHIẾN TRANH LẠNH
(1945-1954-1975 — 1989/1991)**
(tập thơ tình cảm TUỔI NHỚ đã được ấn hành qua
Nxb. Văn hoá – Văn nghệ):

1) ĐỀ LÒNG NGƯỜI THÔI TRẦM UẤT, tập thơ (45 bài
thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2015/10/0_best_txa_a_tap-tho-14_bo-sung-tuyen-ngon-loi-the-vn-18-9hb15-copy.pdf

<http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/txa-de-long-nguoi-thoi-tram-uat>

2) SÁNG ĐỀU HAI NỬA GƯƠNG MẶT, truyện vừa
gồm 6 truyện ngắn

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/01/txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat_19-01hb16.pdf

http://www.tranxuanan-writer.net/Home/danh-muc-tac-pham-txa/dau-sach-36-txa_sang-deu-hai-nua-guong-mat

3) CẦU Ý HỆ, tập thơ (46 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2016/11/txa_cau-y-he_arial_co-sach__tap-tho-thu-16_04-11hb16.pdf
<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/cau-y-he-txa-dau-sach-37>

4) ĐỘC LẬP THẬT, KHÁT VỌNG!, tập thơ (88 bài thơ)
PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/06/4_for-layout_doc-lap-that-khat-vong_20-6hb17.pdf
http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/tap-tho-thu-17_muc-luc

5) CHIẾC CẦU CHIẾN TRANH LẠNH, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/09/txa_tap-tho-18_chiec-cau-chien-tranh-lanh_30-bai_10-09hb173.pdf (phần 1)

PDF tại txawriter.wordpress.com:

https://txawriter.files.wordpress.com/2017/12/txa_p1p2_chiec-cau-chien-tranh-lanh_60-bai_10-09-10-12hb17.pdf (trọn tập, 2 phần)

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/phat-hanh-tap-tho-chiec-cau-chien-tranh-lanh>

6) BỐN NĂM CHỮ THẬP ĐỎ, tập thơ (40 bài thơ)
(Công bố tập thơ thứ 19 trong 40 đầu sách của T.X.A. và 01 sưu tập tư liệu)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/03/txa_bon-nam-chu-thap-do_22-3hb18.pdf

http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bon-nam-chu-thap-do_tap-tho19-tren-41

<https://txawriter.wordpress.com/2018/03/22/cong-bo-tap-tho-thu-19-trong-40-dau-sach-cua-t-x-a-va-01-suutap-tu-lieu/>

7) TRONG TÔI BẾN HẢI VÀ THẠCH HÃN, tập thơ (57 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2018/07/00_txa_final_frint_trong-toi-ben-hai-va-thach-han_25-7hb18.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2078691499071457>

8) DANH DỰ, tập thơ (71 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/01/00_bo-sung-2056_txa_final_frint_danh-du_19-01hb19.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2173507112923228>

9) CÁI NHÌN CỦA NGƯỜI HẬU CHIẾN, tập thơ (60 bài thơ)

PDF:

https://txawriter.files.wordpress.com/2019/06/000_4-bai_2-pages-per-sheet_cai-nhin-nguoi-hau-chien_29-04-10-06hb19.pdf
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2265975710343034>

10) LÍ LỊCH & QUỐC SỬ, tập thơ bốn mươi bảy (47) bài thơ

PDF:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2339134639693807/>

<https://txawriter.wordpress.com/2019/07/24/cong-bo-dau-sach-thu-10-ve-hoa-giai-dan-toc-tap-tho-li-lich-quoc-su/>

11) SAU HAI ĐỢT SÓNG THẦN, ĐẤT NƯỚC MÌNH NAY THẾ ĐÓ, tập thơ ba mươi sáu (30+2+4) bài thơ và hai bài thơ viết trước

PDF:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2529568823983720/>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/02/23/tap-tho-10-hoa-giai-dan-toc-sau-hai-dot-song-than/>

12) NGƯỜI MẸ TRONG CHIẾN TRANH, ngâm khúc tự sự, song thất lục bát 460 câu

<https://txawriter.wordpress.com/2020/06/06/sach-pdf-nguoi-me-trong-chien-tranh-hoa-giai-dan-toc-cuon-12/>

https://txawriter.files.wordpress.com/2020/06/12_final_txa_nguoi-me-trong-chien-tranh_ngam-khuc-460-cau-song-that-luc-bat_45-2020.pdf

13) TỔ QUỐC ƠI, CON KÍNH THƯA LỜI NÓI THẰNG, tập thơ 41 bài thơ

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-sau-ngam-khuc-469-cau>

<https://txawriter.wordpress.com/2020/09/26/duong-dan-link-16-bai-tho-sau-ngam-khuc-tu-su/>

14) “NGUY” VÀ “PHIẾN”, HOÀ GIẢI THỜI HẬU CHIẾN, tập thơ 42 bài thơ

<https://txawriter.wordpress.com/2021/02/02/tap-tho-27-trong-49-dau-sach-tac-gia-tran-xuan-an/>

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tho-viet-noi-tiep-tap-26>

15) BÚA LIÊM SAO Ở BẾN HẢI, tập thơ gồm 55 bài thơ

<http://www.tranxuanan-poet.net/danh-muc-tac-pham-txa/bai-moi-viet-trang-4-tiep-theo-tranxuanan-writer-net/tu-thang-4-2>

<https://txawriter.wordpress.com/2021/07/30/muc-luc-tap-tho-bua-liem-sao-lien-xo-o-ben-hai-49-50/>

16) HOÀ GIẢI, BÁT NƯỚC LẠI ĐẦY, tập thơ gồm sáu mươi bốn (54 + 01 + 03 + 06) bài thơ

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/3069931193280811/>

<https://txawriter.wordpress.com/2022/01/15/muc-luc-tap-tho-hoa-giai-bat-nuoc-lai-day/>

.....
 .....

17) TUỔI NHỚ, tập thơ (45 bài thơ), NXB. Văn hoá – Văn nghệ ấn hành, 12-2016

(đây là tập thơ không thuộc đề tài hoà giải dân tộc):

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/2028854877388453>

.....
 .....

TỔNG CỘNG MƯỜI SÁU (16) TẬP THƠ GỒM BẢY TRĂM CHÍN MƯƠI CHÍN (799) BÀI THƠ (kể cả tập thơ “Tuổi nhớ”, 45 bài thơ) *, cộng với MỘT NGĂM KHÚC 460 CÂU & MỘT (01) TẬP TRUYỆN NGẮN

LIÊN HOÀN gồm sáu (06) truyện như một truyện vừa, cùng một ít bài luận.

.....
.....
.....
.....

**Đặc biệt,
gần tám năm vừa qua,
16 đầu sách về đề tài hoà giải dân tộc
(không kể tập thơ tình cảm “Tuổi nhớ”),
tác giả đứng trên lập trường
thuần túy dân tộc Việt Nam
để suy tư và viết.**

.....
.....

Ghi chú lần thứ hai:

Mười hai (12), ghi số thứ tự từ 1 đến 12 (kể cả tập truyện ngắn), trong mười sáu (16) đầu sách HOÀ GIẢI DÂN TỘC này (mười hai bản thảo vi tính hoàn chỉnh), ngày 05-06-2020, tôi đã gửi đến Nhà Xuất bản Tự Do để mong ấn hành sách giấy
nhaxuatbantudo@hushmail.com

NHÀ XUẤT BẢN

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc – Tổng biên tập

Chịu trách nhiệm nội dung:

Phó Giám đốc – Phó Tổng biên tập

Biên tập & sửa bản in:

Vẽ bìa, trình bày & kĩ thuật vi tính:

Đơn vị liên kết: Tác giả.

Khổ 14,5 cm x 20,5 cm.

Số ĐKKH:

Quyết định xuất bản số:

ngày tháng năm

In 500 cuốn, tại XN. In

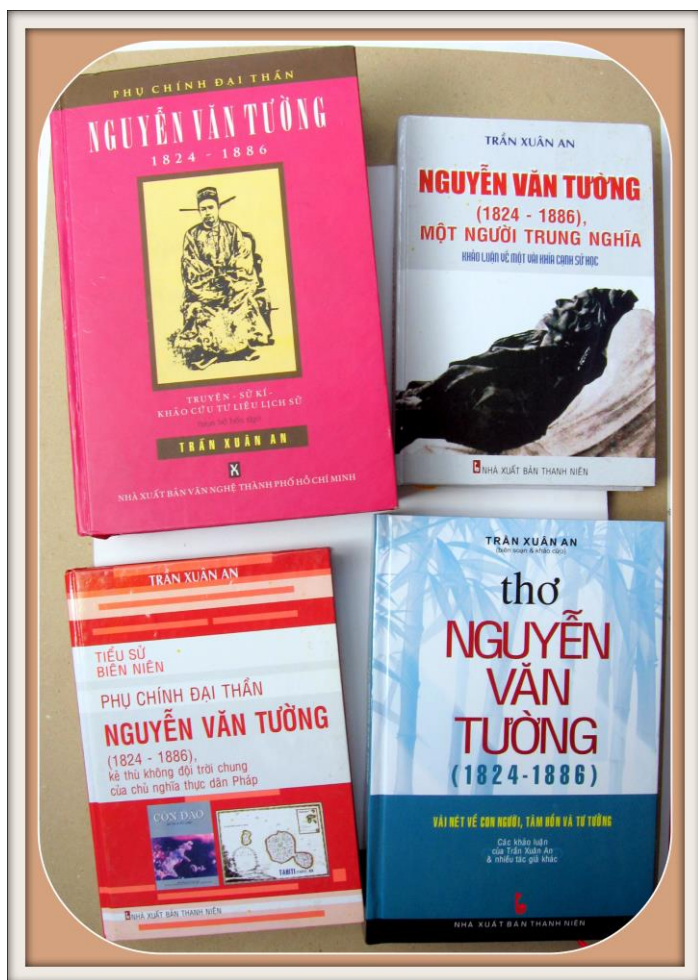
In xong và nộp lưu chiểu tháng năm .

Phần gập bìa 1: Một số ảnh chụp các bìa sách đã xuất bản của Trần Xuân An:

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Bìa 4:
ẢNH CHÂN DUNG TÁC GIẢ

Trần Xuân An – Hoà giải, bát nước lại đầy

Bìa 4:

VÀI NÉT VỀ TÁC GIẢ

Trần Xuân An

Sinh ngày 10-11-1956 tại Huế.

Nguyên quán: Quảng Trị (họ Trần Xuân tại Trúc Lâm, Gio Linh và họ gốc Nguyễn Văn tại An Cư, Triệu Phong)

Dân tộc: Kinh (Việt Nam)

Tín ngưỡng Tổ tiên (Quốc Tổ, Gia Tiên) và Trời Bụt dân gian.

Tốt nghiệp khoa ngữ văn Việt, Đại học Sư phạm Huế (1974 – 1978).

Dạy học tại Lâm Đồng, 1978 – 1983 (các trường: PTCS. Lộc Ngãi, Bảo Lộc; Phân hiệu PTTH. Bảo Lộc tại Đa Huoai; PTTH. Đức Trọng).

Bút danh (ít dùng): Phan Huyền Đình, Trần Cát Niên (Phan Cát Niên), Trần Nguyễn Phan, Phan Kết Đoàn, Trần Ngôn Sử, Nguyễn Công Dân (TXA.), Nguyễn Phan Huyền.

Từ 1991 đến nay, thường trú tại TP. HCM., tiếp tục công việc viết, chuyên sáng tác, nghiên cứu, phê bình...

Hội viên Hội Nhà văn TP. HCM..

Là tác giả của 50 đầu sách và 01 sưu tập tư liệu, trong đó có 25 đầu sách đã được chính thức ấn hành qua các nhà xuất bản.

Tặng thưởng tuần báo Văn Nghệ Giải Phóng, 1975.

Giải thưởng Hội VHNT. Quảng Trị, 1991.

Phần gập bìa 1:

ĐĂNG BÀI TRÊN BÁO CHÍ:

Tuổi Ngọc (1973), Văn nghệ Giải phóng (từ 1975), Văn nghệ Bình Trị Thiên, Văn hoá Bình Trị Thiên, Văn nghệ TP.HCM., Nhân Dân, Tạp chí Sông Hương, Tạp chí Cửa Việt, Văn nghệ, Thanh Niên, Tuổi Trẻ, Kiến thức Ngày nay, Tạp chí Xưa & Nay, Tạp chí Huế Xưa & Nay, Tạp chí Thơ...v.v...

Các tập san: Tình Quê, Văn nghệ Tam Kỳ, Hàm Nghi Yêu Dấu, Quán Văn...v.v...

Tạp chí Văn hoá Nghệ An điện tử, Trang TTĐT. Hội Nhà văn Việt Nam, Trang TTĐT. Hội Nhà văn TP.HCM., Trang TTĐT. Quê nhà (báo Tổ Quốc), Trang TTĐT. Văn nghệ Đồng bằng Sông Cửu Long...v.v...

Giaodiem. com, Chimviet. free. fr, BBCVietnamese. uk. com ...v.v...

phongdiep. net , trannhuong. com, Văn chương Việt...v.v...

Đài Tiếng nói nhân dân TP.HCM., Đài Phát thanh Bình Trị Thiên, Đài Phát thanh Lâm Đồng...v.v...

Phần gập bìa 4:

GÓP MẶT VÀO CÁC TUYỂN TẬP THƠ:

Riêng về lĩnh vực thơ, ngoài việc đăng thơ trên nhiều báo chí từ 1973, còn có sự góp mặt vào nhiều tuyển tập thơ:

1. Thơ Miền Trung thế kỷ XX (Ban tuyển chọn, Nxb. Đà Nẵng, 1995).
2. Hai thập kỷ thơ Huế, 1975 – 1995 (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn Học, 1995).
3. Non Mai sông Hãn, thơ văn Quảng Trị hai thế kỉ XIX & XX (Hội VHNT. tuyển chọn, Sở VH TT. QT. xb., 1999).
4. 700 năm thơ Huế (Ban tuyển chọn, Nxb. Thuận Hóa, 2008).
5. Thơ tình bốn phương (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. Trẻ, 1995).
6. Thơ tình Việt Nam và thế giới (Lê Hùng Trương [Khai Trí] tuyển chọn, Nxb. Thanh Niên, 1998).
7. Nghìn năm tứ tuyệt (Thái Doãn Hiểu – Hoàng Liên tuyển chọn, Nxb. VHDT., 1997).
8. Một thế kỷ văn học yêu nước, cách mạng (Ban tuyển chọn, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ TP.HCM., 2016)
9. và nhiều tuyển thơ khác, từ 1975 đến nay, do các hội văn nghệ tỉnh, Hội Nhà văn TP.HCM. và các nhà xuất bản ấn hành tại Lâm Đồng, Huế, Đồng Nai, TP.HCM., Hà Nội v.v...

Địa chỉ tác giả:

71B Phạm Văn Hai,
Phường 3, Tân Bình, TP.HCM., Việt Nam
(028) 38453955 & 0908 803 908
tranxuanan.writer@gmail.com

Điểm mạng toàn cầu cá nhân:

<http://www.tranxuanan-writer.net>

<http://www.tranxuanan-poet.net>

(<https://sites.google.com/site/tranxuananpoet>)
<http://www.tranxuanan-bienkhao.name.vn>
<http://tranxuanan-writer.blogspot.com>
<https://txawriter.wordpress.com>
<http://youtube.com/user/AnTranXuan>
<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/>

& một số ảnh bìa sách của Trần Xuân An đã xuất bản

THÁNG 02-2022

~~ viết công bố trên Facebook
 từ ngày 28-09-2021 đến ngày 28-01-2022 & 17-02-2022 ~~
 ~~ công bố trên web txawriter.wordpress.com...
<http://www.tranxuanan-poet.net>
 cũng theo các ngày trên ~~

~~ Thực hiện tệp PDF 54 bài mới và một bài (1978) ở một trong những tệp trước, cộng 01 tiểu luận: 28-01-2022 & 17-02-2022

~~ Thực hiện tệp PDF 58 bài thơ (01 tiểu luận + 01 thảo luận): 11-03-2022

~~ Thực hiện tệp PDF 64 bài thơ (01 tiểu luận + 01 thảo luận): 26-03-2022

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN
 TỪNG CHỮ, TỪNG Ý TƯỞNG**

.....
 ----- o0o0o0o0o -----

Tập thơ này gồm sáu mươi bốn (64) bài thơ, tính các lần bổ sung: Ngày 28-01-2022 & 17-02-2022 (26 tháng chạp năm Tân Sửu, sắp Tết Nguyên đán Nhâm Dần HB22 & 17 tháng Tết) & Ngày 11-03-2022 & Ngày 26-03-2022